

IMALI
NADE ZA

LUDUS

POZORIŠNE NOVINE ■ BROJ 141 ■ JANUAR 2007. ■ GODINA XV ■ CENA 50 DINARA

MLADE
DA RADE

GLUMA NIJE POZIV, TO JE DIJAGNOZA * VEZE SU VAŽNE, ALI NISU PRESUDNE * POTREBNI SU PROFESIONALNOST I SREĆA
NE ŽIVIM OD , NEGO ZA GLUMU * MLADI POBEĐUJU PO PRIRODNOM ZAKONU * KO RADI MOŽE DA ŽIVI OD RADA

NIKO VAS NE MOŽE ANGAŽOVATI AKO NE ZNA DA POSTOJITE
NE ŠTA GLUMAC ŽELI, VEĆ GDE NJEGA ŽELE

RADO BIH IGRALA U MANJEM GRADU
ČEKAJ BOMBE ILI VRATI INDEKS

DEVOJKE IMAJU MANJE ŠANSE
PREVIŠE GLUMACKIH ŠKOLA

UMETNOST JE BUNT I NADA
STUDENTI SA BK ŽIGOM

VOLIM DA IGRAM ZA DECU
SPECIFIČNA NIŠKA SITUACIJA

ZAVEDENI, PA ZABORAVLJENI
SCENA, JEDINA LJUBAV I DILEMA

VAŽAN JE RAD NA SEBI I UPORNOST
PUSTITE MLADE DA IZLEČE OVU ZEMLJU

SVIMA JE TEŠKO I SVI SMO U ISTOM SOSU
RAVNOPRAVNI SMO SA AMATERIMA I DILETANTIMA

GUBI SE SMISAO PROFESIONALIZMA * BOLJE DA MI DAJU REDITELJI, NEGO RODITELJI * SREĆA, ENERGIJA I TRUD
ODBAČUJEMO KVALITETE KOJE SMO IMALI * NA ZAPADU JE GLUMA NAJČEŠĆE HOBI * PRVI PUT PREKO VEZE, PA U RIM

**U ATELJEU 212
DODELJEN
'DOBRIČIN PRSTEN'**

**BORI
TODOROVIĆU**

(Foto: Đorđe Tomić)

DODELJENE NAGRADE 'PREDRAG PEĐA TOMANOVIĆ'

Glumačku nagradu "Predrag Peđa Tomanović" ustanovila je pre dvanaest godina Zadužbina koja nosi ime mladog, izuzetno talentovanog, tragično preminulog glumca Predraga Peđe Tomanovića. Tradicionalno se uručuje 17. januara na njegov rođendan. Ove godine je dodeljena pre početka predstave "Ujkin san" u Srpskom narodnom pozorištu, glumicama Gordani Đurđević-Dimić i Slavici Vučetić.

Žiri u čijem sastavu su profesor i teatrolog Vesna Krčmar, glumac Miodrag Petrović i pozorišni kritičar iz Beograda Zoran R. Popović, odlučio je da ovu nagradu dodeli glumici SNP Gordani Đurđević-Dimić za ulogu Marije Aleksandrovne Moskaljove, u predstavi "Ujkin san", u režiji Egon Savina. Mada je dosad ova nagrada dodeljivana glumcima rođenim posle 1964, zbog generacijske bliskosti, žiri je odlučio da ove godine pripadne Gordani Đurđević-Dimić.

Slavica Vučetić, koja je dosad ostvarila niz uloga u predstavama Pozorišta mladih, dodeljena je nagrada kao najboljem diplomiranom studentu glume na Akademiji umetnosti u Novom Sadu. Ova nagrada se dodeljuje na predlog AUNS, a uslov je da prosek bude veći od devet. Slavica Vučetić je s prosekom 9,70 studije završila u klasi Ljuboslava Majere, a počela u klasi Vide Ognjenović.

M.J.

GLUMAC JE I PESNIK, I PESMA

Gordana Đurđević-Dimić

Nije lako biti *garant pozorišnog uspeha*. Samo onaj ko takvo breme nosi zna koliko se muke i straha, besanih noći ali i snoviđenja, nadanja, kriza, dilema i tek sitnih radosti krije iza te, naizgled bezazlene sintagme. Glumica Gordana Đurđević-Dimić, laureat nagrade "Predrag Tomanović" za 2006. godinu, jedna je od retkih koji to breme već duže strpljivo i odmereno nosi. Nagradu, koja se dodeljuje za najbolje glumačko ostvarenje u Srpskom narodnom pozorištu, dobila je za ulogu Marije Aleksandrovne Moskaljove u predstavi "Ujkin san" Dostojevskog u režiji Egon Savina. Tim povodom bila je sagovornik "Ludusa":

U kakvom Vam je sećanju ostao

Predrag Tomanović?

Peđa je bio moj drug, "odnjihani" smo zajedno u istoj "kolevci" dramske sekcije Gimnazije "Jovan Jovanović Zmaj" u Novom Sadu koju je vodio naš profesor Dimitrije Zekavica. Završili smo istu Akademiju, on je bio student - po strogosti - čuvenog profesora Petra Banićevića. Nismo često igrali zajedno, ali kad se to i dešavalo čini mi se da su to uvek bili prelomni trenuci u njegovom radu.

Peđa je bio izvanredna kombinacija pameti, dobrog vaspitanja, bujne, duboke i pomalo zatomljene, netransparentne emocionalnosti, lep momak, što je prvi uslov da privučete nečiju pažnju, ali i izvanredno glumstven, duhovit, raspevan kozer, maštar, neverovatne scenske sabranosti koja je mogla da ide čak i do mračne neke ozbiljnosti i nedodirljivosti.

Pamtiću ga kao bolno istinitog tumača poezije Crnjanskog u poslednjoj predstavi koju je odigrao na sceni SNP-a. "A prah...sve je...prah", u poslednjoj u kojoj smo zajedno nastupali govorio je stihove tako kao da sa svakom rečju otkida deo svoga srca i daje ga publici na dar. Stihovima iz "Srbije" zauvek se opraštao od svih i svega što je u životu voleo...

U "Ujkinom snu", svi sanjaju... Šta Vi sanjate, o čemu sanjate, šta priželjkujete na javi?

Patim od nesаницe i hroničnog umora, radim i kad spavam... Maštam o aktivnom odmoru, negde u planini, zajedno sa porodicom, sanjam o hodoljublju, o manastirima Srbije, Crne Gore i Hercegovine koje bih volela da posetim. Volim da putujem i da se vraćam svom domu, za razliku od Marije Aleksandrovne u "Ujkinom snu", koja bi da otputuje i da zauvek zaboravi na

Mordasov...

Šta je glumcu istinski izazov danas, u okruženju - i previše - glumaca u stvarnom životu?

Glumac se uvek raduje novoj ulozi, dobrom tekstu, radu s dobrim rediteljem i najboljom ekipom glumaca. Raduje se igri. A "glumce" u životu posmatra kao modele, kao i život uopšte koji je riznica iz koje profesionalni glumac crpi svoju energiju, svoje blago, bogatstvo izraza i tema.

Kakvu Vam vrstu sigurnosti a kakvu izazova danas donosi trenutak kad stanete na scenu? Staje li između toga i doza duševnog mira?

Glumački posao je po definiciji stresan: koncentracija, adrenalinska napetost, ubrzan puls, "trema", drhtanje u stomaku, sastavni su deo svakog izlaska na scenu. Spokoja na sceni nema. Mirni ste kao zanatlija, volite svoj posao, znate svoju ulogu, "slagvorte", "mizanscen", naučili ste gestove i pripremili svoj glas, navežbali partituru i uhvatili zalet, a da li ćete "lestvicu" preskočiti ili podbaciti, to je uvek do kraja neizvesno i u tome je izazov bavljenja ovim poslom.

Ako je pesnik oduvek tu da opeva svet, šta ostaje današnjem glumcu da kaže o njemu?

Glumac je i pesnik i pesma, u njemu je svet, u njemu je život. Glumac je oživljena reč, životvoren, otelotvoren svet, on mu daje smisao i red, on ga tumači... Uostalom, o tome je mnogo lepše govorio, ne samo Šekspir, već i naš Ljuba Simović u "Putujućem pozorištu Šopalović".

Kako ste odolevali iskušenjima profesije? Šta vam je bilo spas?

Iskušenje je uvek iskustvo, iskustvo znanje a znanje bol. Zato često slušamo kako "nije život ako ne boli", ili "ono što

te ne ubije, to te ojača". To su opasni putevi, ne mora uvek to da bude tako... Blago onom ko nikad ne poželi da pogleda u ambis, da se nagne preko ivice... ali taj sigurno po profesiji nije glumac... Sačuvati meru u svemu, zdrav razum, brinuti o sebi, o dobrom - i fizičkom i duševnom zdravlju, to je odbrana od prevremene propasti...

Vaše ime u podeli i danas je garant da će predstava biti dobra i da će se gledati bar zbog Vas? Kakvu vrstu bremena Vam to stavlja na leđa?

Volim da se oslobodim bremena, da iznenadim malim ulogama: danas glavna, sutra sporedna ili uloga koja je nešto više od statiranja... Od mene možete očekivati svašta. Sa mnim nikad niste sigurni: da li će to biti sjajno, prosečno ili na granici dobrog ukusa... Ne zavisi sve od mene, ponekad su reditelji nedovoljno spremni da urade svoj deo posla, ponekad je ekipa slaba, ponekad tekst loš... Sve to ne zavisi od mene. Odgovaram samo za svoj deo posla, naročito kad je loše urađen...

Šta, u pozorišnom kontekstu - dakle posla kojim se bavite - a u širem kontekstu vremena u kojem živimo, mislite o tezi da nije normalno da čovek ovde kad - tad ne poludi? Da prosto nije normalno da se ostane normalan u nenormalnim okolnostima?

Znači da smo svi ljudi, a da normalni prebivaju negde drugde. Sasvim moguće! Negde na čistom vazduhu, pored bistrog potoka. Pozorište odavno tumači svet kao dubrište, tamnicu, sudnicu ili ludnicu - nedovoljno da obuhvati ceo život. Mada je znano da Bog podiže ono što je ludo pred svetom da bi porazio mudre. Postoji i sintagma "luda ljubav Hristova", kao i ono "Ko ne ume da voli, mora da oboli" - psihički, fizički, duhovno... Postoje, dakle, "ludila" i ludila. Ipak, bolje je ludo voleti, nego poludeti od nabedene pameti.

Snezana Miletić

MLADI POBEĐUJU PO PRIRODNOM ZAKONU

Vuk Ršumović, pisac i dramaturg, trenutno na "privremenom radu" u Novom Sadu. Mlad, aktivan i efikasan. Zato ga pitamo:

Šta to radiš u Novom Sadu?

Radim kao dramaturg predstave "Povratak Kazanove" prema noveli Artura Šniclera a u režiji Ane Tomović. Adaptaciju teksta smo radili Branko Dimitrijević, Ana Tomović i ja.

Kad je planirana premijera?

Početkom marta na kamernoj sceni Srpskog narodnog pozorišta. U glumačkoj podeli su Radoje Ćupić kao Kazanova, Vasa Vrtipraški, Draginja Voganjac, Nenad Pećinar, Milica Grujičić, Zlatko Rakonjac i Tijana Maksimović... Kostime radi Momirka Bailović, muziku Nevena Glušica, a scenografiju Ljerka Hribar.

Dva lica Vuka Ršumovića

U decembru si bio pisac teksta u Pozorištu 'Boško Buha', a sada si dramaturg na projektu. Šta ti više odgovara?

Oba posla volim, i uživam i u jednom i u drugom. Posao pisca i posao dramaturga nisu isti i svaki ima svoje draži. Pisati je teže nego biti dramaturg, ali i kreativnije i izazovnije. Dobro je, međutim, kad je čovek u mogućnosti da se bavi i jednim i drugim.

Dramaturški posao se bitno razlikuje od posla pisca. Objasni nam tu razliku?

I jedan i drugi posao je kreativan, razlika je u tome što je pisanje kreativna sinteza, a dramaturgija kreativna analiza. Dramaturški posao je, čini mi se, potcenjen u našem pozorištu. Veoma je važno prisustvo dramaturga u radu na jednoj predstavi. On je "karika koja nedostaje" između pisca i reditelja, svedjedno da li je pisac prisutan ili odsutan. On je i prvi gledalac jedne predstave. Neko ko je sposoban da se prepusti i doživi predstavu, a zatim da artikuliše svoj doživljaj i ukaže na formalne nedostatke i pomogne da se oni dramski nadomeste. Dramaturg je pozorišni, dramski doktor, sposoban da zaštiti autora i njegov tekst, ali i da omogući reditelju da ostvari svoju viziju.

Ako bi na tvom originalnom tekstu bio angažovan drugi dramaturg za projekat do koje mere bi ti bio tolerantan?

Dramaturg je neophodan pogotovu kada se radi nov tekst. Dramaturg i pisac rade na istom materijalu, a dve glave su uvek pametnije od jedne.

U situaciji kada se radi savremeni tekst, pisac može biti i dramaturg, ali je uvek dobro da je tu i dramaturg sa svojom vizurom. Autoritet dramaturga je važan. On je osoba koja odlično poznaje dramsku formu i koja može da ukaže piscu na potencijalne dramske nedostatke njegovog teksta. Piscu je mnogo teže da zauzme distancu prema svom delu i da ga objektivno sagleda.

Do sada si radio praktično u svim medijima. Koji ti medij najviše prija?

Volim i film i pozorište. Srećom, ne moram da se opredelim za jedan ili drugi medij. Tako pokušavam da jednom nogom budem u pozorištu, a drugom u filmu. Na akademiju sam otišao kao "pozorišno dete", a tamo mi se desilo da zavolim film. Do sada sam radio dve igrane serije za televiziju, 15 kratkih igranih i animiranih filmova, jedan dokumentarni film i veliki broj različitih televizijskih (muzičkih, zabavnih, dečjih) emisija i šou programa...

Nakon 50 godina Sterijinog pozorja došlo je do ozbiljne izmene u koncepciji i to sada više nije festival domaćeg dramskog stvaralaštva nego festival najboljih predstava, kao i mnogi drugi festivali koje već imamo. Šta misliš o tim izmenama i da li će one pogoditi mlade pisce koji tek treba da stvaraju?

Ubeden sam da Festival koji traje 50 godina mora da doživi neku vrstu reforme. To se desilo i sa Festivalom u Avinjonu pre tri godine. Francuzi su to uradili kreativno, sa stilom i na način koji je podmladio taj festival. U Avinjonu su uveli funkciju umetničkog direktora festivala koji je ujedno i koselektor. Tako je to prošle godine bio Jožef Nađ, pre toga Jan Fabr, a pre toga Tomas Ostermajer. Sterijinom pozorju je potrebno takvo nekakvo kreativno rešenje. Ne vidim da je to učinjeno, pa će zato i efekat nove koncepcije biti isti kao i pre, dakle, kao da jedete isto jelo, koje je, možda, samo malo podgrejano. Pored toga, naravno,

NAĆI MESTO GDE VREDIŠ

Nova je godina, razmišljajmo o novim ljudima. Ako nam treba budućnost. Živimo u maloj zemlji, ne prenaseljenoj, pa ipak nekako ni za koga nema mesta. Mesecima se čeka mesto u zabavištu, mada natalitet stalno opada. O radnom mestu ili o sobi u staračkom domu da ne govorimo. Tamo stigneš na red tek kad si već odvežen na konačnu destinaciju. Jedino još ima mesta u bioskopskim i pozorišnim salama, ali na sceni i na ekranu, baš i nema. Kad bi bilo više mesta na scenama, da li bi bilo manje praznih mesta u salama? Ma koliko publika volela svoje favorite, ona voli da vidi i nova lica...

Kunemo se u mlade, naročito kad su deo biračkog tela, ali ih po literaturi opanjkavamo kao najgori šljama. Kukamo što odlaze iz zavičajja, ali kukamo i što ne putuju! Kao da oni neće. Starijima se čini da su samo mladi u modi i da imamo maloletne direktore, a mladima da žive u zemlji metuzalema. Sredovečnima pak, da i mlade i stare nose na grbači, koja puca...

Neko je rekao da su ljudi odrasli u socijalizmu, kad ih ubaciš u kapitalizam, kao životinje porasle u zoološkom vrtu, kad ih pustiš u džunglu - slobodni, ali ne znaju da prežive.

Kakvi su ljudi odrasli pored ratova pod blokadom, diktaturom, bombardovanjem, tranzicijom? Kakve su im šanse? Proveravamo gde je istina, ako je ima. U našoj branši, naravno. Dali smo oko 25 istih pitanja saradnicima i zamolili ih da glumicama i glumcima ponude izbor da odgovore na 5-10 koja su im zanimljiva. Namerno smo potražili ljude sa raznih fakulteta. Ne "zvezde", jer je jasno da su one zgrabile šansu, a ni one koji uopšte ne rade i odustali su od borbe, nego one, a njih je većina, koji su lepo završili školu pa su... pušteni u džunglu.

Imamo toliko umetničkih škola da obrazovanje ubrzano gubi značaj. Na nekim audicijama akademci imaju ravnopravan tretman sa amaterima i naturščicima. Čak i u nekim Beogradskim teatrima i na tv, male uloge igraju inspicijenti, organizatori ili scenski radnici, zbog "uštete"...

Ima i pozitivnih efekata te ubitačne konkurencije. Smanjuje se, ili bi se mogla smanjiti, kvalitativna razlika između metropole i tzv. unutrašnjosti. Obrazovanih glumaca imamo dovoljno da bi svako pozorište u zemlji moglo imati školovan kadar, ako to želi! Da li želi? Niko više ne mora da bude provincija, ako neće! Smanjuje se i razlika između pozorišta za decu, koja su ranije imala niži rejting (jer je medijski odjek rada u njima bio mnogo slabiji) i onih za odrasle. Mladi shvataju da im pozorišta za decu najčešće pružaju šansu. Negde vlasti (finansijeri) sprečavaju angažovanje mladih, ali ima i mesta gde to čine začaureni ansambli i uprave, bojeći se konkurencije.

Na kraju, zašto kriti, želimo i da predstavimo nove ljude. Možda ih neko primeti i pozove. Zbog toga ćemo i u narednim brojevima zadržati ovu rubriku, a uključićemo i reditelje i mlade pisce.

Zanimljivo je i to da neki neafirmisani mladi ljudi, od nerada nemaju vremena da odgovore na 7 pitanja! Sreli smo čak petoro takvih, ispada - svaki šesti (15%). Drugi pak nemaju svojih fotografija, ili ne znaju da ih pošalju (12%). Njih bismo podsetili na maksimu: ako nisi deo rešenja, onda si sigurno deo problema! Upravo to je razlog što se na akademijama, pre upisa vrši provera sklonosti i sposobnosti. Sposobnost je talenat, i teško ga je izmeriti, a sklonost je zapravo cena koju si spreman platiti da bi se bavio ovim poslom. Cena u vremenu, znoju, suzama...

Visoka cena, a stalno raste... Šta se može?

M.O.

INTERNACIONALNI TEATRALNI FESTIVAL
INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL
MESS PISA BA

beogradsko
dramske
pozorište

Festival MESS Sarajevo i Beogradsko dramsko pozorište
Beograd objavljuju

Konkurs za savremeni domaći dramski tekst

na bosanskom ili srpskom jeziku, koji će afirmisati princip
otvorenog duha i biti angažovan u potrebi za kritičkim
preispitivanjem i menjanjem stvarnosti.

S uverenjem da će ovaj Konkurs u umetničkom smislu dati
novi kvalitet pozorišnoj produkciji Festivala MESS i
Beogradskog dramskog pozorišta, dve institucije su se
sporazumele da najbolji tekst sa ovog Konkursa u
koprodukciji praižvedu na sledećem Festivalu u Sarajevu i
na otvaranju pozorišne sezone u Beogradu u oktobru 2007.
godine. Predstavu će zajednički raditi bosanski i srpski
pozorišni umetnici.

Novčani iznos nagrade za najbolji tekst je 2500 EUR.
Odluku o dodeli nagrade za najbolji tekst doneće Žiri koji će
izabrati direkcije Festivala i Pozorišta.

Pozivamo dramske autore sa područja bosanskog i srpskog
jezika da do 15. aprila 2007. dostave svoje dramske tekstove.

Prijave se dostavljaju na adrese:

<p>Festival MESS Sarajevo Maršala Tita 54/1 71000 Sarajevo mess@mess.ba info@mess.ba</p>	<p>Beogradsko dramsko pozorište Mileševska 64a 11000 Beograd direktor@bdp.co.yu bdp2@eunet.yu</p>
--	---

postavlja se i pitanje opravdanosti koncepcije koja će staviti domaći tekst u drugi plan. Na akademiji su nas učili da sve što se dešava u pozorištu (i na filmu, naravno) mora biti utemeljeno i imati dobro opravdanje. Pitam se kako će taj novi festival opravdati u svom nazivu ime Jovana Sterije Popovića?

Smatra se da je upravo Sterijino pozorje bilo osnovni motor procvata domaćeg dramskog stvaralaštva u prethodnih pola veka, da li će izmene u njemu zaustaviti ili usporiti razvoj domaćeg dramaturgije?

Neće ni ubrzati ni usporiti, pošto, de facto, Sterijino pozorje nije ni na koji način motivisalo razvoj domaćeg dramaturgije. Domaća dramaturgija se razvija mimo Sterijinog pozorja. Pozorišta mogu stimulatívno da deluju naručujući tekstove i angažujući pisce da stvaraju nove

komade. Ona to i rade u izvesnoj meri, ali mislim da bi to trebalo da postane obaveza svih pozorišta koja su na državnom ili gradskom budžetu.

Ovaj broj LUDUS-a je posvećen temi IMAJU LI MLADI ŠANSU, šta ti misliš o tome, s obzirom na vrlo veliki broj odgovarajućih škola koje imamo i konkurenciju koja je sve jača?

Mladi imaju šansu. Zato što mladi uvek pobeđuju. To je prirodni zakon. S druge strane, živimo u društvu koje ne samo da ne voli mlade, već ne voli nikoga ko se izdvaja svojom posebnosti. A zašto je to tako? Pa, pre svega, zato što ovom zemljom vladaju mediokriteti, a kada je tako, onda nema prave selekcije, ne presuduje kvalitet, već, upravo suprotno, prosečnost. Zato mladi odlaze, i zato i treba da odlaze.

Maša Dragaš

ODBACUJEMO KVALITETE KOJE SMO IMALI

Mila Manojlović, rođena 30. 06. 1976. u Beogradu. Diplomirala na FDU, 2000. godine u klasi Prof. Mr. Gordane Marić, sa ocenom 10.

Postdiplomske studije završila je u Londonu, Central School of Speech and Drama, na odseku za moderno pozorište (Advanced Theatre Practice-Theatre Directing), 2006. godine i trenutno priprema magistarski rad. 1,68cm, 50 kg

Kosa: svetlo braon. Oči: tamno braon. Najviše je igrala u pozorištima 'Boško Buha' i 'Duško Radović'. U Bitef teatru igrala je u predstavi 'North Force', učestvovala u više Work-shop-ova u Beogradu i Londonu, putovala na različite festivale. Na RTS odigrala dve epizode, i igrala u filmovima 'Rat uživo' i 'Skoro sasvim obična priča'.

Da li diplomci svih umetničkih fakulteta imaju podjednake šanse po završetku školovanja, ili misliš da neki u startu imaju veće šanse?

Nažalost, studenti svih umetničkih škola, kao i oni bez škola, imaju potpuno jednake šanse. Time se profesija devalvirala, a škola gubi svoj značaj i kvalitet.

Da li si pristalica audicija i da li odlaziš na njih?

Pristalica sam audicija, iako se informacije o njihovom održavanju neretko dobijaju 'tajnim kanalima', ili se ne dobijaju uopšte. Ponekad su samo puka formalnost i događaju se po već završenom kastingu, odnosno pošto su uloge podeljene. Ipak, one su mesto na kome mlad glumac može da ukaže na svoje postojanje, a oni najsrećniji ubudu i dobitak.

Da li bi radila "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu i šta?

Veoma rado bih radila slobodan projekat, pa iako verujem da šanse da se projekat dogodi postoje, ne verujem da bi on mogao da bude slobodan. Razlog za to su budžeti i producenti, koji postavljaju svoje uslove. Ovo je naravno globalni fenomen, zbog kog i ovdašnji umetnik od

sopstvene ličnosti sve više treba da pravi projekat, a sve manje slobodan.

Kroz 'slobodan projekat' volela bih da otkrivam pozorište i da ga upoznajem iz različitih uglova, time možda uspostavljajući neke nove tehnike (svog) rada. On bi, dakle trebalo da nastaje kroz probe, koje bi bile radioničarskog tipa, a osim jezika kao izražajnog sredstva, volela bih da koristim i pokret.

Veoma bi mi bilo važno da se projekat bavi temom, ili emocijom, koja bi potekla od učesnika u projektu, od nečeg ličnog.

Preferiraš pozorište, televiziju ili film?

Pozorište me uvek nanovo osvoji, kada radim u njemu. Međutim, sve mi se ređe dešava da neku predstavu ispratim bez gledanja na sat. Dvočinke me čine naročito nervoznom. U Londonu mi se nekoliko puta dogodilo da na predstavi zanemim od oduševljenja, ali i obrnuto. Volim pozorište koje povera granice. Otkrovenje mi je ruska trupa 'Akhe', koja se bavi svojevrstnim inženjerskim teatrom. Njihova je igra u interakciji sa scenografijom, koju konstantno menjaju, recimo topljenjem čelika na sceni.

Ipak, televizija mi se čini najmoćnijim medijem, pred kojim nekad zanemim.

Ta velika mašinerija me oduševljava, ali i plaši. I dalje se sećam predratnog RTS-a, koji je meni, kao detetu verovatno izgledao još moćniji nego što je bio. Naglašavam, BIO. Ali ne mogu da sakrijem svoj strah pred Pinkvom imperijom. Pred Grand show-om se osećam naročito sitnom i nemoćnom, nesigurnom u to da li živim u životu, ili u drami apsurdna.

Da li si član SDUS-a ili UFUS-a ili SINGLUS- a i zašto?

Član sam SDUS-a, prvenstveno zbog statusa, socijalnog i penzijskog osiguranja. Pokušala sam da shvatim šta se u SINGLUS-u dešava, ali kako mi i dalje

nije jasno, odustala sam od ideje da budem njegov član.

Da li bi bilo dobro da imamo i menadžerske agencije (menadžere) koje bi se bavile pronalženjem poslova uz odgovarajući procenat i da li bi volela da imaš agenta?

Glumac modernog doba mora da poseduje nadčovečanske kvalitete.

Pored obavljanja glumačkih zadataka, fizičke izdržljivosti i neodređenog radnog vremena, glumac mora da bude 'na pravom mestu, u pravo vreme', pa na sve to još i da 'pravo mesto i pravo vreme' u potpunosti iskoristi.

Pošto spadam u grupu ljudi koji te kvalitete ne poseduju, a kako iz ličnog iskustva znam, ima nas još mnogo, smatram da je uspostavljanje menadžerskih agencija neophodno!

Da li bi igrala u lutkarskim pozorištima?

Mi smo lutkarstvo izgleda pogrešno shvatili, pošto se ono na našim prostorima gasi. Lično nemam mnogo afiniteta da radim sa lutkama, ali lutkarsku umetnost veoma cenim. Beograska dečja pozorišta su izgubila lutkarsku scenu, ako izuzmemo pozorište 'Pinokio'. Međutim, lutkarstvo nije umetnost koju treba isključivo vezivati za decu i dečje predstave. Lutka je snažno izražajno sredstvo i volela bih da se sa njom sretnem i u nekoj produkciji za odrasle.

Da li su reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase?

Veoma retko i u malom broju su svraćali na naše ispite.

Šta smo propustili da pitamo, a ti bi želela da kažeš?

Mi smo sredina koja je imala veoma jaku glumačku školu i vrhunski kadar. Međutim, smisao profesionalizma se gubi, pa osim što u profesionalnim produkcijama ima sve više amatera, čak i dile-

Mila Manojlović

tanata, ni nove generacije mladih glumaca nisu potpuno vične svom zanatu. Loša dikcija i nedovoljna identifikacija sa likom već su svakodnevice. Prihvatanje uloga, bez ikakvog kriterijuma i selekcije, radi promocije ili zarade, postalo je već trend.

Nažalost, moja se generacija obrazovala u produkcionom vakuumu devedesetih, verujući u stare vrednosti, a ne

poznajući nove. Lično sam razapeta između dva sistema vrednosti i ne mogu da se opepelim. Ljuta sam što odbacujemo kvalitete koje smo imali, ali ću izgleda, sa gorkim ukusom u ustima i u ratu sa sobom, morati i ja da uskočim u voz u kome već jeste većina mojih dovoljno mudrih, il' dovoljno jednostavnih kolega.

I zato apelujem...NA KOGA???

D. Kosačević

Na osnovu Pravilnika o dodeli Nagrade ŽANKA STOKIĆ, raspisuje se

KONKURS

za dodelu Nagrade ŽANKA STOKIĆ za 2006. godinu

1. Nagrada ŽANKA STOKIĆ ustanovljena je u znak sećanja na jednu od najznačajnijih glumica srpske pozorišne scene, između dva svetska rata.
2. Nagrada se dodeljuje glumačkoj ličnosti koja je obeležila pozorišni i filmski život Srbije svojom stvaralačkom zrelošću i bogatstvom glumačkog izraza.
3. Osnovno merilo pri izboru kandidata za Nagradu ŽANKA STOKIĆ je celokupno glumačko ostvarenje aktivnog glumca u punoj stvaralačkoj zrelosti, a koje je ostavilo značajan trag u domenu pozorišne odnosno filmske umetnosti, ili televizije od početka karijere do dana kada se razmatra kandidatura.
4. Kandidate za Nagradu imaju pravo da predlažu pravna i fizička lica.
5. Predlozi se dostavljaju direkciji Drame Narodnog pozorišta u Beogradu, Francuska 3, uz napomenu - za Nagradu ŽANKA STOKIĆ.
6. Rok za podnošenje obrazložene kandidature je 30 dana od dana objavljivanja konkursa.

NA POČETKU SVIMA JE TEŠKO I SVI SMO U ISTOM SOSU

Razgovaram sa Anom Marković, mladom nadom beogradskog glumišta, rođenom 30.3.1983. FDU je upisala posle 3. godine gimnazije, školske 2001/02. Diplomirala je 30. juna 2005. u klasi prof. Biljane Masić sa prosečnom ocenom 9.09 i desetakom na diplomskom ispitu ('Murlin Murlo' Koljanda, lik Nina Zajceva)! Bila je student Lee Strasberg Theatre and Film institute u NYC. Nakon druge godine počela je profesionalno da radi: prva uloga je bila u okviru Belefa u Malom pozorištu 'Duško Radović' predstava 'Beli, beli svet' Milene Marković, režija Rahim Burhan; Onda je usledila i prva uloga na filmu

'Kad porastem biću Kengur', režija Radivoje Raša Andrić, uloga Ljubice.

"Teško da bih mogla da kažem koja od ove dve uloge je bila uzbudljivija jer su obe u različitim medijima, nekako bile prvi put!" reči su vrlo simpatične i neposredne Ane Marković.

Zatim se nižu uloge: Vaska u 'Koštani' NP u Beogradu, režija Rahim Burhan; Donna u predstavi 'Smrt', po tekstu Vudi Alena i režiji Marka Manojlovića u JDP; Buca u predstavi 'Tri praseta', pozorišta 'Boško Buha', tekst Tanja Ilić, režija Marko Manojlović i uloga u reklamama za Yellow pages. Onda opet filmska uloga, Maja u filmu 'Sutra ujutru' po scenariju Milene Marković u režiji Olega Novkovića!

"Rad na ovom filmu je jedinstveno iskustvu jer je film raden po principima dogme 95!" - objašnjava glumica. Sledeća uloga joj je u filmu 'Klopka' u režiji Srdana Golubovića gde igra službenicu.

Ana, da li misliš da diplomci svih umetničkih fakulteta imaju podjednake šanse po završetku školovanja, ili misliš da neki u startu imaju veće šanse?

Kao i sve druge škole i škole glume se dele na dobre i loše! I iz jednih i drugih izlaze sjajni, prosečni i loši glumci! Razlika je u odnosu... Kod kog si profesora završio i koju školu, može

možda da ti olakša, ali ne i osigura dobijanje uloge! Na početku je svima teško i svi su u istom sosu, jer pre ili kasnije dođe trenutak kad moraš da pokažeš šta možeš!!

Da li si pristalica audicija i odlazaka na njih?!

Daaaaaaa!!! Mislim da je audicija pravi način za mladog glumca da pokaže da postoji i ponešto zna! Naravno da audicija nije svršeno mesto na kome bi se pokazao u pravom svetlu, ali je poštena šansa koju svako zaslužuje!

Može li mlad glumac da preživi od svog rada, ako nije zvezda, ili mu je potrebna već osigurana egzistencija?!

Mlad glumac mora da trči na sto strana i radi razne poslove da bi platio račune! Ali, to je tako svuda... Problem je što i iskusniji i zaposleni glumci takođe moraju da rade i poslove koji nisu usko vezani za glumu.

Sve više glumaca možemo videti u reklamama. Tvoje mišljenje o tome?!

Već sam igrala u reklamama! Uradila bih to opet! Ima jako dobrih reklama!!!

Koji ti je omiljeni film?! Šta voliš da čitaš?

Omiljeni film mi je 'Konje ubijaju zar ne?' A čitam uglavnom drame. Trenutno, roman 'Zovem se crveno' Orhana Pamuka.

Sanja Paunović

CEKAJ BOMBE ILI VRATI INDEKS

Dvadesetogodišnja Sanja Matejić, rođena je na Dan studenata u Pljevljima. Možda je zato bila uspješan student. Završila je glumu na Fakultetu umetnosti u Prištini u klasi Milana Plećaša. Visoka 168 cm, izrazito vitka i neobično gipka, ima crne oči i kestenjastu kosu.

Sa nekolicinom svojih kolega i kolegica studirala je na prištinskom Fakultetu umetnosti, na blago rečeno - dramatičan način. Do bombardovanja u Prištini. 1999. kada je ona bila bruceš, svi su pobjegli iz Prištine, osim studenata, kojima je rečeno da budu tu ili da - vrate indeks. Drugu godinu studirali su u Varvarinu, bez ikakvih uslova za rad, gde ih je domaće stanovništvo gledalo - kao čudake. Treću u Beogradu, na FDU, kao neka vrsta postanara. Mada su, i ranije uostalom, imali iste profesore koji predaju i na FDU. Isti profesori, ista zgrada... Jedino što su studenti prištinskog fakulteta za overu svakog semestra i ispita

morali da putuju u Zvečan, gde se u međuvremenu preselila administracija njihovog Fakulteta. Čak su i neke ispite imali u kafani preuređenoj u pozorište! Ispitni kriterijumi ipak se nisu razlikovali od onih na FDU, preciznije, nisu bili ništa blaži. Sanja kaže da je kod njih možda bilo nešto lakše dobiti šesticu nego na FDU, ali ni jednu drugu ocenu nije bilo lakše dobiti. Ona nije dobijala šestice.

Kaže dalje, da je u Kragujevcu trenutno vrlo dobra situacija za mlade glumce, jer je negde 2002. godine došlo do smene generacija, a i zato što u gradu trenutno ima petnaestak školovanih glumaca, 8 ili 9 svršenih studenata sa prištinskog fakulteta, od koji su šestoro primljeni u angažman u Teatar "Joakim Vujić", a među njima i Sanja. Sa ALU BG u Kragujevcu živi i radi troje, od kojih je u teatar primljeno dvoje. Kao i dvoje sa BK, dvoje sa FDU. Sanja ne zna tačno da li je neko i sa novosadskog fakulteta, ali misli da jeste. Radi se na tome da se i ovi

mlađi, koji su nedavno diplomirali, angažuju ili u Pozorištu za decu ili u "Joakimu", a ima predloga i da se pozorišta ujedine i pozabave se sveukupnom publikom. Svi oni i danas igraju u Pozorištu za decu, kako u "igranim" tako i u lutkarskim predstavama, jer dečije pozorište nema svoj ansambl. Ima samo jednu mladu glumicu-lutkarku koja upravo dovršava svoje školovanje u Bugarskoj.

Odnedavno je u Teatru "Joakim Vujić" otvorena mala scena na kojoj glumci mogu da rade po sopstvenom izboru i nahodjenju - ono što žele i sa kim od kolega vole. Ovim projektima teatar daje logističku i operativnu podršku, ali za sada nema mogućnosti da ozbiljno oprema te predstave niti da plaća reditelje i tekstove. Glumci, na ovoj sceni rade uglavnom sami. Ovde se igraju i njihove diplomske predstave koje često ostaju na repertoaru. Trenutno je došlo do izvesne hiperprodukcije, ali će publika, valjda, napraviti prirodnu selekciju. Sanja kaže

Sanja Matejić, na sceni

da je kragujevačka publika malo rezervisana i da njihove predstave mnogo bolje prolaze na gostovanjima. Grad je relativno mali, glumce svi poznaju, a ako ga svaki dan viđaju na pijaci i u pekari, malo mu teže veruju kad se popne na scenu. Ipak i tu se situacija menja na bolje. Nema više organizovane prodaje karata, nego publika dolazi sama, na blagajnu. Cena karata je doduše simbolična 150-200 dinara, ali to je u okviru kupovne moći Kragujevčana čija se privreda raspala tokom decenije i po

ludila...

Sanja je svesna da je situacija u Kragujevcu mnogo bolja nego u većini gradova, osim Beograda i možda Novog Sada. Takođe zna da bi retko gde za par godina uradila toliko predstava i toliko različitih uloga i žanrova ('Miloš veliki', 'Galilejev život', 'Ožalošćena porodica', 'Romeo i Julija', 'Hotel Slobodan promet', 'Rekvijem', 'Sedam', 'Laža i paralaža', 'Kontumac', 'Bajka o mrtvoj carevoj kćeri', 'Karnevalski prizori', 'Pinokio' ... itd u matičnoj kući. U pozorištu za decu: Hilperik, Gulliver među lutkama, Mamina maza, Princeza na zrnu graška, ...) Ipak, boji se "da se ne ućauri" i volela bi da zaigra još negde, sa nekim drugim ljudima, u drugim medijima, koliko da se oproba. Na audicije ne ide jer vest o njima ne stiže do Kragujevca ili stiže sa ogromnom zakašnjenjem.

Ako nekome stvarno trebaju zanimljiva nova "nepetrošena lica" što bi rekla pokojna Gordana Kosanović i mi mu preporučujemo da objavi audiciju i u Kragujevcu.

M. D.

VAŽAN JE RAD NA SEBI I UPORNOST

prosekom 8,9 u klasi profesora Svetozara Rapajića. Visina- 1,68 m, težina- 58 kg, kosa- smeđa, oči-zelene. Ima izražen dar za scenski pokret, čak bi se moglo reći za akrobaciju, lepo peva i odlično igra. Radila predstavu 'Rekvijem' u pozorištu Joakim Vujić u Kragujevcu i već dve godine radi u 'Pozorištu za decu' u Kragujevcu. Prošle godine nagrađena kao najbolja mlada glumica na susretima lutkarskih pozorišta u Zemunu.

Da li misliš da su "veze i poznanstva" važni u poslu?

Smatram da su veze i poznanstva jako bitni za našu branšu, a samim tim deca iz umetničkih porodica imaju bolji start. Ipak, najbitnije je da mlad glumac ima stav i upornost, jer se i veze lako gube ako ne pokazuje rezultate.

Da li bi radila "slobodan projekat"

na sopstvenu inicijativu i šta?

Darija Nešić i ja diplomirale smo s takvim projektom.

Imaš li još nekih talenata?

Pre nekih godinu i po dana sam počela da razmišljam o sviranju bubnjeva, a pre par meseci mi se ta zamisao ostvarila. Zahvaljujući Saši Rankoviću, koji je inače moj profesor bubnjeva, stvorila se ideja da se napravi projekat gde će ritam bubnjeva i scenski pokret biti usko povezani.

Da li bi možda mogla da pokuša u inostranstvu?

Planiram da idem u inostranstvo, želela bih da usavršim scenski pokret, ali još nisam odlučila koje će to mesto biti jer sam u potražnji za stipendijama. Biram zemlje sa engleskog govornog područja, mada kada bi mi se pružila prilika da odem i u neku zemlju čiji jezik ne pozna-

jem, svakako bih išla ukoliko je škola za scenski pokret dobra, naučila bih jezik.

Igraš u pozorištu za decu?

Pre dve godine sam počela da radim u 'Pozorištu za decu' u Kragujevcu i znam da nisam pogrešila jer je to bilo odlično za opuštanje i otvaranje na sceni. Mislim da ne bih mogla da radim ceo život samo u pozorištu za decu jer mi se već sad javlja potreba za dramskim pozorištem.

Da li devojke imaju manje šansi od momaka?

Mnogo manje! U klasičnoj literaturi ima četiri puta manje ženskih uloga. Čak i u 'Tri sestre' koje se smatraju "ženskim tekstom". U savremenoj dramaturgiji ponekad je odnos malo bolji, skoro pola-pola, ali opet je mnogo manje uloga za mlade glumice. Da stvar bude teža na

akademijama se često školuje više devojaka. Ravnopravni smo samo u dečijim pozorištima, gde igramo princeze, cveće, veverice, lisice. Lisice su bolje za igranje od princeza, jer su princeze obično objekti, a ne subjekti. Najatraktivnije su veštice, koje često dobiju - momci. Čak i kada dobro startuju, neke mlade glumice čim se udaju i dobiju dete - spadaju iz igre. Ne znam ni jednog glumca kome su smanjene šanse jer je postao - tata.

Da li mlad glumac mora da uradi sam nešto na svom plasmanu ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu?

Glumci koji čekaju da budu pozvani verovatno već imaju izgrađenu dobru reputaciju, ali bez obzira na to, mlad glumac bi trebalo da stalno radi na sebi jer jedino kroz rad može da gradi sigurnost i da bude primećen.

M.D.

Nevena Brzaković

Pod sličnim okolnostima studirale su, nešto kasnije, i sledeše dve naše sagovornice.

Nevena Brzaković, rođena 08. 08. 1982. u Kragujevcu. Završila Prištinski fakultet umetnosti - Zvečan 2006., sa

POTREBNI SU PROFESIONALNOST I SREĆA

Darija Nešić, nasmejana i izrazito simpatička Kragujevačka glumica, rođena je 2.9.1982.god. u Kragujevcu. Visoka 167cm, 58 kg, kosa joj je dugačka i bujna, tamno-braon, oči veselo-braon. Zubi sitni, beli i mnogobrojni.

Diplomirala je 2006. u klasi profesora Svetozara Rapajića, sa prosečnom ocenom 9.50. i desetakom na diplomskoj predstavi 'Sluškinje' u režiji Ivone Šijaković. Igra sa kolegicom Nevenom

Brzaković, takođe diplomcem i sa slavnom i iskusnijom Kragujevčankom-Beogradankom, Goricom Popović.

Od druge godine studija igra, honorarno, u Pozorištu za decu Kragujevac, u većini predstava ('Marko Kraljević', 'Pepeljuga', 'Mamina maza', 'Princeza na zrnu graška', 'Svemirnička bajka',...). Odnedavno radi i kao asistent na Akademiji lepih umetnosti u Beogradu kod prof.doc. Andrijane Videnović na predmetu dikcija.

Kako si prošla prijemni?

Položila sam iz prvog puta i sem prištinske akademije nisam konkurisala ni na jednoj drugoj akademiji.

Da li misliš da diplomci svih umetničkih fakulteta imaju podjednake šanse po završetku školovanja?

Šansa zavisi od nas samih, ali nisu vrata svuda podjednako otvorena kao što su širom otvorena studentima pojedinih akademija već nakon prijemnog ispita. Princip rada na akademijama je skoro isti s tim što je studentima "slabije kotiranih" akademija potrebno mnogo više rada na ličnoj afirmaciji.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse, ili možda "politički povezani"? Misliš li da su "veze i poznanstva" važni u poslu?

Ničeg novog nema u toj porodičnoj tradiciji umetnika gde se dete priznatih i poznatih roditelja izborilo za svoje odavno, već obezbeđeno mesto. To i opravdavam, ali se gnušam i ne mogu da prihvatim političku afirmaciju u umetnosti, koja bi prva trebalo da prepozna manipulaciju. Veze i poznanstva su bitni u ovom poslu, ali na žalost na pogrešan način, jer podrazumevaju protekciju, umesto sličnih afiniteta koji bi povezivali ljude. Moj slučaj je malo drugačiji. Imala sam tu sreću da do sada upoznajem vredne ljude i to mi daje snagu da nastavim dalje.

Da li si pristalica audicija i da li odlaziš na njih?

Smatram da bi se tako moglo doći do pravog izbora glumaca. Ali, s obzirom da su audicije većinom zatvorenog tipa ili ih uopšte nema, ili postoje forme radi, jer se unapred zna ishod, mislim da mi naivno učestvujemo u njima.

Šta preferiraš? Pozorište, televiziju

ili film?

Trenutno sam u pozorištu, ali bih igrala u filmu i na televiziji. Mislim da mlad glumac, pogotovo neafirmisan, ne sme da postavlja sebi ograničenja, već da, po mogućstvu, treba sve da iskusi, kako bi se orijentisao ka nečemu.

Igrala si i igraš u pozorištu za decu. Voliš li to?

Pozorište za decu, pogotovo za glumca na početku karijere, je jako dobro za sticanje iskustva, izgrađivanje, podsticanje kreativnosti, savladavanje i oslobađanje od straha. Deca su zahtevna, ali su najiskrenija publika.

A u lutkarskim pozorištima?

Da. Pozorište u kome sam trenutno, na repertoaru ima i lutkarske predstave.

Na radiju?

Naravno. Do sada sam radila dve radio-drame i mislim da je jako zanimljivo. I teško. Treba se oprobati u što različitim zadacima, medijima i žanrovima.

Da li mlad glumac mora da uradi sam nešto na svom plasmanu ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu?

Darija Nešić

U bilo kojim okolnostima glumac mora da radi na svom plasmanu. Profesionalizam, neprestana borba, upornost, samopouzdanje su osnova za svaki napredak. Naravno, uz sve to potrebna je i sreća jer postoji mnoštvo mladih i talentovanih ljudi koji ne dobijaju svoju šansu.

M.D.

NOVI SELEKTOR INFANTA

Novi selektor novosadskog alternativnog festivala INFANT je Nela Antonović, koreograf, reditelj, teatrolog i direktor Mimart teatra. Antonović je nakon samo jedne godine na poslu selektora Infanta zamenila dramskog pisca Maju Pelević.

S.M.

GLEMBAJEVI A LA CARTE

Nakon premijere u matičnom teatru, predstava "Fritzspiel", u izvođenju ansambla Narodnog pozorišta-Narodnog kazališta-Népszínház iz Subotice, gostovala je na Krležinim danima u Osijeku. Ova manifestacija tradicionalno se održava od 1987. godine, a mesto je gde se okupljaju pozorišni poslenici, održavaju promocije knjiga i časopisa, razgovara se o teatru, odigravaju se predstave. Na ovim, sedamnaestim po redu, Krležinim danima Drama na srpskom jeziku subotičkog teatra stavila je pred publiku gurmansko pozorišni specijalitet koji nenametljivo govori o pozorištu samom. "Fritzspiel" je po tekstu Borisa Senkera režirao Robert Raponja, poigravajući se Krležinom dramom "Gospoda Glembajevi". Izvedena u maniru grčke tragedije, elizabetanske drame osvete, Nušićevske lakrdije, ova drama izuzetno je glumački zahtevna, a ansambl Narodnog pozorišta dokazao je da je dorastao postavljenom zadatku. Ideja ove predstave je, po rečima pisca Borisa Senkera, da pokaže kako se u naizgled sasvim različitim dramskim licima skrivaju iste pozorišne maske i kako se u različitim dramskim radnjama ponavljaju uvek iste situacije. Nakon što je odgledao subotičku verziju "Fritzspiela", Senker je izjavio...

"Oduševljen sam, predstava je odlična, uigran ansambl. 2002. godine, kada je postavljena u Hrvatskoj, predstava je igrana oko 100 puta i bila je hit. Ima neke nade da je i obnovimo. Bila je drugačije postavljena, a ovo je, iako je ista muzika, isti tekst, potpuno drugačija predstava. U Zagrebu se biralo sa špajz karte šta će se gledati, glasali smo, igrali smo se, jer smo mislili da je takav tekst da se ne može odigrati kompletan. Subotički teatar je pokazao da je to moguće, da mogu ići tri tragedije jedna za drugom, da isto tako mogu i Zagorci i Nušić proći u istom komadu. U Zagrebu je igrana samo jedna od te dve scene. Ovo izvođenje veoma je kompaktno."

"Fritzspiel" podseća na subotičku predstavu "Sabrana dela Viljema Šekspira"

ra" ili na Kenoove "Stilske vežbe"...

"Kenoove "Stilske vežbe" su još uvek žive u Zagrebu i to je predstava koja je više od 30 godina na repertoaru Teatra ITD, a bila je kulturna predstava u moje studentsko vreme. Pre 40 godina to je bio prvi poticaj za mene. Drugi poticaj je Trupa za redukovanje Šekspira koju vi imate na repertoaru. Robert i ja smo razmišljali kako bismo mi mogli sa našim Fricom to napraviti i uzeti sva njegova dela. Mislili smo da sva Krležina dela odigramo skraćeno, ali smo shvatili da bi to bilo ponavljanje, pa smo odlučili da to uradimo samo sa jednom njegovom dramom i to najpoznatijom koja je inače i školska lektira. I onda smo počeli kroz eksperimente dograđivati. Uzeli smo psihodramu sa onim ispovestima jer su glumci u Puli kada su počeli raditi na tekstu tražili da to napišem za njih, kako bi uhvatili likove. Bilo je toliko promena da su hteli nešto, neku čvrstu tačku, oslonac, i tako im je bilo lakše raditi kad su stvorili te portrete."

Na pitanje novinara da li se plašio kako će publika u Hrvatskoj primiti ovo izvođenje "Fritzspiela", reditelj Robert Raponja odgovara...

"Kada imate predstavu u rukama nemate se čega plašiti. Ne plašim se s ovom predstavom i s ovim tekstom nastupiti bilo gde u svetu, pošto se radi o jednom vanserijskom dramskom tekstu koji na žalost najbolje funkcioniše na našem prostoru, jer mi imamo svest o tome šta su Glembajevi. Prosto je postupak koji je Boris Senker napravio u tom tekstu, u estetskom smislu, ideal. Kada pogledamo englesku dramu i skraćenu verziju dela Viljema Šekspira, Senkerov tekst je puno dublji, puno jači i puno značajniji u evropskom kontekstu. Zato se ničeg ne plašim jer znam vrednost i ovog teksta i onoga što smo uradili promišljajući ga. Tako da se otvaram ovim tekstom i nudim publici već nekoliko puta. Nakon praizvedbe u Puli radili smo skraćenu verziju sa Epilog tetarom, a sad smo napravili predstavu koja opet odiše

Fritzspiel, (Foto: Edvard Molnar)

snagom jednog vrsnog ansambla, jer mi se radila i na taj način da napravim neku hijerarhiju u ansamblu. Tako da verujem da će ova predstava imati dug život i biti rado viđena na mnogim scenama. Ona je rađena tako da niko nikada iz ansambla nije zakasnio na probu. Napravili smo predstavu za 32 dana, radili smo intenzivno, a nedelje su bile slobodne jer su glumci morali da se odmire od psihofizičkih vežbi koje smo radili svakodnevno, poigravajući se žanrovima, stilovima. Moj rediteljski postupak je bio ući u osobenost svakog glumca, vratiti ga talentu i čistiti ga od svega suvišnog. To je proces koji zna biti bolan, ali zato rezultira dobrim pročišćenjem.

Mislim da će ova predstava igrati na različitim scenama ne samo u Hrvatskoj već i u Sloveniji, Makedoniji, Crnoj Gori jer je veoma razumljiva po energiji i po smislu pošto su Glembajevi zajednička priča naših prostora. Ona nije parodiranje Glembajevih već duboko poniranje u Glembajevu, svojevrsno pomereno čitanje kako bi ih što bolje razumeli."

Kako se "Fritzspiel" uklopio u koncept Krležinih dana na kojima su nastupila pozorišta iz Zagreba, Osijeka, Varaždina?

"Mislim da se apsolutno uklopila u Krležine dane. Predstavu je gledalo trideset uglednih teatrologa iz Hrvatske i video sam kako su je propratili, čuo sam priče. I žanrovski se uklopila i ostavila izvanredan utisak", rekao je pomoćnik

Fritzspiel, (Foto: Edvard Molnar)

direktora Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku Božidar Šnajder i dodao... 'Ja sam oduševljen i što više gledam subotički ansambl sve sam oduševljeniji. To je jedna prekrasna glumačka ekipa koja se pokazala u pravom svetlu, uostalom čuli ste aplauze, a ova publika je, verujte mi, zaista merodavna. Izvrsna predstava kao i tekst, a glumački odrađena fenomenalno.'

Domaćini su bili oduševljeni, a gosti?

"Meni je jako drago da je publika ovde reagovala i bolje nego kod kuće, a kod kuće je reagovala fenomenalno. Ovo i glumcima i samoj kući jako mnogo znači jer smo ispunili očekivanja igranja hrvatskog teksta u samoj Hrvatskoj, a Krleža je ipak klasik, i njegove su teme svima poznate. Lako je ovo igrati kod kuće, a ovde je bio pravi test za sve nas. Ali oduševili smo prisutne i samog pisca što je svakako najveći uspeh. Ovo je predstava koja može da gostuje i da nas predstavlja na svim festivalima kako bismo pokazali šta umemo", izjavila je direktorka Drame na srpskom jeziku Narodnog pozorišta iz Subotice

Upravnica Narodnog pozorišta, mr Ljubica Ristovski, naglasila je da je ovo bio najbolji nastavak već uspešne saradnje sa Hrvatskim narodnim kazalištem u Osijeku...

"Mislim da je najbolje govorio aplauz na kraju. Osiječka publika zaista nas

je primila odlično. Ja bih rekla da smo doživeli ovacije kao na našoj premijeri, a glumci su zdušno igrali i sada. Ja sam izuzetno ponosna što smo bili deo Krležinih dana i što smo osvetlili obraz Subotici, jer ovde svi pričaju o ovoj predviđenoj predstavi, o ansamblu, o subotičkom čudu. Puna utisaka vraćam se sa ansamblom Drame na srpskom jeziku Narodnog pozorišta sa gostovanja u Osijeku razmišljajući o tome kako ovaj tekst Borisa Senkera zaista može da posluži kao predložak za tumačenje pojma dekonstrukcije Žaka Deride, a ovo izvođenje "Fritzspiela" subotičkom teatru služi na čast. Ovacije su doživeli u Subotici u Osijeku, a pitam se koja će publika imati čast da degustira ovaj gurmansko pozorišni događaj Glembajevi a la carte. Prijatno!"

Tatjana Kiš Čegar

IZ SVETA

ŠEKSPIR U VAŠINGTONU

U čast slavnog engleskog dramaturga Viljema Šekspira (1564-1616), u američkoj prestonici će se u junu ove godine organizovati festival koji po svojim ambicijama opravdava ime koje nosi.

Festival pod nazivom "Šekspir u Vašingtonu" obeležice skoro 500 dešavanja, pozorišnih predstava, baleta, koncerta, umetničkih izložbi i filmskih projekcija posvećenih velikom piscu. Za vreme festivala biće izvedeno ukupno 16 Šekspirovih komada, među kojima su baleti 'Romeo i Julija' u izvedbi Kirovljevog ansambla, 'San letnje noći', Njujorškog baleta i 'Magbet' u postavi Šekspirove pozorišne trupe iz Vašingtona. Svoje učešće je potvrdio i Marinski balet iz Sankt Peterburga.

Majkl Kan, umetnički direktor Šekspirove pozorišne trupe iz Vašingtona je rekao da to nije festival samo o Šekspirovom delu, već i o radovima u svim drugim umetničkim formama na koje je Šekspir uticao.

Manifestacije posvećene čuvenom engleskom dramaturgu i njegovom uticaju na umetnost biće organizovane na više mesta u Vašingtonu, u muzejima, na univerzitetu i bibliotekama.

M I

PRICE O SMRTNIM GRIJESIMA

Premijera predstava 'Smrti grijesi', koju je po tekstu savremenog austrijskog pisca Feliksa Miterera na scenu Crnogorskog narodnog pozorišta postavila Ana Vukotić zavrijedio je naslov pozorišnog dešavanja meseca, što mu i nije bilo posebno teško imajući u vidu malo toga novog na crnogorskim daskama koje život znače u potonjih tridesetak dana. Riječ je o ambiciozno zamišljenoj i za naše prilike dosta glomaznoj teatarskoj postavci, sa velikom glumačkom podjelom u kojoj je preko dvadeset crnogorskih glumaca svih generacija. U sedam zasebnih scena, koje obrađuju smrtne grijehove slojevito su razloženi lijenost, oholost, blud, zavist, srdžba, neumjerenost i škrtost. Prevod ovog, po rediteljkim riječima slojevitog, intrigantnog i precizno strukturisanog teksta za ovu priliku uradio je Sead Muhamedagić.

Kroz tematski okvir sedam smrtnih grijeha, autor je uspješno otvorio sve ključne probleme savremenog društva, a opet sve to vidimo kroz jedan okvir rialitit šou programa čiji smo savremenici. Se-

dam priča bave se svime što nas okružuje - od medija, bulimije, terorizma, pa do svega onog što nas možda čeka na putu u EU. To su sva naša svakodnevna iskustva. Mnogo je filmova i knjiga urađeno na ovu temu i čini mi se da su u mnogima od njih, ključne stvari bile prilično bukvalno predstavljene', - istakla je reditelj Ana Vukotić na jučerašnjoj konferenciji za novinare, navodeći da je ovaj komad u tom smislu mnogo drugačiji.

Direktor Crnogorskog narodnog pozorišta i glumac u predstavi Branimir Popović, istakao je da je nacionalni teatar i ovim projektom pružio šansu mladim ljudima.

"Imamo ogromno povjerenje i dajemo šansu ljudima na koje će se u budućnosti oslanjati crnogorski teatar, a sve to uz podršku, pomoć i razumijevanje iskustvenih kolega", ocijenio je direktor nacionalnog teatra.

Pored Popovića, u "Smrtnim grijesima" igraju Simo Trebješanin, Ljubica Barać, Bojana Knežević, Stevan Radusinović, Olivera Vuković, Dubravka Dračić, Dejan Ivanić, Nada Vukčević, Jelena Nenezić, Bojana Knežević, Žaklina Oštir, Predrag Borilović, Ivan Bezmarević, Dušan Kovačević, Nikola Perišić, Danilo

Smrti grijesi: Predrag Borilović, Bojana Knežević i Dragana Popović

Čelebić, Žana Gradašević, Jadranka Mamić, Ana Vujošević, Petar Burić, Dragana Popović-Glomazić i student glume na cetinjskoj akademiji Goran Slavić.

U sali DODEST-a u Podgorici igrana je premijera predstave "Smrt i djevojka", koju je po popularnom dramskom tekstu čileanskog pisca Ariela Dorfmana u produkciji podgoričkog Gradskog pozorišta režirao gost iz Beograda, Goran Vukelić.

U komadu sa specifičnom žanrovskom odrednicom moralnog trilerera sa

tematskim fokusom na borbu za ženska prava - igraju Maja Šarenac Maraš, Branko Ilić i Zoran Vujović. Predstava je rađena po tekstu Ariela Dorfmana koji je za ovo djelo o ženi koja zbog svojih stavova preživljava teško mučenje, dobio Pulicerovu nagradu, a u 2.000 (koliko ih je ukupno bilo) istoimenih inscenacija i filmskih režija igrali su najbolji američki glumci - među njima i Glen Klouz, Sigurni Viver i Ben Kingsli.

Žarko Vujović

SREĆA, ENERGIJA I TRUD

Duje, Srećko, Radule ili jednostavno jedan od perspektivnijih glumaca mlade generacije, Nikola Vujović. Rođen 13.12.1978. u Valjevu. Završio FDU, sa ocenom 10, u klasi prof. dr. Vladimira Jevtovića. Što se dosadašnjeg rada tiče, istakao bi veoma naporno branje višanja, preko omladinske zadruge u Brankovini 1992 godine...

Kako si prošao prijemni? Da li si studirao nešto drugo?

Prijemni sam prošao iz prvog pokušaja. Studirao sam na Fakultetu za internacionalni menadžment godinu dana, što sam prekinuo, jer sam upisao glumu.

Da li diplomci umetničkih fakulteta

imaju manje ili više šanse za zaposlenje nego diplomci nekih drugih fakulteta?

Moja generacija je prva koja ne može biti za stalno zaposlena u pozorištu po nekom zakonu od pre par godina. (Napomena redakcije: ne radi se o zakonu nego o odluci osnivača da se bez prijema novih ljudi čeka Zakon o pozorištu, koji se inače čeka već bar 35 godina!) Šanse za zaposlenje ne postoje u mojoj profesiji. Mogu da budem honorarni saradnik, tako da...

Da li bi se bavio i nekim srodnom poslom npr. voditeljskim?

Nisam baš razmišljao o tome, ali bih verovatno prihvatio, ako bi me glad na to naterala.

Jesi li član SDUS-a ili UFUS-a ili SINGLUS-a i ako jesi zašto jesi, a ako nisi zašto nisi?

Jednom sam bio u prostorijama Udruženja dramskih umetnika, ali nakon pola sata razgovora sa gospodom koja je uzimala moje podatke, shvatio sam da je jedina korist koju mogu da imam kao član, besplatna kafa i listanje Ludusa u tada zaista učmaloj atmosferi tog prostora... Hteo sam da postanem i "Slobodni Umetnik" ali kada sam shvatio da moram da apliciram za taj status i da čekam odgovor od ne znam koga već, ne znam koliko dugo, odlučio sam da budem još slobodniji. Nema ni dan radnog staža, a bavim se ovim poslom preko 5 godina. O penziji ne razmišljam, jer ve-

Nikola Vujović

rujem da ću igrati dok ne umrem. A ako nije tako, ima još mnogo zanimljivih stvari u životu od kojih čovek može da privređuje. Pčelarsvo mi je uvek bilo zanimljivo. Nego, da se vratim na

Udruženje. Pred Novu godinu sam dobio pismo od njih... nije bila čestitka, naime to je bio račun od 4800 dinara za prethodnih ne znam koliko meseci, koji, naravno, neću platiti! Tako da računam da nisam član ni jednog udruženja.

Da li bi igrao u lutkarskom pozorištu?

Da!

Da li mlad glumac mora da uradi nešto na sopstvenom plasmanu ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu i na osnovu čega bi ga pozvali?

Ne znam šta bi mlad glumac trebalo da uradi na svom plasmanu? Zapravo, na svom plasmanu ne možeš ništa da uradiš. Moraš imati mnogo sreće. Verujem u energiju koju utrošiš za vreme studiranja. Da li će te reditelji kasnije primetiti i pružiti šansu, stvar je Usuda. Ili nije?

Sanja Paunović

NA ZAPADU JE GLUMA NAJČEŠĆE HOBI

Milica Gutović, 170 cm, 52 kg, kosa: crna, oči: smeđe

Rođena 11.02.1978. u Beogradu.

Lepa, gracilna, graciozna, suptilna, ali uporna.

Završila Akademiju umetnosti BK u klasi profesora Predraga Ejdusa. Diplomirani je baletski igrač, a diplomu je stekla u Kanu po završetku Baletске akademije Rosella Hightower. Posедуje i muzičko obrazovanje stečeno u Muzičkoj školi "Kosta Manojlović", odsek klavir.

Uloge na filmu: 'La Donna Ebera', 'Ivkova slava', 'Agi i Ema', 'Klopka', 'Žigosan'. Uloge u serijama: 'Mješovit brak', 'Hotel sa 7 zvezdica' Šou programa: 'La notte mediteraneo' na italijan-

skoj TV, 'Generalna proba' (3K) Uloge u pozorištu: 'Antigona' (Žan Anuj), 'Vilinsko kolo', 'Ručni rad'.

Misliš li da mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse? Ili možda veće šanse imaju "politički povezani"? Misliš li da su "veze i poznanstva" važni u poslu?

Mislím da su važni, ali isto tako mislim da ne bi trebalo da budu važni. Radeći godinama na sebi mislila sam da će kvalitet i znanje do kog budem došla biti dovoljni da bih se bavila poslom koji volim. Međutim, izgleda da to kod nas ne ide baš tako. Uopšte ne razumem zašto bih privatno morala da se družim sa nekim fantastičnim rediteljem da bih sutra imala prilike da radim sa njim.

Ideš li na audicije i šta misliš o njima?

O da, ja sam veliki pristalica audicija. Smatram da bi to trebalo da bude osnovni i jedini način za odabir glumaca. Naravno da bi reditelj imao pravo i da bez audicije odluči koja će glumica igrati u nekoj predstavi ili filmu – samo u tom slučaju nema potrebe praviti audiciju. U razgovoru sa nekim mojim kolegama, svi smo se složili da nam se više puta dogodilo da odlazimo na audicije, čak da prođemo u uži krug i na kraju tu ulogu (za koju smo konkurisali) igra neka treća osoba koja nije ni prisustvovala kastingu.

Da li bi se bavila i nekim srodnim

Miloš Vlalukin

Oživeo je Kurta Kobejna u Teatru u podrumu Ateljea 212. Miloš Vlalukin, mlad, aktivan glumac koga smo videli kako u pozorištu, tako i na televiziji i filmu. Rođen u "... opštini Savski venac...", 19.04.1980. Student FDU. Kao najupečatljiviji angažman izdvojio je branje pomorandži preko grčke Omladinske zadruge pre desetak

poslom, npr. voditeljskim?

Naravno!!!

Šta misliš, da li se približavamo "američkom snu" gde se mladi glumci godinama have kelnerisanjem ili drugim poslovima, dok "čekaju šansu"?

Da li se tom snu približavamo ne znam, ali znam da kada bih odlučila da čekajući ulogu kelnerišem, to sigurno ne bih radila ovde. Otišla bih u Ameriku.

Da li mlad glumac može da preživi od svog rada (ako nije zvezda) ili mu je potrebna već osigurana egzistencija?

Dugo sam živela u inostranstvu. Tri i po godine u Francuskoj. Jednom prilikom sam upoznala čoveka koji me je pitao čime se bavim. Odgovorila sam mu da sam glumica, a on se na to nasmešio i rekao: "OK. Ali čime se baviš?" Tad sam shvatila da je na Zapadu mišljenje o ovoj profesiji već odavno definisano i jasno. Gluma je ljudima tamo uzgredan posao i retko ko se samo glumom bavi jer u suprotnom ne bi imao od čega da živi. Tako da smatram da ovaj posao definitivno nije dovoljan da bi obezbedio egzistenciju u potpunosti, ni na Zapadu, a u našoj zemlji da i ne govorim.

Da li te, kao glumicu, privlače reklame?

Da, igrala bih u reklamama!

Nisam te pitala, a rekla bi?

Još puno toga, ali na primer - sa ekrana.

A.J.

Milica Gutović

U predstavi Ručni rad

NE ŠTA GLUMAC PREFERIRA, VEĆ GDE NJEGA PREFERIRAJU

leta. "Plaža je bila daleko, ali ipak je bilo na moru..." - objašnjava Vlalukin.

Da li misliš da diplomci svih umetničkih fakulteta imaju podjednake šanse po završetku školovanja ili misliš da neki u startu imaju veće?!

Veće šanse imaju oni sa državnih akademija. Sa BK ili ALU imaju manji prolaz. Mada, postoje neki ljudi koji su kvalitetni i koji rade sa BK akademije, dok na primer sa ALU ne znam nikoga ko se bavi glumom.

Kada bi dobio ponudu da igraš u nekom manjem gradu da li bi je prihvatio i pod kojim uslovima?

Prihvatio bih. Ako bih dobio dobru ulogu, ako bi tu bio dobar reditelj... Nema problema.

Šta preferiraš: pozorište, televiziju ili film?

Nije pitanje šta ja preferiram, nego gde mene preferiraju. Ali mi se sve to podjednako dopada. Osećam se lepo u svim stvarima!

Da li bi možda pokušao da gradiš karijeru u inostranstvu?

Pokušao bih! Govorim engleski, mogao bih da govorim i ruski, to sam učio u školi, a ostalo bih naučio! Ne mislim da je problem u jeziku, više je kako doći do te šanse.

Da li bi igrao u pozorištu za decu?

Da!

Jesu li reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase, da li su barem gledali diplomsku predstavu?

Nisam još imao diplomsku predstavu, ali na skoro svakom ispitu glume pojavio se poneki upravnik ili veliki reditelj.

S.P.

KNJAŽEVSKO SRPSKI TEATAR

Kragujevački teatar 'Joakim Vujić' trebalo bi do 15. februara da vrati stari naziv ove ustanove, Knjaževsko srpski teatar. Čeka se odluka Upravnog odbora kragujevačkog teatra, a ako bude usvojena sve tri scene kragujevačkog pozorišta dobiće nova imena po velikanimima, koji su ostavili značajan trag u pozorišnoj umetnosti Srbije, a potiču iz Kragujevca.

Tako će ova kulturna ustanova 15. februara kada obeležava svoj Dan pozorišta, Velikoj sceni dati ime Joakim Vujić, Mala scena će poneti ime Ljube Tadića, a Poetsko-muzička scena će se zvati po Miji Aleksiću.

Istog dana će biti potpisan Sporazum o saradnji između kragujevačkog i Narodnog pozorišta iz Republike Srpske, kao i protokol dva Festivala - direkcije 'Joakimfesta' i pozorišnog Festivala Republike Srpske.

Dan Teatra biće završen predstavom 'Čudo po Joakimu' Radoslava Zlatana Dorića, u režiji Slavenka Saletovića, a prenosioće je direktno Drugi program RTS.

M.J.

PETRIJIN VENAC U SARAJEVU

Jedanaesti festival malih scena "Monodrama Srpske" održan je od 6. do 9. decembra u Kulturnom centru Istočno Novo Sarajevo. Festival su otvorile i zatvorile predstave domaćina - "Čorba od kanarinca", koju je po tekstu Miloša Radovića režirao Nenad Gvozdenović i "Petrijin venac" Dragoslava Mihailovića u adaptaciji i izvođenju Ljiljane Đurić i režiji Darka Anđića. Izvedene su i monodrame "Lina, od kamena tvrđa" prema tekstu Jovana D. Petrovića, u režiji Ivane Bogičević-Leko, "Vožd i smrt" po tekstu Mile Kordića, a u izvedbi Milana Cikla. Beogradski Slavija teatar izveo je predstavu "Srbi grade kuću" Radoslava Zlatana Dorića, sarajevski Kamerni teatar '55 "Enigmatske varijacije" i NP RS komad "Do poslednjeg daha".

Nagradu za najbolju predstavu/male forme dobila je predstava "Čorba od kanarinca" Miloša Radovića, u režiji Nenada Gvozdenovića, dok je glumačku nagradu dobila Vesna Stanković za "Linu". Nagrada za najbolju monodramu dodeljena je predstavi "Petrijin ve-

nac" zbog kreativnih inovacija u tumačenju teksta Dragoslava Mihailovića, što se ogleda u sugestivnoj glumi Ljiljane Đurić...", piše u obrazloženju žirija.

"Petrijin venac" je prva produkcija ovog kulturnog centra. U toku je izgradnja pozorišne zgrade, a za sad se igra na maloj sceni koja je gotova. Monodrama je pored Istočnog Sarajeva gostovala u Han Pijesku i Foči, gde je takođe naišla na dobar prijem publike. Planirana je i beogradska premijera. "Originalan tekst sam pretvorila u monodramu - Petrija sedi sama kod kuće i priča sa svecem čija je ikona na zidu. Radila sam malo drugačije, prisutni su i komični elementi, nema mnogo suza. Rad nije bio lak ali ljudi iz Kulturnog centra Istočnog Sarajeva su spremni da sve urade za pozorište, iako imaju malo ili nimalo iskustva rada u teatru", kaže glumica Ljiljana Đurić.

Ansambl Pozorišta Prijedor za najmlađe sugrađane premijerno je odigrao

predstavu "Robinson uči plesati" švajcarskog autora Hansjorga Snajdera. Režiju, kostimografiju i scenografiju potpisuje Radenko Bilbija. Priča zasnovana na odnosu čoveka prema prirodi i drugim ljudima, premijerno je izvedena 1974. godine u Bazelu i doživela je nekoliko veoma uspešnih sezona.

Sarajevski ratni teatar (SARTR) priprema veliki pozorišni projekat - "Anu Karenjinu" u režiji Nikolaja Skorika, reditelja iz Moskve. Premijera je planirana za kraj februara.

U pripremi je i obnova predstave "Katarina Kosača". Takođe, do kraja sezone biće premijerno izvedena i drama Mire Gavranca "Sve o muškarcima".

Narodno pozorište RS rezimiralo je prethodnu godinu - osvojili su 18 priznanja, a na repertoaru se trenutno nalazi 25 predstava, koje je u 2006. godini gledalo više od 70.000 ljudi. Najviše nagrada osvojila je predstava "Gospođa ministarka" u režiji Milice Kralj. "Naša je politika povezivanja sredina i anga-

Petrijin venac kao monodrama: Ljiljana Đurić kao Petrija

žovanje najboljih ljudi, glumaca, reditelja, kostimografa i scenografa. Počeli smo sa gradnjom pozorišne mreže u RS i celoj BiH i tek kad to završimo bićemo pravo Narodno pozorište RS", rekao je upravnik Rade Simović.

Takođe, pod okriljem ovog teatra radi i novoosnovano Gradsko pozorište "Jazavac", jer još nema vlastite prostorije za rad.

Narodno pozorište Sarajevo u januaru planira dve premijere. Gradimir Gojer, direktor ove teatarske kuće, kaže da će prva premijerna izvedba biti koncert hora Opere Narodnog pozorišta, 19.

Šta se događa u pozorištima Bosne i Hercegovine

januara, a druga premijera Gogoljeve "Ženidbe", koja će se desiti 29. januara. Na sceni ovog teatra gostovaće i ansambl Jugoslovenskog dramskog pozorišta iz Beograda, s predstavom "Pred penzijom" koju je režirao Dino Mustafić.

Mostarski teatar mladih u novoj godini planira niz novih predstava uprkos teškoj finansijskoj situaciji. "Na Dečjoj sceni planiramo adaptaciju bajke 'Slavuj' a na Omladinskoj sceni projekat 'SOS-Viljams'. Poigravamo se sa Šekspikom i njegovim delom 'Romeo i Julija'. Na velikoj sceni su u planu dve premijere", rekao je upravnik Sead Đulić. A.J.

OBNOVLJEN FESTIVAL GLUMCA

Pozorišne novosti iz Crne Gore

Diptih Nova zemlja

Komedija "Kako se ko rodi" Nikole Prvog Petrovića Njegoša, u režiji Blagote Erakovića izvedena je Velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta. Ova "šaljiva igra" nastala krajem 19. veka rađena je po meri savremenog gledaoca, kao živo aktuelno pozorište koje se tiče današnjeg vremena. Radnja se događa u domaćinskoj kući seoskog kmeta Đura, nedaleko od Cetinja i vezana je za kraj 19. veka, za temeljne promene u Crnoj Gori u vremenu stvaranja nove moderne države i njene prosvete, po uzorima na moderne evropske zemlje. Ovom postavkom je obeležena i stogodišnjica od objavljivanja Njegoševе drame.

Narodno pozorište iz Beograda gostovalo je na sceni KIC-a "Budo Tomović", sa predstavom "Zagonetne varijacije". Po tekstu savremenog francuskog autora Erika Emanuela Šmita komad je režirao Božidar Đurović.

Nikšićko pozorište, u godini jubileja, odlučilo je da obnovi još jednu tradicionalnu kulturnu vrednost grada pod Trebjesom - međunarodni Festival glumca, koji će ponovo zaživeti 16. februara na Dan Nikšićkog pozorišta. Prema rečima reditelja i selektora, Blagote Erakovića, ova teatarska manifestacija, koja je bila etablirana na prostorima bivše Jugoslavije i na kojoj je predstavljan vrh glumačkog umeća, trajeće do 23. febru-

ara, a u konkurenciji će se naći šest predstava. Festival će imati i off program i nekoliko okruglih stolova, koji će se baviti perspektivom Nikšićkog pozorišta i problemima statusa mladih glumaca u Crnoj Gori danas.

Direktor Nikšićkog pozorišta Zoran Bulajić, podsjetio je da ova teatarska kuća baštini bogatu pozorišnu tradiciju začetu davne 1884. godine, kada je izvedena prva pozorišna predstava "Slobodarka" Manojla Đorđevića Prizrenca. "Ceneći značaj datuma koji su obeležili pozorišni život u ovom gradu, Nikšićko pozorište je ovu godinu proglasilo godinom jubileja - obeležili smo 122 godine Nikšićkog pozorišta, 120 godina 'Balkanske carice', 50 godina dečjeg lutkarskog pozorišta u Nikšću i prvog bioskopa u Crnoj Gori... Cilj nam je da damo nemerljiv doprinos da grad pod Trebjesom postane festivalski i pozorišni centar Crne Gore", kazao je Bulajić.

Teatarski diptih "Nova zemlja", Crnogorskog narodnog pozorišta, gostovao je pred slovenačkom publikom u Cankarijevom domu u Ljubljani. Predstava obuhvata dva komada - Krležinog "Kristofora Kolumba" i "Europu" mlade hrvatske dramske spisateljice Ivane Sajko - režirao hrvatski reditelj Ivica Buljan. "Kristofor Kolumbo", teatarska metafora preispitivanja "otkrića" i suočavanja sa Novim, Krležino je rano delo, iz tzv. avangardnog perioda kada su njegovi

komadi važili za neteatarske, pa su se samim tim i retko izvodili. "Europa" je, prema rečima reditelja, ženska stvar, koja zaokružuje povest o potrazi za novom zemljom. Evropa je istovremeno konkretan i metaforički pojam. Žudnja za ženom, žudnja za ulaskom, za penetracijom u Evropino telo (u EU) je motiv ove predstave. Što znači biti u Evropi, a ne biti Evropa? Kako se pripremiti za njene zahteve?

"Projekt 'Nova zemlja' nastao je kao originalni pozorišni poduhvat za Crnogorsko narodno pozorište. Rezultat je dugogodišnje prijateljske saradnje sa Branislavom Mićunovićem i Branimirom Popovićem još u vreme dok sam vodio Dramu splitskog HNK-a. U te četiri godine gostovali smo u Podgorici, a CNP je gostovao u Splitu. Već od tada smo razgovarali o terminu saradnje, da bi konačno sad našli vreme koje odgovara i meni i ovom teatru", kaže reditelj Buljan.

Kraljevsko pozorište Zetski dom sa Cetinja gostovaće krajem januara u crnogorskom nacionalnom teatru.

Podgorička publika će videti četiri komada sa repertoara najstarije crnogorske teatarske kuće: Kišov "Drveni sanduk Tomasa Vulla", u režiji Nika Goršića, Čehovljev "Višnjik", sa rediteljskim potpisom Ivice Kunčevića, te "Hani-bala Podzemnog" po tekstu Hrista Bojčeva u režiji Dina Mustafića i "Konačno odbrojanje", Saviane Stanesku u režiji Lidije Dedović.

Tema predstave "Drveni sanduk Tomasa Vulla" je sindrom potiskivanja i ćutanja koji se uvek dogode nakon velikih ličnih i društvenih trauma. "Hanibal Podzemni" je socijalna, crna komedija. U zemljama u tranziciji, priča o moralnom sunovratu i ekonomskom kolapsu je priča o čoveku koji je "umetnik u gladovanju", i koji pokušava da dođe do dostojanstvenog života sa iluzijom da takav život možda postoji. "Konačno odbrojanje" je takođe crna komedija (sa ubistvom, silovanjem, samoubistvom, čedomorstvom) u kojoj ljudi žive svakodnevni život ispijajući kafe, čitajući novine, kopajući grobove... Aleksandra Jakšić

KAD SE MI MRTVI POKOLJEMO

Kazališna dešavanja u Hrvatskoj

Nov Pandurov spektakl: Tesla Electric Company

Na maloj sceni splitskog HNK-a premijerno je izveden komad Milana Begovića "Bez trećeg" u režiji upravnika Gorana Golovka. Kulturno ostvarenje hrvatske dramske književnosti postavljeno je povodom obeležavanja 130. godina rođenja Milana Begovića. Intimistička drama o postojanosti ljubavi i prokletstvu ljubomore, s večnim pitanjima o čudu odnosa muškarca i žene, o onoj neizrecivoj tajni pripadanja, odvija se u nizu varijacija i dramskih preokreta. Begovićev dramaturški postupak zgušnjava vremensko zbivanje u jednu jedinu noć i jednu jedinu sobu. Golovko je postavku rešio rediteljskim minimalizmom - potenciran izostankom scenografije s tek nekoliko rekvizita - putokaza poput telefona, pisama i pištolja, modernistički svet instinkta zbijen je na običnom kućnom tepihu i prepušten glumačkoj interpretaciji.

Nova predstava na velikoj sceni HNK-a u Splitu je "Kad se mi mrtvi pokoljemo" Nine Mitrović u režiji Tomislava Pavkovića. Parafrazom naslova Ibenove drame "Kad se mi mrtvi probudimo" mlada i često izvedena spisateljica gradi crnu komediju satkanu od sličica hrvatske stvarnosti koje na prizoru groblja dobijaju nove dimenzije.

Galerija zanimljivih likova "s onoga sveta" dočekuje svoje bližnje koji su skončali svoje trajanje u ovoj našoj stvarnosti, ali ni tamo ne nalaze mira. Opterećeni bremenom neraščišćenih računa, ljubavi, ljubomore, zavisti, mržnje, ostvarenih i neostvarenih želja, kao i svega onoga o čemu svakodnevno čitamo u dnevnim novinama, oni nastavljaju egzistenciju u većitom kolu mučne nemogućnosti, ali i neprekinutog zajedništva. "Živopisni" karakteri još živopisnijega jezika "oživeće" u predstavi koja nastavlja dramaturgiju "Svečane večere u pogrebnom preduzeću" Ive Brešana, a idejom asocira i na Sartrovu dramu "Iza zatvorenih vrata".

Na sceni Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu prikazana je predstava "Tesla Electric Company", Darka Lukića, u režiji Tomaža Pandura, nastala u koprodukciji pozorišta Ulysses i Pandur.Theaters. Svetsku premijeru komad je imao u Italiji na festivalu u Cividaleu, a hrvatsku na Brionima u avgustu prošle godine, nakon koje su je i kritika i publika proglasile teatarskim događajem leta. Posle hrvatskih izvedaba odigrana je u Ljubljani, a bila je na višednevnom gostovanju u Beogradu.

U pozorištu Mala scena premijerno je izvedena predstava *'Bum Tomica'*, nastala po romanu spisateljice Silvije Šesto Stipaničić, u režiji i dramaturziji Ladislava Vindakijevića. *"Bum Tomica"* se sastoji od sto priča iz svakodnevice urbane zagrebačke porodice. Glavni lik je desetogodišnji dečak Tomica, razapet između svoje zaigranosti i različitih očekivanja roditelja, starije sestre i mlađeg brata.

Po podacima Državnog zavoda za statistiku, u 66 hrvatskih pozorišta u sezoni 2005/2006. izvedeno je 7246 predstava koje je gledalo oko 1,5 miliona gledalaca.

Uz 22 profesionalna teatra, radilo je pet stalnih scena, 13 profesionalnih pozorišta za decu i 31. amatersko pozorište.

Najgledanije su bile predstave za decu s oko 380 000 gledalaca te komedije s oko 289 000 i drame s oko 281 000 posetilaca.

Nagrada "Dr Đuro Rošić" za najbolju dramsku predstavu u celini izvedenu na velikoj sceni riječkoga HNK Ivana pl. Zajca u sezoni 2005/2006. pripala je *"Amadeusu"* Petera Šefera u režiji Tomija Janežića, a na Zajc off sceni ta je nagrada dodeljena predstavi Uga Betija *"Zločin na kozjem ostrvu"* u režiji Damira Zlatara Freya.

Televizijska serija *'Bitange i princeze'* pretvorena je u novu predstavu pozorišta Kerempuh. Autor i reditelj je Goran Kulenović. Reč je o pristojnoj komediografskoj strukturi s profilisanim

Rediteljski minimalizam: *Bez trećeg*

useljva kod nje ne bi li joj pomogao oko bebe. Ali Džo drži nepokolobani optimizam kroz sve nedaće koje je snalaze.

Na sceni Slovenskog mladinskog gledališča izveden je komad *'Klajst'* u režiji Silvana Omerzua. Predstava dva igrača, lutki, maski, rekvizite i senki osmišljena je po pisanju nemačkog pesnika i dramatičara Henrika von Klajsta. To je predstava o nemiru, nemoći, o Klajstovom begu pred ženama kojima je sa svojih večnih putovanja pisao potresna pisma. Komad govori o čovekovoj nemoći da izrazi ono što mu je na duši, o samoći čoveka kojeg niko ne razume.

Ansambel Slovenskog ljudskog gledališča iz Celja izveo je po prvi put u Sloveniji komad Mariusa von Majenberga *'Paraziti'*. Režiju potpisuje Mare Bulc. U drami pet ljudi pokušava da se dokopa društva jer nijedan od njih nije sposoban da bude sam. Međusobni paraziti su zdravi kojima su potrebni bolesni toliko koliko su i bolesnima potrebni zdravi, samo tako mogu pomagati drugome. Stari Multišćer je zaspao za volanom a povezao je Ringa, koji je od nesreće prikovan za invalidska kolica. Pošto ne može da nosi breme krivice seli se kod Ringa... Oružja parazita su cinizam, žaljenje i optužbe. Jezik nije sredstvo sporazumevanja već postaje sredstvo mučenja.

Marius von Majenberg (1972, Berlin) je od 1994. do 1998. radio kao dramaturg u pozorištu "Baracke", gde je Tomas Ostermajer postavio Rejvenhilov *"Shopping and Fucking"*, od 1999. je autor, dramaturg, prevodilac i reditelj u "Schaubühne am Lehniner Platz", gde su prikazivani komadi Sare Kejn i Marka Rejvenhila u režiji Ostermajera. Jedan je od najuspešnijih nemačkih dramatičara mlade generacije.

U produkciji Mini teatra i Teatra &TD i koprodukciji sa Cankarjevim domom iz Ljubljane, Slovenskim stalnim gledališćem iz Trsta, Art radionicom Lazareti Dubrovnik, Zadrom snova iz Zadra i Novog kazališta iz Zagreba nastala je predstava Ronald Harvuda *'Kvartet'* u režiji Ivice Buljan. Drama govori o lepoti opere i bolnoj prolaznosti operskih glasova. U pitanju je jedan od najlepših primera engleske sentimentalne komedije iz pera jednog od najvećih britanskih pisaca današnjice, dobitnika oskara za scenario filma "Pijanista". Četiri stara pevača koja žive u staračkom domu za penzionisane muzičare, nakon mnogo decenija se još jednom okupljaju da bi kao nekad davno u Konvent Gardenu ponovo zapevali kvartet iz opere Rigoleta.

A.J.

likovima i parodijskim situacijama, na trenutke i odličnim dijalozima, s dinamikom koja podseća na vodvilje i na "dobre" strane bulevarskog pozorišta. Iako je radnja krajnje banalna (grupa nezaposlenih prijatelja pokušava snimanjem sapunice doći do novca) ideja da insceniraju *"Glembajeve"* podsticaj je za nekoliko komičnih pasaža i sasvim korektnih delova, kao i glumačku razigranost.

Na sceni HNK-a Varaždin premijer-

no je izvedena komedija Žorža Fejdoea *'Buba u uhu'* u režiji američkog reditelja i profesora na UCLA, Stivena Kenta. *"Buba u uhu"* jedan je od najboljih i najčešće izvođenih Fejdoovih vodvilja. Delo matematički preciznog i ubojito komičnog zapleta, koje predstavlja svojevrsan test spremnosti svakog ansambla i svakoga glumca, napisano je pre sto godina, 1907. HNK u Varaždinu postavlja ga obeležavajući ovu okruglu godišnjicu.

A.J.

MJUZIKL ZA DECU

Teatarske novosti iz Makedonije

Jonesko na sceni: *Delirijum za dvoje*

Premijera komedije *'Gaćice'* albanskog reditelja Kastriota Šipia održana je u Albanskom teatru. Izvedba je nastala po tekstu nemačkog autora Karla Sternhajna.

"Fenomen ponavljanja ljudi u različitim vremenima me je privukao. A tekst me je provocirao jer odgovara aktuelnim događajima u albanskom društvu, ali i u balkanskim zemljama. Glavni motiv je odnos individue i politike. Akcija se odvija oko čoveka, koji je uzbuđen što su njegovoj supruzi spale gaćice u nezgodnoj situaciji, te se boji da će mu taj događaj narušiti političku karijeru. Posle saznanja da ne može sačuvati dostojanstvo, supruga rešava da napravi profit od cele situacije. Drugi nivo teksta je zloupotreba žena u političke svrhe", rekao je reditelj Šipi.

Reditelj Martin Kočovski postavlja komad Patrika Marbera *'Bliže'* u Turskom pozorištu. *"Bliže"* je drama o dva para sa komplikovanim međusobnim odnosima, kao i tekst o čovekovoj nemogućnosti da razume drugog. "Drama je veoma poznata, i film je rađen po njoj, ali naša postavka će biti drugačija jer je koncipirana kao *reality show*. Igraće se na prostoru gde će publika biti u mogućnosti da vidi dešavanja putem projekcija na platnu. To znači i da će gluma biti na ivici između pozorišta i filma", rekao je reditelj.

Slobodan Unkovski je prethodno postavio ovaj komad na sceni skopskog Dramskog pozorišta pre pet godina.

Pozorišna predstava *'The KosoWars'*

u produkciji Kosovskog alternativnog teatra, gostovala je na sceni Dečjeg pozorišnog centra u Skoplju. Komad je režirao Hakif Muliki, a premijera je bila na festivalu u Edinburgu gde je bila među najboljima. Akteri su dva vojnika – srpski i kosovski. Posle susreta oni shvataju da su živeli u istom gradu i da su emigrirali u Ameriku. Ovo je predstava koja govori protiv rata i nasilja...

'Delirijum za dvoje' Ežena Joneska u režiji Dejana Projkovskog premijerno je izvedena na sceni Makedonskog narodnog pozorišta. Rad jednog od najgenijalnijih dramatičara 20. veka prvi put je postavljen na sceni nacionalne kuće. Po rečima reditelja, Jonesko je već bio njegova provokacija – prošlog aprila je postavio komad *"Kralj umire"* u Kumanovskom teatru.

Teatar za decu i mlade izveo je prvi mjuzikl za decu u Makedoniji – *'Bajka o svešteniku i njegovom slugi Baldi'*. Mjuzikl, baziran na Puškinovoj bajci, postavio je Bonjo Lungov. Priča se bavi svetom novca i materijalnosti koji ne zaoblazi ni decu. Sluga Balda je iznenadio svog pohlepnog gazdu jer nije tražio nagradu za svoj rad. Priča je ispričana kroz pokret, ples i pevanje. Direktor pozorišta, Ljubomir Čadikovski, je rekao da je ceo projekat bio interesantan, ali i težak glumcima zbog novog sistema lutkarskog načina svojstvenog Rusiji, koji je bogat u formi i akciji. Bugarski reditelj Lungov je saradivao sa ovom teatarskom kućom 1993.

Aleksandra Jakšić

SREĆNA, NOVA KLASA

Vesti iz slovenačkog gledališča

Potresna pisma: *Klajst*

Slovensko narodno gledališče iz Ljubljane premijerno je prouzvelo komad *'Klasa'*

Matjaža Zupančiča u režiji Mileta Koruna. *"Razred"*, poslednji Zupančičev komad iz 2005.g. još je jedan primer ubojitosti njegovog pisanja u bavljenu gorućim pitanjima svakodnevnog "globalnog" života. Reč je o crnoj komediji koja udara u bolan nerv – pitanje modernog misticizma. Živimo u svetu manuelnosti, preporučenog znanja i neophodnih veština, preko potrebnih da bismo samo držali glavu iznad vode u ovom svetu-tržnici. Verovatno nikada nismo živeli životom određenim uslovima zaposlenja (u ovoj meri): danas možemo imati uspeh i luksuz ali već sutra sve može nestati...

Zupančič je u ovom komadu i saosećajan i otrovan. Kandidat se pojavljuje

pred korporativnim ekspertima. Pomalo je nesiguran i zbunjen jer ne shvata šta se očekuje od njega, ali je uporan da uspe te je spreman na sve. Nijedna žrtva nije prevelika da bi postao deo "srećne, nove klase" ljudi koji imaju posao i garantovana primanja.

Na maloj sceni istog teatra premijeru je doživeo komad *'Ukus meda'* (autor Shelagh Delaney) u režiji Matjaža Latina. Komad je doživeo senzacionalni pozorišni uspeh kada je prvi put izveden 1958. u produkciji Joan Littlewood's Theatre Workshop Company. Pretvoren je u film 1961. Drama govori o adolescentkinji Džo i njenom odnosu sa neodgovornom majkom, i majčinom novim, pijanim mužem – crnim mornarem koji je ostavlja trudnu, i Džefrijem, homoseksualcem, studentom umetnosti koji se

ČAROBNI SVET LUTKARSTVA I PUTOVANJA

Pitali smo Igora Bojovića, upravnika pozorišta 'Pinokio', dramskog pisca, selektora festivala TIBA...

pozorište pokrenuo (ne samo ove što su gurali kombi). Nije bilo lako u početku, ali malo po malo ta mreža se širila, gostovanja, festival za festivalom.. Ljudi su sve više bili u prilici da vide naše predstave i pozivi su kasnije počeli sve češće da stižu. Sada gotovo da nema festivala u Evropi, a i šire, koji pozorište Pinokio ne poziva da učestvuje. Čak smo često u prilici da biramo na koji ćemo festival ići, a na koji ne, jer nam se termini poklapaju.

Gde ste sve gostovali do sada?

Možda bi bilo lakše nabrojati gradove u kojima nismo bili. Ali, da pokušam. U poslednjih nekoliko godina učestvovali smo na festivalima u Grčkoj (Kilkis, Solun, Patras), Italiji (Trst), Bugarskoj (Sofija, Plovdiv, Stara Zagora, Varna), Ukrajini (Užgorod), Rumuniji (Krajova), Poljskoj (Lomža), Rusiji (Rjazanj, Novgorod), Turskoj (Bursa, Ordu)... Poseban događaj bio je putujući festival "Mali, mali" tokom kojeg je naša predstava igrana u Gruziji (Tbilisi, Batumi), Jermeniji (Jerevan), Turskoj (Izmit), Grčkoj (Solun), Cetinju, Podgorici, Kotoru, Herceg Novom, Beogradu i Novom Sadu, u Zagrebu, Ljubljani, u Italiji (Trst), u Korzici (Portiči, Žajaksio), Belgiji (Kortrijk), Francuskoj (Rube, Lil, Pariz) i dr. O ovom festivalu je svetska štampa puno pisala, a francuski *Libération* je posebno apostrofirao učešća našeg pozorišta. Nakon toga su usledila gostovanja po zista celoj Evropi i gotovo da nema većeg grada gde Pozorište lutaka 'Pinokio' nije igralo, kao ni ozbiljnijeg festivala. Organizovali smo tri velike turneje po gradovima Švedske (Stokholm, Sedartelje, Upsala, Geteborg, Malm, Jančeping...), zatim smo pravili turneju po gradovima Indije (Kalkuta, Radžastan, Nju Delhi) i bili smo jedino pozorište sa ovih prostora koje se tamo pojavilo, pa čak i u Titovo vreme, nijedno pozorište sa ovih prostora nije tamo gostovalo. Mi smo bili gosti vlade Indije i to je nešto što je ostalo kao nezaboravan događaj za sve nas. Dva puta smo bili na festivalima na Tajvanu, poslednji put sa predstavom 'Max Metalic'. Predstava pripada uličnom teatru sa lutkom pet i po metara visokom, koju smo pravili u Finskoj dve i po godine, pa transportovali do Beograda. Ta lutka je na Tajvan putovala mesec i po dana, isto toliko joj je trebalo u povratku. Takođe, pre dva meseca, bili smo i na festivalu u San Marinu, a u februaru gostujemo u Londonu.

Koja su još gostovanja u planu?

Mi svake godine pripremimo 5-8 novih predstava, zatim obnavljamo stare i putujemo bar nekoliko puta u inostranstvo, te je tako i ove veliki broj gostovanja u planu, kao i festivali, premijere... U poslednje vreme smo krenuli sa akcijama koje se tiču igranja predstava po gradovima naše zemlje, naročito u mestima gde je životni standard lošiji i gde deca nisu u prilici da posećuju pozorište. Verujem da i oni jednako zaslužuju da vide naše predstave kao i deca koja su to imala priliku u celoj Evropi. U saradnji sa Skupštinom grada organizovano je nekoliko akcija u kojima ćemo igrati predstave u Pirotu, Kučevu, Lapovu, Rabrovu, itd., a u saradnji sa Ministarstvom prosvete radimo projekat u okviru kojeg ćemo igrati besplatne predstave na čak tri turneje po gradovima Srbije.

Šta se dešava na repertoaru pozorišta 'Pinokio', ovde u Beogradu?

Mi imamo oko 30 predstava na repertoaru...

Da, kako to uspevate, koja je tajna?!

(smeh) Pa uspevamo tako što se svakodnevno drže probe, igraju predstave... tj. svakog dana se igra neki drugi naslov i drži po neka proba. Takođe se obnavljaju stare predstave, održavaju na repertoaru i jednostavno uspevamo da imamo toliko naslova i mislim da je to dobro. Gotovo da ne postoji značajnija bajka koju nemamo na repertoaru, a pored bajki radimo i po motivima naše epske poezije, motivima naših mitova, kao i neke savremenije stvari u poslednje vreme. Takođe, u poslednje dve godine smo počeli i sa lutkarskim predstavama za odrasle. Nemamo ambiciju da osnivamo večernju scenu, bar ne na način na koji su to druga pozorišta za decu uradila. Pošto smo jedino pravo lutkarsko pozorište u Beogradu, nas zanima da i večernju scenu, ako nekada do nje dođe, pravimo sa lutkarskim predstavama. Kod nas još uvek postoji predrasuda kada se kaže „lutkarsko pozorište“, pa se misli isključivo na pozorište za decu, dok u svetu to zaista nije tako. Mnogo je više lutkarskih predstava za odrasle nego za decu, po celoj zapadnoj Evropi. Mi smo sa tim programom već počeli, imamo predstavu 'Ivice' koju smo uradili pre dve godine, autorski projekat Dragoslava Todorovića, koji je učestvovao na velikom broju festivala u inostranstvu – u Turskoj, Rusiji, San Marinu, itd. Usledio je 'Max Metalic', pa 'Don Kihot', takođe ulična predstava sa velikim lutkama, koja je premijeru imala u septembru mesecu na Trgu Republike. Mislim da ćemo sa takvim projektima nastaviti, bar sa jednom predstavom godišnje.

Premijera u planu, neki novi projekat?

U planu je nekoliko novih projekata. Ove godine ćemo imati i nekoliko novih tekstova mladih pisaca, što mene posebno raduje. Nekoliko godina sam proveo pokušavajući da animiram naše poznate i značajne reditelje da režiraju u 'Pinokiju', da se i oni okrenu malo lutkarstvu, i to nam je konačno i uspelo. Veliki broj značajnijih imena je prošao kroz pozorište, kao npr: Jug Radivojević, Ivana Vujić, Omar Abu el Rub, Stevan Bodroža, Gorčin Stojanović, itd. Sada će Nikola Zavišić, koji je studirao lutkarstvo u Češkoj i bio Kroftin student (ime koje u svetu lutkarstva mnogo znači), režirati 'Aladinovu čarobnu lampu', po tekstu Aleksandra Novakovića. Zatim će Gorčin Stojanović raditi 'Snežanu i sedam patuljaka' Tanje Ilić, koja je takođe mlad pisac, poznata po predstavi 'Tri praseta' u Pozorištu 'Boško Buha', i verujem da će ona imati dosta uspeha. Iva Milošević će raditi 'Vuka i sedam jarića' po tekstu Ljubinke Stojanović, opet mlad pisac, pre godinu dana diplomirala na BK akademiji. U toku su i pripreme za realizaciju 'Ježevu kućicu' Branka Čopića u režiji Branislava Stefanovića. U planu je i veliki broj nekih drugih projekata, ovo su oni koji prvi nailaze.

A šta se dešava sa prostorom iznad pozorišta?

Da, to je stvarno dobro pitanje (smeh). Već desetak godina 1500 kvadrata koji se nalaze iznad samog pozorišta su potpuno prazni. Sa druge strane,

pozorište koristi svega 500 kvadrata koji daleko od toga da su dovoljni. Pozorištu nedostaju radionice za izradu lutaka, nedostaje prostor za njihovo čuvanje, pa tako i pored tih 1500 kvadrata mi iznajmljujemo garaže po Novom Beogradu gde čuvamo lutke. Takođe, nedostaje i sve ono što jednom ozbiljnom pozorištu treba, tako da imamo svega dve kancelarije na celo pozorište. U jednoj je upravnik, tj. u pola, pošto je za vreme renoviranja pola kancelarije odešeno i u taj deo postavljen uređaj za klimu i ventilaciju pozorišta. U drugoj kancelariji nalaze se i marketing i knjigovodstvo i kompletna organizacija pozorišta. Ove godine konačno imamo obećanje da će skupština grada u finansijski plan za 2007. uvrstiti i adaptaciju cele zgrade, i da će taj prostor biti dodeljen nama. Mi već imamo ceo elaborat kako bi taj prostor iskoristili i mislim da bi time kako pozorišni život u gradu, tako i sam Beograd, puno dobili. Napravili bi ovde jedan lutkarski centar koji bi bio centar za ceo Balkan. Iako u Bugarskoj postoji i Akademija za lutkarstvo, nigde ne postoji na jednom mestu objedinjeno nešto tog tipa, tako da bi u tom smislu bili jedinstveni. Tu bi postojala i škola za lutkarstvo, muzej lutaka, još jedna kamerna scena namenjena jednoj posebnoj vrsti lutkarskih projekata, kako za decu, tako i za odrasle, radionice za izradu lutaka i scenografije, prostorije za čuvanje lutaka koje sada nemamo, prave, a ne improvizovane garderobe za glumce, klub za glumce gde bi mogli da sednu posle predstave, makar da razgovaraju o tome šta su radili, zaštita sada nemaju mogućnosti, tj. prostora. Tu su naravno i sve one prateće prostorije, kancelarije i sl., možda čak i garsonjera za gostujućeg reditelja. S obzirom na to da kod nas ne postoje lutkarski reditelji osim dvojice - Živomira Jokovića i Dragoslava Todorovića koji se bave isključivo lutkarskom režijom, s vremena na vreme nam dolaze i rade strani reditelji.

Ko vam je sve gostovao od stranih reditelja i pozorišta uopšte?

Gostovalo je puno bugarskih reditelja kao što su Džanan Kaba, Ljubomir Ralčev, Teodora Gilbova, Vanja Ivanova, Jordan Todorov, Cvete Janeva, Aleksandar Tkačov i dr, a pre dve godine jedan od najvećih lutkarskih reditelja Viktor Klimčuk, iz Belorusije uradio je predstavu 'Čarobno Kendzovo oružje'. Gostovalo nam je i pozorište iz Tokija, zatim pozorište iz Indije... Zanimljivo je da je pozorište 'Puk' iz Tokija izvelo predstavu na srpskom. To je jedno od najboljih lutkarskih pozorišta u Japanu, i ne znam koliko dugo su učili predstavu na srpskom, ali znam sa kojom ozbiljnošću se bave pozorištem i da se kod njih, na primer, samo hodanje na sceni uči tri godine, pa tek onda sve ostalo.

S obzirom da puno putujete, školovali ste se i ovde i u Londonu, kao i predavali ovde, šta mislite kakav je kvalitet obrazovanja dramskog kadra kod nas?

Mislim da mi imamo dosta dobru školu, bar kada je dramaturgija u pitanju, ili je bar u moje vreme tako bilo. Imao sam sreću i zadovoljstvo da mi predaje cela plejada velikih profesora, Vlada Stamenković i Vava Hristić, Živojin Pavlović, Nebojša Pajkić, Gordan Mihić, Slobodan Selenić i dr, tako da smo mi ipak imali jednu dobru školu. Mislim da je kao potvrdu tome dovoljno pobrojati imena koja su bila na mojoj klasi – Biljana Srblijanović, Ivan Medenica, Đorđe Milosavljević, Vuk Pavlović, Boban Jeftić, Miša Petrović... Verujem da je to dosta dobro i sada, da se sa tom tradici-

'Pinokio' je pozorište koje najviše putuje. Odakle sve to, kako je sve uopšte počelo?

Pre osam, devet godina, kada sam došao u ovo pozorište, valjalo je puno toga uraditi. Bila su takva vremena da je cela zemlja živela u bedi, pa tako i ovo pozorište. Bilo je teško uopšte i raditi, a kamoli putovati. Pozorište tada nije imalo ni svoj kombi, već su glumci na predstave u školama i vrtićima odlazili gradskim prevozom. Prva stvar koju smo uradili je da smo od skupštine grada tražili i uspeali da dobijemo jedan polovan kombi. Danas kada je Pozorište lutaka 'Pinokio' renovirano, kada se u njemu može naći oprema kakvu mnoga pozorišta u zapadnoj Evropi nemaju, taj

događaj zaista smatram prekretnicom u našem radu. Prva velika turneja, na koju smo išli upravo tim starim kombijem, je turneja po gradovima Švedske, gde smo igrali za decu sa naših prostora koja tamo žive, a zatim je usledio festival u Kilkisu, u Grčkoj. Mislim da se radnici na trajektu u Treleborhu i danas sećaju gužve koju smo napravili kad na izlazu sa trajekta kombi nije htio da upali. Bili smo prvi i niko pre nas nije mogao da izađe sa trajekta. Napravila se velika gužva, galama, ljudi su negodovali... Nekako smo uz pomoć Šveđana, Danaca i brojnih pripadnika Evropske unije uspeali da ga izguramo sa broda i nastavimo dalje. Ja sam iskoristio svoje brojne kontakte po inostranstvu ne bih li

Max Metalic, gostovanje na Tajvanu

jom i nastavilo. Naravno da sigurno ima i dosta nedostataka, jedan primer je što mi na našoj Akademiji nemamo čak ni predmet za lutkarstvo. Tako se često dešava da ljudi kada izađu iz te škole, bilo da su dramaturzi, reditelji ili glumci, ne znaju ništa o lutkarstvu. I dalje dolaze sa predrasudama da je to marginalna vrsta umetnosti, što je u svetu potpuno drugačije.

Moram priznati da kada sam pre osam godina postavljen za upravnika lutkarskog pozorišta, ni ja sam nisam znao ništa o lutkarstvu, ali sam otkrio jedan potpuno novi svet, u kome sam ostao do danas. Prva stvar koju sam tada uradio je da sam otišao u Varnu na festival i odgledao 30 lutkarskih predstava za nedelju dana. U 'Pinokiu' sam otkrio sjajan ansambl koji je radio timski, prilično disciplinovano, prilično posvećenički, što me je prosto oduševilo i zbog čega sam odlučio da nastavim ozbiljnije da se bavim lutkarskim pozorištem i sa istim elanom radim i danas.

Koja Vaša uloga Vam je najdraža? Dramaturg, upravnik, selektor...?

Pa ja sam ipak dramatski pisac, pre svega. Upravički posao je nešto što mi se prosto dogodilo u životu i traje već 8-9 godina i po svojoj prilici bar još četiri će

trajati. Pokazalo se da i taj posao radim dobro, pa sam nastavio sa tim, ali ja sam pre svega dramatski pisac i scenarista i to je ono što me najviše uzbuđuje. Naravno i voditi pozorište je za mene jednako kreativan posao kao što je pisati jednu dramu. Tu se kreira repertoarska politika, procenjuje, realizuje... prosto i tu postoji jedna vrsta dramaturgije.

Kao dramaturg, ali i dobitnik nekoliko nagrada, šta mislite o izmenama na Sterijinom pozorju?

Mene bi jako radovalo da Sterijino pozorje ima onaj značaj koji je nekada imalo, u vreme stare Jugoslavije, kada smo imali veliki broj dobrih komada koji su zaista konkurisali jedan drugom. Značaj koji je imalo nekad danas se izgubio i mislim da su neke promene zaista bile neophodne. Šta će dramatski pisac dobiti ovim promenama, a šta neće, to ćemo tek videti. Mene raduje da stvar nije postavljena tako da bi dramatski pisac mogao biti ugrožen, već se razmišljalo kako će sa ovim promenama naša dramaturgija biti unapređena. Prostor Sterijinog pozorja danas je veoma sužen i ja mislim da je sve teže napraviti dobru selekciju samo od komada koji se pišu u Srbiji. Ono što mi se dopada i što verujem da u motivacionom smislu može da doprinese dramskom stvaralaštvu jeste

ideja da se osnuje konkurs za dramatski tekst, da se radi jedna festivalska produkcija godišnje u koprodukciji sa domaćim pozorištem po domaćem dramatskom tekstu, te će u tom slučaju dramatski pisac možda biti i stimulisan da piše. Sterijino pozorje je godinama činilo dosta upravo na tom planu. Dramatski pisci su imali motiv i borili se da napišu dobre drame, očekujući negde, makar podsvesno, da će se to pojaviti na Sterijinom pozorju. Sada kako stvari stoje, više niko o tome ne razmišlja. Nekada se zaista znalo da kada završite dramaturgiju postajete dramaturg, ne pisac, a kada dobijete Sterijinu nagradu, onda dobijete i tu vrstu legitimiteta.

Vama najdraža nagrada?

Moram priznati da o nagradama ne razmišljam preterano. Dobio sam gotovo sve nagrade koje se u ovoj zemlji dodeljuju i ipak najveće zadovoljstvo imam u samom procesu pisanja, u tom kreativnom delu kada drama krene da se razvija i krene da radi sama za sebe. Ali, ako neku baš moram da izdvojim, onda pored Sterijinih koje su svakako najvažnije neka to bude Zmajeva nagrada za ukupan doprinos dramskom stvaralaštvu za decu koju sam dobio prošle godine. Naravno, nagrade prijaju i raduju, samo smatram da to nije nešto čemu se treba posvetiti i da im ne treba robotovati.

A sa druge strane, kao selektor?

Kao selektor festivala TIBA poslednjih pet godina sam se zaista trudio da dovedem one predstave koje kod nas nisu mogle da se vide u poslednjih desetak, ili čak petnaest godina. Mi smo se ovde u pozorištu za decu navikli na jednu vrstu pozorišta i tako smo se vrteli u jednom određenom krugu i bili po malo zatvoreni u sopstvenoj javi. Mislim da je ovaj festival u poslednjih par godina puno toga uradio i da repertoari naših pozorišta za decu ne izgledaju više kao što su izgledali pre pet godina i da više nikad neće tako ni izgledati. Ono što je bilo dobro na repertoarima je pri tom i dalje očuvano, npr. i dalje imamo bajku, ali imamo i veliki broj savremenih komada za decu i imamo jednu drugačiju vrstu pozorišta. Imamo i nova čitanja bajki, dakle i tu se napredovalo. U tom smislu, repertoari naših pozorišta se sve manje razlikuju od repertoara pozorišta za decu u svetu. Ne mislim naravno da sve što se vidi u svetu treba primeniti i kod nas, ali mislim da ono što se tematski nas tiče treba izvoditi i kod nas. Dobar primer za to je 'Okamenjeni

'princ' u Malom pozorištu 'Duško Radović', raden u koprodukciji Malog pozorišta 'Duško Radović', la Balance teatra iz Danske i Pozorišta lutaka 'Pinokio' koji je negde tematski blizak našem detetu. Tu vrstu problema koji tretira 'Okamenjeni princ' imamo i ovde, problem napuštenog deteta, ostavljenog deteta i sl. Postoje i druge teme kojima se bave pozorišta i u Skandinaviji i u zapadnoj Evropi i mislim da smo na dobrom putu ukoliko principe njihove dramaturgije ne prenosimo po automatizmu već ih na prirodan način inkorporiramo u naš tematski krug.

Koje biste promene uveli generalno, a i što se tiče dečijeg pozorišta?

Mislim da kod nas ceo pozorišni sistem treba menjati. S tim što je u ovom periodu tranzicije to nešto što nam i predstoji. Ceo sistem pozorišta u zapadnoj Evropi je mnogo drugačiji nego kod nas, naravno ima svojih prednosti i mana. Mi smo sada u nekoj prelaznoj fazi, a što se Pozorišta lutaka 'Pinokio' tiče, mislim da tu fazu veoma dobro koristi, i na organizacionom i na programskom planu. Mi nemamo višak radnih mesta, upravo je obrnuto. Nezamislivo je da u jednom ozbiljnom pozorištu, na primer, ne postoji radno mesto inspicijent, rekviziter i sl. Zato smo odavno priučeni da, baš kao i u pozorištima na zapadu isti ljudi rade više poslova (vode ton i svetlo, voze i održavaju kombi vozila i sl.). Iako imamo mali broj zaposlenih uspešni smo da tehnički sektor organizujemo tako da dok je jedna ekipa na putu ostali igraju predstave kod kuće... Što se programskog dela tiče on je negde uslovljen i našim geografskim položajem. Kako živimo na Balkanu, kako smo negde kapija između istočne i zapadne Evrope trudimo se da i naše predstave tako izgledaju. Na repertoaru imamo i komade zapadne Evrope, Skandinavije, a i naš repertoar koji je bliži istočnoj Evropi u kojoj je lutkarstvo veoma razvijeno. Više ili manje uspevamo da sve ove uticaje pomirimo u nastojanju da stvorimo sopstveni lutkarski izraz.

Pored lutkarskog pozorišta 'Pinokio', trenutno radite na...?

Za Pozorište 'Boško Buha' napisao sam jednu savremenu, drugačiju, više dramatsku, a manje bajkovitu 'Pepeljugu', koja je skoro imala premijeru, i koja sa dve predstave dnevno jako dobro ide, što mi je veoma drago. Trenutno pišem i jedan scenario za film, sa rediteljem Miroslavom Lekićem, čije snimanje bi trebalo da počne na proleće.

Pogled u budućnost?

Mislim da može samo da nam bude bolje. Mnogo nam je bilo loše u poslednjih par godina, tako da verujem da sada stvarno može samo da nam bude bolje. To, preživeli smo, a ono što nas ne ubije, to nas valjda, čini jačim.

Nešto da dodate?

Samo o tome kakva je atmosfera u Pozorištu lutaka 'Pinokio', pored ove radne. O tome možda najbolje govori činjenica da već dve godine imamo i bend, vokalno-instrumentalni sastav 'Pinokio', koji nastupa u holu 'Pinokija' posle svake premijere, a u zadnje vreme često dobija i pozive od drugih pozorišta, tako da i on postaje sve popularniji.

...sa ponosom dodaje, a ima i zašto...

Tamara Rosić

Predstava Karijus i Baktus

Predstava Zmija mladozenja

DEČIJA SCENA

'USPAVANA LEPOTICA' U VRANJU

Najmlađa publika u Vranju dobila je svoju 'Uspavanu lepicu', premijerno izvedenu u Pozorištu „Bora Stanković“. Po čuvenom tekstu braće Grim, „Trnova ružica“, u režiji Radoslava Radivojevića, predstava traje pedeset minuta, a nastupa ceo ansambl od petnaest glumaca. U predstavi ima jedanaest scena i prilagođena je današnjoj deci, koja više od priče vole neko dešavanje i muziku. Songove uživo izvodi leutista Nenad Nedeljković i njegov pomoćnik Mihael Stošić.

'ČAROBNAK IZ OZA' U KRUŠEVCU

Kruševačko pozorište će svoju najzahvalniju publiku obradovati predstavom 'Čarobnjak iz Oza' u režiji i adaptaciji Miodraga Miška Dinulovića. Nakon obnovljene predstave 'Vilinska kočija' i 'Novogodišnjih čarolija', nastavlja se niz novih predstava za decu u ovoj teatarskoj kući.

M.J.

PENTAGON SRPSKOG TEATRA

Od svog ovogodišnjeg - majsko-junskog izdanja - Sterijino pozorje postaje bitno drugačiji festival! Više to neće biti samo mesto na kojem se meri kvalitet domaćeg dramskog teksta i najboljih predstava nastalih po njemu, već će to biti susret najboljih pozorišnih stvaralaca u lokalnom, regionalnom i evropskom kontekstu. Ovaj potez rezultat je dugotrajnih i brojnih konsultacija sa značajnim pozorišnim stvaralocima (Jovan Cirilov, Feliks Pašić, Dejan Mijač, Ognjenka Miličević, Branko Cvejić, Vida Ognjenović, Boško Milin, Svetozar Cvetković, Svetislav Jovanov, Egon Savin, Maša Stokić, Anja Suša, Aleksandar Milosavljević, Zoran Stamatović, Nemanja Ranković, Biljana Srdjanović, Ksenija Radulović, Nebojša Bradić, Darinka Nikolić, Nebojša Romčević), ali i razgovora sa osnivačem - Gradom Novim Sadom. Novi koncept, ističu u direkciji, ne

znači transformaciju - jer ništa nije ukinuto - već naprotiv, proširenje koncepta u skladu sa osnivačkim principima Pozorja i Igara.

"U zemlji diskontinuiteta i sukoba Pozorje je lep primer kako se, uprkos razlikama u mišljenju, dolazi do dobrih rezultata", smatra Ivan Medenica i dodaje da bi Pozorje nakon ovih novih koraka moglo da postane neka vrsta "Pentagona srpskog teatra".

U tri kolone razbrojs...

Sterijino pozorje biće tako ubuduće Festival domaćeg dramskog teksta i domaćeg pozorišta. Selekcija predstava za Sterijine nagrade sastojace se od dva segmenta: najboljih predstava domaćih i stranih teataru rađenih po tekstovima naših pisaca (tri do pet predstava) i najboljih predstava domaćih pozorišta rađenih po tekstovima stranih pisaca (tri do pet predstava). Broj Sterijinih nagrada

ostaje isti, ali bi neke mogle da budu šire definisane kako bi se pravilno kvalifikovale i predstave koje, na primer, za pozorište nemaju tekst. Selekcija "Krugovi", koja je u nekoliko prethodnih godina pomerila standardne pozorišne percepcije kod nas, i dalje će se tematski i/ili kulturološki definisati kao internacionalna (regionalna, evropska, svetska) vizura najzanimljivijih i najintrigantnijih društvenih i pozorišnih fenomena. U ovom programu može da učestvuje tri do pet - samo - inostranih predstava a najboljoj će pripasti nagrada "Počasni krug".

Zašto i zato...

Na ove korake direkcija se odlučila sa željom da Pozorje postane najznačajniji centar pozorišne umetnosti koji bi domaću produkciju učinio relevantnom u regionalnom, ali i širem internacionalnom kontekstu. U direkciji takođe smatraju da je Pozorje u proteklih 50 godina

ispunilo svoju izvornu misiju - da pomogne razvoj, u tom trenutku u bivšoj Jugoslaviji, gotovo nepostojeće savremene domaće drame, koja je u međuvremenu postala najsolidniji segment našeg teatra doživljevši ekspanziju i u internacionalnim okvirima. Sada je, međutim, došlo vreme da se akcent stavi na druge aspekte pozorišnog stvaranja, između ostalog i stvaranje novih generacija pozorišnih kritičara, zanimanja koje je kod nas gotovo zamrlo.

Ko bira predstave...

Predstave će od ove godine birati tročlani selektorski tim, što je praksa i velikih evropskih festivala. U ovogodišnjem žiriju su: umetnički direktor Sterijinog pozorja Ivan Medenica, direktor Pozorja Miki Radonjić i njegova pomoćnica Mirjana Markovinović, dok će se za narednu godinu formirati novi tim i definisati selektorski mandat dotičnog. Rok za gledanje predstava iz aktuelne pozorišne sezone je 15. mart.

Dogovoreno je, takođe, da se aktualizuje novčana nagrada Ministarstva kulture Republike Srbije koja bi pripala

ansamblu čija predstava bude proglašena najboljom u selekciji predstava za Sterijine nagrade. U obrazloženju stoji da se ova nagrada može dodeliti samo domaćem teatru za produkciju novog teksta našeg autora. Osim toga, Sterijino pozorje uvodi i konkurs za domaći dramski tekst, a njegove pozicije će se naknadno utvrditi. Ostaje mogućnost da nagrađeni tekst bude postavljen na scenu kao koprodukcija nekog pozorišta i samog Pozorja. U Pozorju takođe planiraju da njihov Dokumentaciono-istraživački centar transformišu u pozorišni institut koji će se baviti strateškim teatrološkim istraživanjima.

A Užice...

Pošto je ovim proširenjem konteksta Pozorje na neki način preuzelo koncept koju je do sada imao Užički festival, u konsultacijama sa prvim ljudima tog festivala dogovoreno je da on ubuduće bude "Festival bez prevođa", odnosno regionalni festival pozorišta Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

S.M.

DO KRAJA GODINE SCENA ZA AKADEMCE

Renoviranje zgrade Akademije umetnosti u Novom Sadu, u Ulici Đure Jakšića 7, stare 250 godina, koja je, uprkos tome što je pod ingerencijom Zavoda za zaštitu spomenika kulture Grada (koji se - i ne samo zbog toga - očigledno pogrešno diči imenom Srpska Atina) već jako dugo u očajnom stanju, najzad je počelo krajem prošle godine. Preduzeće "Plan", koje je na tenderu dobilo ovaj posao, obavezalo se da će renoviranje završiti oktobra ove godine, pa će tako novosadski akademci narednu sezonu - sve sa prilike - početi na sopstvenoj sceni!

"Ova zgrada je još pre 30 godina označena kao privremeni smeštaj, a svaki dosadašnji pokušaj da se nešto promeni izjalovio se jer nam društvene, političke i sve druge okolnosti nikad nisu išle na ruku", kaže dekan AU Dušan Todorović i dodaje: "Situacija je sad već na momente dramatična - prozori nam skoro ispadaju, u prizemlju je vidljiva i osetna velika vlaga, instalacije za struju su u

izuzetno lošem stanju zbog čega uvek vrebala opasnost od požara. Prošle godine je u jednoj učionici u toku nastave pao plafon i sama je sreća da nije bilo teže povređenih, onih lakše - jeste. Pada i dvorišna kapija, a zid oko Akademije se uveliko obrušava. Sama zgrada je u vizuelnom smislu pravo ruglo starog jezgra Novog Sada, pogotovo u okruženju renoviranih Matice srpske, Nikolajevske crkve i Srednjoškolskog doma".

Projekat za nadogradnju u postojećim okvirima postoji već šest godina, a za ovu prvu fazu rekonstrukcije, sanacije i nadogradnje pokrajinski Sekretarijat za kulturu i obrazovanje izdvojio je 19 miliona dinara, a obećao je i dodatnu pomoć. Pomoći će i republičko Ministarstvo kulture i obrazovanja, obećao je Slobodan Vuksanović.

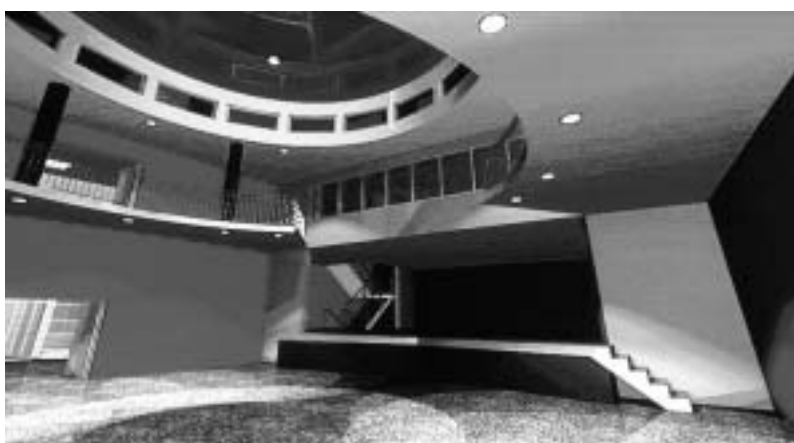
"U samom startu prve faze, zbog izgradnje atrijumskog dela, moraju biti srušeni neki objekti - jedna učionica, klub i toaleti, čime ćemo dobiti novih 700 kvadratnih metara koji treba da se pretvore u učionice, garderobe, kupatila, a u

gornjem delu galeriju i klupski prostor."

Trenutno je na Akademiji totalna gužva. U, ionako skučenom prostoru akademije u gotovo nemogućim uslovima živi nekoliko stotina studenata i oko 200 profesora. U dvorištu je nikla montažna učionica i montažni toaleti, a nastava se održava u smenama. Dekan kaže da su zahvalni svima koji im priskaču u pomoć: Srpskom narodnom pozorištu koje im je ponudilo prostor za igru kao i Galeriji Matice srpske, Zavodu za kulturu i Muzeju Vojvodine.

Todorović ističe da posle završetka prve faze ostaje da se nađu sredstva za drugu u kojoj će sanirati stari deo zgrade, zbog čega su se već obratili Gradu i gradonačelnici koji su sada na potezu. Naravno, posle toga na red dolazi i njihov objekat na Tvrdavi koji takođe vapi za nešto nove urbane šminke.

U nadi da će dobiti pomoć, Akademija je do sada kontaktirala ambasade, kulturne centre, privrednike... Otvoreni su za svaku vrstu saradnje, jer studenti

ove Akademije mogu da ponude svoje konkretno znanje na polju raznih medija - od koncerata i predstava, reklama, reklamnih filmova, voditeljskih poslova, dizajna... U tom smislu planiraju uskoro i donatorsku akciju kojom bi se predstavili privrednicima i tako privukli sponzore i donatore.

Dušan Todorović na kraju razgovora za "Ludus" podseća da su novosadski akademci samo prošle godine zabeležili nekoliko podviga: između ostalog organizovali su Međunarodni studentski bije-

nale plakata, a u Bratislavi, na Međunarodnom festivalu pozorišta mladih, osvojili su glavnu nagradu za predstavu "Kući" koju je u režiji Borisa Isakovića izvela njegova klasa.

"Novosadsku kulturu čini ono što danas rade njeni sadašnji i bivši studenti i onaj ko to shvati razumeće značaj ove institucije, a u istoriji će biti zabeležen kao neko ko je pomogao očuvanju kulture jednog naroda i jednog vremena".

S.M.

OTVOREN REGIONALNI KREATIVNI ATELJE JOŽEF NAĐ

Decembra prošle godine u Kanjiži je otvoren Regionalni kreativni atelje Jožef Nađ. Svečanost koja je tom prilikom organizovana bila je i zvanična dobrodošlica Jožefu Nađu, u čast njegovog povratka kući.

Kanjiža će, naime, umesto Orleana, ubuduće biti njegova umetnička i životna baza.

Na otvaranje 20. decembra stigli su gotovo svi Nađovi prijatelji i saradnici: Silard Mezei, Hermina Erdelji i Kinga Mezei u Nadovu čast izveli su koreografsku minijaturu, mađarski pijanista Đerđ Sabadoš i saksofonista Akoš Selevenji izveli su Nadove omiljene kompozicije, a neki njegovi prijatelji govorili su zaista

dirljivo o ovom izuzetnom čoveku. Posebno nadahnuto o Nađu je govorio njegov prijatelj Nenad Prokić, koji je primetio da ono što Nađ radi u današnjem merkantilistički globalizovanom svetu više nema ni ime, jer smo mi zaboravili reči i parametre koji su primenjivi na istinu. Između ostalog, Prokić je još rekao: ... "Mora da su takvi bili prvi sveci, apostoli, oni kojima je predložena istina i zatim je samo preostalo da je neprestano i jednostavno objavljuju... On nas podseća kakvi smo mogli biti, ili kakvi bismo mogli biti, ako ikada stignemo. On je moja najveća uteha, ja još jedino njega razumem... Onoga dana kada to što on, Joška, dotiče - dobije opet svoje ime i svoje značenje -

čitava naša civilizacija će se preporoditi tako što će privedi naša sećanja punoj svesti. Dotle će nas njegove predstave podsećati na putnika koji usred noći hrabro zviždi i peva u dubokoj, mračnoj šumi, ne bi li se tako ohrabrio i rasterao strah".

Pored kanjiške Kuće umetnosti u kojoj je Nađ do sada izvodio svoje pozorišne vizije, njegov Atelje čini odskora i novoizgrađeni prostor. U njemu su radionice, sale za probe i garderobe. Te dve zgrade povezane su mostom, a treći deo ovog umetničkog kompleksa, mini hotel za buduće goste i umetnike koji će tu raditi sa Nađom, intenzivno se gradi.

Već se zna i ovogodišnji program Nadovog Ateljea. Prva premijera biće 15. decembra 2007. godine. Biće to dva kvarteta ujedinjena imenom "Međugra", u režiji Jožefa Nađa koji je inspiraciju za ovo delo našao u "Knjizi promena" Jia Kinga. Radi se o koprodukciji koja će potom biti izvedena u Debrecenu, Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Orleanu, Barseloni, Modeni i Tuluzu.

Pre ove premijere najavljeno je da će već u martu predavanje održati čuveni pozorišni reditelj Anatolij Vasiljev, da će u aprilu jednodnevni kurs savremenog plesa (o tehnicu Pine Bauš) držati plesač

iz Francuske Dominik Mersi, a da će u maju radionicu za muzičare i plesače upriličiti Zoel Leandre i Elza Voliaston. U novembru je planiran dolazak Tjerija Bea koji će držati, takođe sedmodnevni kurs *tai čia*, kineske tehnike koja je osnova plesne kulture drevne Kine.

Sasvim izvesni su već i neki planovi za 2008. godinu: vest te pozorišne godine je da će u februaru 2008. u Kanjiži gostovati Piter Bruk koji će održati master klasu o savremenom pozorištu. U aprilu će na istom mestu radionicu držati Tapa Sudana, mastor za maske u studiju Pitera Bruka, te buto plesač Ko Murobuši, dok će u maju 2008. na kanjiške daske stići pripovedač Andraš Berec koji će tamo imati Kamp bajki, a održaće i predavanje o tradiciji bajke u svetu. Godinu 2008. zaokružice čuveni muzičar Entoni Brekston i to radionicom u okviru Kanjiškog džez festivala.

Svi koji su zainteresovani da učestvuju u radionicama i da prisustvuju predavanjima mogu se o svim programima obavestiti na adresu:

cnesa@cnesa.org.yu

Kontakt osoba je Đula Francia.

Snežana Miletić

TRUPA JOŽEFA NAĐA U JAPANU

Dobitnik prošlogodišnje Nagrade evropskog pozorišta (European Theatre Awards), Jožef Nađ, sa svojom trupom gostuje u Japanu od 26. januara do 12. februara. Čuveni koreograf i umetnik iz Kanjiže, je svojom novom predstavom "Asobu" napravio omaž Anriju Mišou, francuskom slikaru, pesniku i novinaru.

M.J.

ETNOAUTOEUTANAZIJA

Pred brojne zimske, verske, potrošačke i petardaške praznike pojavila se u medijima vest o izmenama u koncepciji Sterijinog pozorja, koju su mnogi u poplavi još glupljih vesti, prosto prevideli. Retki su arlaukali, ali... nečujno, jer niko ne namerava da ih čuje. Pozorje, koje je pola veka bilo festival domaćeg dramskog teksta, što beše konkretna koncepcija, bilo je jedan od glavnih "motora" sjajnog razvoja domaće drame u prethodnih pola veka mrakapostaje sada festival najboljih predstava. Kakvih imamo na svakom čošku! Festivala, a ne predstava! Još prošle godine je prateća selekcija *Krugovi*, neka vrsta novosadskog *Bitefa*, dobila veću medijsku pažnju od glavne selekcije. Naravno, ne zato što i medije drže selektori... Ostaće na Pozorju i segment domaće drame, kao jedan od... a kažu da će raspisivati i konkurs za dd... koji će ubuduće stimulisati... Cvr!

Sterijino je, kažu, dovoljno podržavalo razvoj domaće drame i vreme je da sada razvija kritiku. Tako će postati Pentagonskog teatra... Ako ne postane Trgovinski centar.

Posebno raduje najava nove selekcije pod narodskim nazivom "Mutava predstava". Raduje, ali ne publiku.

Konkurs kao krasna, a obaška originalna ideja

Znam Y pisaca koji imaju po X pobe da na takvim konkursima (u Jagodini, kod UDP, na RTS... i sl) a da im ni jedan od tekstova-pobednika nije izveden. Kao što znam i neke romane - nagrađivane, a nepročitane. Mnogi tekstovi su izgubljeni, zatureni, nestali, pojeo ih savremeni mrak, za razliku od bivšeg mraka koji je radio to isto! Izvin'te na digresiji, al' teško razlikujem mrak od mraka, kako vi vidite tu razliku - u mraku?

Istina, obećava se da će pobednički tekst biti izveden na SP, ali takva priča egzistira na Jagodinskom festivalu 30 godina - pa nikad nije izvedena. Jednom je čak neki glavonja predložio da pisci odustanu od love, pa da im Festival štampa komediju. Za te pare, inače, mogu se štampati dve knjige komedija. Bez glavonjine recenzije, normalno, jer on je skup.

Toliko o podršci putem konkursa, koja je dakle, priča za malu decu, koja inače više vole prave bajke. Konkurs ipak ima jednu veliku prednost: kritičarima, teoretičarima, odnosno članovima konkursnih žirija odlazi više para nego što iznosi glavna nagrada. **Što je logično jer je drame mnogo teže čitati nego pisati. Pogotovo njima.**

Osim toga članovi žirija znaju da je važnije učestvovati nego pobediti. Oni učestvuju stalno, a ti pobeđiš sporadično ili nikad.

Imam 7 takvih nagrada sa raznih anonimnih konkursa i nem' da bi mi neko zalepio "konkursofobiju" pošto sam u svakoj krizi, živela od pobe da (na konkursima). Ova kera laje radi sela, a ne radi sebe, jer bih ja jedino na "konkursu pod maskama" imala šansu. Ne lepote mi ni "nerealizovane ambicije", kojih, kao ni realizovanih ambicija - nemam. Mislim, pišem, radim i lajem isključivo za pare (iz inata ili iz meraka, mogu i za džabaka). Ako neko hoće da mi plati ćutanje, samo nek' se javi! Mogu da ćutim do kraja života! Pa i duže! Za pristojan i redovan iznos! A dok se takav sponzor ćutanja ne javi, moram da

lanem kao biračka glava, jer je dosadno biti samo biračko telo.

Po tradiciji uvoza

Do izmena koncepcije Pozorja je, naravno, došlo zato što je Pozorje ušlo u krizu, u kojoj se inače nalazi, kao i celokupan teatar od samog svog postanka, ali i zbog toga da se Svetu otvore vrata. Kad već Svet neće nama da otvori dveri. Bar da nam dođu, kad već nama treba tri tone pečatiranih papira za odlazak tone. Logično. Jedino što to nisu ista vrata.

Zemlja se prepolovila, a mi umesto da prepolovimo i Festival, mi ga tripliramo, kao svaka bahata i rasipna sirotinja. Imamo 5 filmova i 5 filmskih festivala godišnje, ali nemamo dovoljno dramskih pisaca za Sterijino! Cmok!

Uostalom, mi smo u svemu i oduvek, zemlja uvoza. Kad ne umemo da prizvedemo gaće, patike ni čačkalice kako bismo umeli baš drame? Bolje je uvesti, pogotovo što može da kapne i neka provizijica, jel' tako, tako je! Kao što je bolje tude dete od rodenoga. Tude dode pojedje sladoled i ode kući da dobije proliv, a rođeno sve sa prolivom ostane ovde da ti jauče, kenjka i slini.

Osim toga Uvoz je skuplji, a kad ne znaš šta je dobro, onda lepo kupiš skuplo! Osobito za budžetske pare.

Nesmenjivi podržali promene

Objavljeno je koja su Renomirana Imena konsultovana i ko je podržao ove Izmene SP. Nije pomenuto ko nije podržao.

Neki od "podržavača promena" imaju bogate kolekcije Sterijinih nagrada, pa im je dosta, jer su skromni. Drugi su prosto trendi, jer su uvek trendi, takav im stil opstanka. Treći su uvek za promene samo da oni ne bi bili smenjeni. Razumljivo je da neko ko se školovao za dramskog pisca, a ispao kritičar, teoretičar ili selektor, ni malo ne obožava nikoga ko je postao pisac. Pa priznaje jednoga ili jednu, koliko da se Vlasi ne dosete (pogotovo ako je pisac već nabacio međunarodnu karijeru), a ostalima prosto poriče postojanje.

Kad već pisci moraju iz Valjeva i Kraljeva do Novog Sada - preko Beča i Bratislave, zašto da ne idu i selektori?! Lepšte je birati po Londonu, Parizu, pa čak i po Ženevi, nego po Leskovcu, Vršcu i Nišu. Jes' malo dalje i nije lako ako imaš frku od aviona. Dnevnicke male, a evro pada... No, ako si skroman patriota... Ali je izbor partnera (za saradnju, a ne seksualnih, sram vas bilo što ste pomislili!) neuporedivo veći. Sve je to razumljivo, što ne znači da je pametno. Ono, možda je baš i pametno, za pametnoga, al' za domaću dramu nije!

Komšofobija

Pošto je na sličan način nedavno izmenjena i koncepcija Oktobarskog sa-

lona, kao i drugih "nacionalnih manifestacija" ova pomodna pojava se može svesti na prastaru sentencu "brat je mio koje vere bio, samo nek nije Srbin". Preciznije: može se, ali se ne sme! Jer bi vam bila prikačena ksenofobija kao dijagnoza. Ili već neki autizam...

A kako bi se zvao strah od domaćeg stvaralaštva? Homofobija ne može, jer je to već strah od homoseksualaca, ako se ne varam... Možda bi se mogla zvati "komšofobija", pošto ako već komšiji neće da crkne krava, onda nek crkne bar komšija. Deplasirano je da mi lepke etikete srbonacionaliste, pošto nisam Srbin, čak ni Srkinja u užem, pravoslavnom, smislu reči.

Kako tamne svetle budućnosti?

Normalno je što kod Srba, nakon 5 izgubljenih ratova nema nekog nacionalnog zanosa, kao što bi bilo normalno i to što ga kod svih ostalih exYu naroda ima, pošto su svi oni pobedili, ako ne u ratu, onda barem na referendumu. Bilo bi, samo da je 18. ili 19. vek, tj. da je doba nacionalnih zanosa... a danas, ni to nije baš najnormalnije. I eto tako, mi se stidimo što smo Srbi, a oni se ponose što nisu. S pravom, jer nisu. U tom ponosu i zanosu otepljuju i izmišljaju sebi, ne samo nove države već i nove jezike. Sve ne bismo li kad-tad došli u blaženu situaciju da se sa exYu-braćom razumemo samo na engleskom ili nemačkom.

I kako onda mi da zadržimo festival domaće drame, kad više nije jasno šta je domaći jezik?

Naš problem je, dalje, i u tome što svi oni znaju šta žele da postanu u svetloj budućnosti, npr. Nemci, Italijani, Bugari, Turci... (što se danas sve zove EvroAtlantidani). A mi čak ni oko toga ne možemo da se složimo! Opet izvin'te na digresiji, bil' mi neko objasnio kako to te svetle budućnosti naprasno potamne čim se približe?! Jel' to hemijski, filozofski, fizički, politički, istorijski, ili optički proces?

U kog' da se asimilujemo, kad raznoga milujemo?

Nije bitno što kad postaješ neko drugi, kao već zreo čovek (ili nezreo narod) onda možeš postati samo nešto drugorazredno. Ne prvorazredni, već drugorazredni Englez npr. Ako te Nemci uopšte prime u svoje francuske redove. Nije bitno, jer mi se ne slažemo da budemo Englezi. Kao što nismo svi ni za to da postanemo Švabe. Izvesni preferiraju Francuze ili čak Ruse, koji ni sami ne znaju šta bi hteli postati. Neki bi voleli asimilaciju u Japance, samo da kosooki nisu tako perverzno vredni i tačni. Ini preferiraju asimilaciju u Rome, što po svetskim film-festivalima podržava fini deo Establišmenta. Čemu se opet protive razni nepoznavaoци duvanja u trubu i ostale cevke. Nije jasno da li čuvari teritorija zbilja žele asimilaciju u Albance, ali je ta opcija, mada neverovatna, ipak

moguća, u zemlji nemogućih mogućnosti. Ja bih se asimilovala u Švedane, samo da su ekvatorijalni i da govore španski! Karamba!

Dakle, ne slažemo se i ne znamo ni približno u koga bi bilo najbolje da se asimilujemo, ali znamo da kasnimo i da to moramo obaviti hitno. Nova verzija stare... "Ne znam šta hoću, ali to hoću odmah!"

Jeste asimilacija malih naroda globalni proces. Činjenica je da mi tu ne možemo bogznašta, i da ćemo kad-tad biti Atlantidani, ali se neki još sitniji narodici ipak batrgaju. Šta je njima, jesu oni normalni? Elegantrije je da se lepo, nežno, etnoautoeutanziramo sami, nego da čekamo dok nas neumitni proces stigne. Što reče deda Duška Kovačevića "Bolje da umrem, nego da mi se nešto desi!"

Ej, a šta ako ono o Atlantidi nije Mit, nego Proročanstvo? Samo pitam, jebote, š'a si skočio odma! Ne sme čovek više ni da pita...

Kako se etnoautoeutanzirati?

Ma koliko istoriju jednog naroda činili njegove vojskovođe, junaci i manijaci, identitet živog naroda ipak čine njegovi stvaraoци. Znači, osujetimo njih i isparimo nežno. Preživeti bar naši unuci kao... već nešto. Bolje kao "već nešto" nego kao ništa!

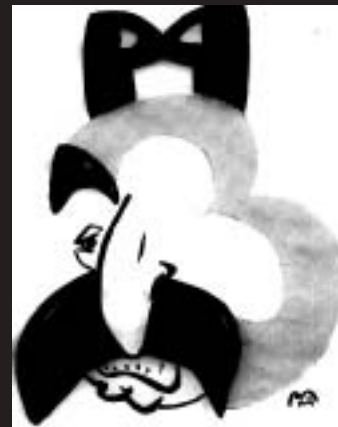
Uostalom, prilagođavanje je u tradiciji Slovena odvajkada. Oni su još pre 900 godina odustali od svojih paganskih matrijarhalnih boginja Mater Slave (pramajke), Žive (boginje Života), Marmore (vladarke Onostranog) od svog Peruna (boga Promena, Stvaranja i Razaranja), Pogode (boga Vremena) i od još nekolicine zaboravljenih bogića. Zaboraviše i Velesa, boga Opstanka, radi opstanka! I za ljubav jednog, inostranog, uvoznog, patrijarhalnog, jačeg mršavijeg i mladeg Boga. Zar je onda čudno što su i toga Svemoćnoga pre 60 g. proglasili mrtvim za račun jednog živog, opet uvoznog i tuđeg? Ne baš boga, ali skoro. Danas, kad je pokojni Bog opet živnuo, a pre nego što ga zamenimo Idolom Potrošnje, šta mi možemo žrtvovati, da nas Dolazeći Idol ne zgnjavi prilikom zagrljaja? Ono što nam ne treba - pisce, slikare i ostale stvaraoce. Ne moramo da ih pobijemo, pošto nas onda možda ne bi primili u civilizaciju. Dosta je da ih sahranimo, može i žive, samo da Ga umilostivimo. Bog je ionako već sve stvorio, šta tu ima još da se stvara?! Ako i ima stvorioće bolji od nas!

Više će nas, možda voleti i lakše će nas valjda primiti ako se ne koprcamo. Uvek smo se koprcali i vazdan smo to skuplo plaćali!

Možda će nas više voleti, a možda baš i neće?

Jer, i tu ima jedna nezgodacija. Ma koliko procenat žena turali globalni Poklonici Idola Potrošnje u svoje pozitivne demokratske zakone, Svetom i dalje vladaju muškarci i muški principi. Koji su, cvečke čudnovate. Mnogo vole rado-dajke, obožavaju gologuzanke ali poštuju i venčavaju zakopčane nećkalice. Ne faćkalice, nego nećkalice! I to što se duže i bolje nećkaju, to će bolju i sigurniju

Ludiranje u Ludusu

bračnu poziciju osvojiti. Valjda se slažemo bar oko toga da želimo kakav-takav brak a ne tek da nas kresnu?! Kad uzmemo i ovo u obzir, pa i to da naša buduća veza sa Svetom nije *Ljubavna strast na prvi pogled*, nego *Brak iz računa* (i to obostrano!) da li je onda mudro što se bacamo na leđa i dižemo u vazduh raširene noge? Ili ovo sve nas bacaju na leđa neki koji nemaju pojma o muško-ženskim relacijama iz prostog razloga što u njih nikad ne ulazahu?

Znam da ćete sada pitati: kako sam uopšte povezala Sterijino pozorje m-ž odnose, bogove, idole, EU-dnevnicke i faćkalice?! Globalno, brate!

M. Ojdanić

POLITIČARE U TEATRE, GLUMCE NA TRGOVE

U okviru programa Festivali slobodne građanske misli, a u susret izborima, Bitef teatar je četiri dana pred izbore, a dva pred izboru tišinu, organizovao tribinu, kojoj dadoše ime 'demokratska rasprava'. Poziv je upućen svim strankama sa izborne liste za Narodne poslanike Narodne Skupštine Republike Srbije da u trajanju od pet minuta izlože kurs stranke na polju promena u kulturi, tj. srpski rečeno, da predstave svoj plan kulturnog razvoja, odnosno nacrt kulturne politike stranke.

Prilikom da zaigraju u pozorištu, tj. da progovore sa 'dasaka koje život znače' prihvatili su predstavnici Demokratske stranke, Liberalno demokratske partije - Građanski savez Srbije - Socijaldemokratska unija - Liga socijaldemokrata Vojvodine, Pokret snaga Srbije, Srpski pokret obnove i Demokratska zajednica.

I dok su na sceni Bitef teatra najbolje od sebe davali političari, njihove 'kolege' glumci su imali nastupe - na trgovima. Tako se i njima posrećilo da ih odjednom gleda nekoliko hiljada ljudi.

Ko je bolje odglumio, ko je bio uverljiviji, ko treba da ostane na sceni, a ko da ide na ulicu (trgove), pokazali su izborni rezultati.

M. Jurčić

Nema lepše muzike od predizborne tišine

SA BK ŽIGOM

Nikola Krneta je rođen 19. avgusta 1977. godine u Beogradu. Jedan je od onih koji su diplomirali na katedri za glumu 2004. godine na BK Akademiji u klasi profesora Feđe Stojanovića. Prosečna ocena tokom studiranja mu je 9.50, na diplomskoj predstavi dobio je 10. Visok je 180 cm, ima 84 kg. braon oči i iste boje kosu, 'dok je još imam' kaže.

Svoja dosadašnja iskustva izložio je ovako:

"Igrao" sam i igram u sledećim predstavama: 'Hobit', 'Carev zatočnik', 'Fazoni i fore', i 'Ukročena goropad' u Pozorištu 'Boško Buha'. 'Mletački trgovac' u JDP-u, 'Zečji nasip', 'Poručnik sa Inišmora' u NP, 'Maska Zoraa', 'Popaj i Oliva', 'Plava boja snega' u Pozorištu 'Bakine priče'.

Ovako gledano mogla bi da mi kažeš: "Šta se buniš?", ali u 90% navedenih naslova nisam imao ulogu, već su u pitanju bila statiranja ili u "boljem" slučaju statiranja sa zadatkom. Ne računam predstave u 'Bakinih pričama' jer to nije profesionalno pozorište. Dakle, utisaka nema, nemam više odakle da ih kupim.

Nikola Krneta

Iz kog pokušaja si prošao prijemni? Da li si ranije studirao nešto drugo?

Upisao sam iz trećeg puta. Dva puta, neuspešno na FDU (1998. i 2000.), pa sam iste 2000. odlučio da probam da upišem BK jer mi je već bilo 23 godine, verovao sam da me tako "matorog" neće primiti na FDU i da ne mogu da čekam. Inače, pre Akademije studirao sam Građevinu i pride radio svakakve poslove jer nisam bio siguran da želim da se bavim građevinom.

Da li diplomci umetničkih fakulteta imaju manje ili više šanse nego diplomci drugih fakulteta?

Bolje prolaze oni koji nisu završili umetničke fakultete. Sem toga što imaju mogućnost stalnog zaposlenja, lakše im je da se bave svojim poslom u privatnom sektoru, ali nikome u ovoj zemlji nije lako.

Imaš li još nekih talenata?

Sviram gitaru i pomalo usnu harmoniku. Glumu volim zbog toga što ti omogućava da zarad uloge naučiš da npr. roniš, malterišeš, sviraš neki novi instrument... Sport mi je jako bitan i trudim se da mi ne "pobegne" ta navika. Najčešće vozim rolere. A i pišem. Shvatio sam da sam obeležen zbog Akademije koju sam pohađao, pa sam počeo da pišem. Ko zna, možda za desetak godina napišem nešto što valja, pa izboksujem da igram u tom komadu? Izgleda da sam sebi treba da stvorim priliku.

Da li mlad glumac može da preživi od svog rada?

Ne može. Ne postoji siguran izvor prihoda. Život te tera da prihvataš da radiš sve, da bi se nakupili honorari, i da bi bio prisutan u pozorištu, da te ne zaborave prihvataš i da statiraš, s nadom da će ti pružiti priliku, samo ta prilika nikako da dođe. Naravno, preko leta se rade svakakvi poslovi (kelnerisanje,

fizikalisanje i sve što se plaća).

Da li bi igrao na radiju ili se bavio nadsinhronizacijama?

Svakako. To su posebna polja glume koja svaki glumac treba da istraži. Verujem da su to nezamenljiva iskustva. Voleo bih i u tome da se oprobam.

Koja je tvoja omiljena predstava, film? Šta čitaš? Šta bi voleo da igraš?

'Velika drama', 'Mletački trgovac', 'Cabares Cabarei', 'Bokeški D-mol', 'Ribarske sveade', 'Lari Tompson', 'Hadersfild'. Posle tih predstava znam zašto želim da se bavim glumom. Što se filma tiče svaki na mene ostavi neki utisak, a ova dva su u skorije vreme ostavila poseban: 'Sutra ujutro', domaći i 'Prestiž', strani.

Trenutno čitam "Napisati scenario" Mišela Siona i sve što mogu da nađem vezano za osnove dramaturgije. Šta bih voleo da igram? Sve! Želim da igram!!!!

Šta te nisam pitala, a hteo bi da kažeš?

Svestan sam da se prilika u glumi dobija prevashodno u ličnim kontaktima, i to je u redu, ali iza mladih glumaca, reditelja i umetnika uopšte mora da stoji Akademija i profesor, bar dok se ne iskažu i ne uplivaju u vode. Kako će re-

ditelji uvideti kvalitete mladog glumca osim ako ga vide na ispitnim predstavama? Veliki problem BK akademije je što se ne trudi da animira reditelje da dolaze na ispite. Dokaz tome je veliki broj reditelja koji gledaju ispite na FDU, a na BK ne. Eminentni profesori glumci, reditelji itd... ne znače ništa ako se njihovi studenti nisu dokazali u poslu kojim su ih ti profesori naučili. Skupljanje para ne donosi rezultate na duge staze. Loša vest se dalje i jače čuje. Ružno je čuti kada neki reditelj izjavi da nikada neće raditi sa glumcima sa BK. Zašto takva izjava? To podseća na žigosanje. Nekad je bilo: vidi crnca, jevrejina, roma, homoseksualca... Ko zna, možda za par decenija nestane taj famozni BK žig?

I za kraj, kad je isključen diktafon, kaže: 'Ne znam hoće li se išta promeniti? Ako ništa drugo, moja deca i deca prijatelja će imati prijatelja glumca koji će možda moći da im pomogne. Ne znam jesam li preterao i raspricao se? Slobodno štrihuj što misliš da je suvišno. Na ovu temu bih mogao da pišem do sutra. Hvala što ste mi pružili priliku da nešto kažem.'

Mirjana Jurčić

KO ĆE TE ANGAŽOVATI AKO NE ZNA DA POSTOJIŠ

Jelena Angelovski, rođena je u Beogradu, 2. avgusta 1982. godine. Diplomirala je glumu na BK Akademiji, 2006. godine sa prosekom 9,45 u klasi profesora Nebojše Dugalića. Visoka je 174 cm, ima 58 kg, smeđu kosu i smeđe oči.

O svom dosadašnjem bavljenju glumom, kaže:

"U mom dosadašnjem radu sam imala različitih angažmana. Trenutno pripremam predstavu 'Rašomon', u režiji Anete Stojnić u Bitef teatru. Forma predstave je neuobičajena, jer je sam način rada nešto sasvim novo za ove prostore. Nedavno sam se vratila iz Kruševačkog pozorišta gde je premijerno izveden komad Reja Kunija "Pozovi M radi preljube", u režiji Vladimira Popadića, gde igram glavnu ulogu. Saradnja sa Kruševcem se nastavila i kroz scenski životopis "Harmonija svetlosti", posvećenog Tesli i Mocartu u režiji Miodraga Dinulovića. Istovremeno, priliku mi je pružilo i Pozorištanje PUŽ, u predstavi "Čarobni prašak". U toku studiranja, pored diplomske predstave, "Žak ili pokornost" u režiji Ivane Koraksić, radila sam i kao student demonstrator na predmetu scenski pokret, igrala u studentskim predstavama, filmovima. Radila brojne performanse.

Igrala je u filmu "Priče iz davnina" u režiji Bobe Dedića, seriji "Život žene",

RTS-a, u režiji Ivana Popovića, a bilo je toga još. "U svakom radu mi je najvažnije da dam celu sebe, steknem novo znanje i otkrijem još po neku stranu svoje ličnosti."

Zašto si odabrala baš glumu?

Vreme u kome sam odrastala je bilo sivo i teško. Umetnost je za mene bila neka vrsta bunta i nada da će lepota spasiti svet. Moje potrebe za davanjem i radošću stvaranja su u glumi našle svoje zadovoljenje.

Da li si pristalica audicija i da li odlaziš na njih?

Svakako. Audicije su pravo mesto da mladi neafirmisani glumci pokažu svoje sposobnosti i svoj senzibilitet. Na taj način se za određenu ulogu može izabrati najadekvatniji glumac. Nažalost, od svih pozorišta, javne audicije održava samo Pozorište na Terazijama. Kada je reč o filmu, tu je za glumce situacija povoljnija, s obzirom da se za većinu filmova organizuju probna snimanja. Mislim da bi možda dobro rešenje bilo da se na nivou jednog, ili još bolje svih dramskih i filmskih udruženja, oformi jedno telo koje bi se bavilo upravo prezentacijom glumaca. Ovo telo bi organizovalo i ad hoc audicije za potrebe pozorišta i filma.

Da li bi se bavila i nekim srodnim poslom, npr. voditeljskim ili sličnim?

Radila sam dosta "sličnih" poslova i

moram priznati da je svaki put na moju odluku presudno uticao sam koncept projekta. Poslovi, ma koliko izgledali slični, se razlikuju i upravo te razlike ih čine jedinstvenim. Savladavanjem razlika naše iskustvo, znanje i energija rastu, a to je ono što nam je neophodno kojim god poslom da se bavimo.

Da li si član SDUS-a ili UFUS-a ili SINGLUS-?

Da, SDUS-a. Udružuju se ljudi sa istim ciljevima. Radi lakšeg ostvarivanja tih ciljeva.

Igrala bi u pozorištima za decu?

Sa velikim zadovoljstvom. Rad za decu je glumcima izazov, jer sa takvom publikom uvek znate na čemu ste. Ona ne poštuje "minuli rad", u svakom trenutku prati svaki vaš gest i odmerava svaku reč. Morate davati svoj maksimum jer deca ne praštaju greške. Igra za decu razvija drugačiju vrstu mašte, budeći samo dete u glumcu.

Da li su reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase? Odnosno, da li su gledali bar diplomsku predstavu?

Sporadično. Pretpostavljam da je preveliki obim obaveza reditelja i upravnika pozorišta razlog za nedovoljnu komunikaciju sa studentima akademija. Prisustvo reditelja na ispitima glume, koji su gotovo uvek celovečernje predstave, je veoma važno za mladog glumca. Ponekad je to jedini način da se ostvari "kontakt" između reditelja i ovih darovitih ljudi. Niko vas ne može angažovati ako i ne zna da postoje. Nadam se da će, pre svega akademije, uvideti značaj ovog problema, i da će promeniti nešto u samoj organizaciji, za buduće glumce tako važnih, glumačkih ispita.

Nisam te pitala, a htela bi da kažeš?

Htela bih da kažem koliko želim da Beograd dobije pozorište za mlade, u kome će mladi reditelji, glumci, dramaturzi, scenografi, kostimografi, kompozitori, raditi svoje predstave prvence, predavajući se pozorištu punim srcem, ne zaboravljajući zašto su baš svoj poziv odabrali da ih vodi u životu! Neugašenog entuzijazma lakše je uploviti u vode profesionalizma.

M.J.

Ana Simić

IGRALA BIH U MANJEM GRADU

Ana Simić je rođena u Beogradu 04. januara. 1981. Visoka je 167 cm, ima 57 kg, smeđu kosu i braon oči. Završila je Akademiju umetnosti Braća Karić u klasi profesora Feđe Stojanovića i Miše Vukobratovića. Njeni dosadašnji angažmani bili su u: Pozorištu na Terazijama: uloga Rusaline u predstavi 'Cigani lete u nebo', Bibi Bencenhajmer u predstavi 'A Chorus line', bila je sulkera Saveta i policajac u komadu 'Spusti se na Zemlju', Milena u 'Herojima', Hetti u 'Poljubi me, Kejt', sestra slatka u Pozorište 'Boško Buha' u 'Fazoni i fore', žena iz sela u komadu 'Čarlston za Ognjenku'. Radila je u četiri serijala serije 'Fazoni i fore', sinhronizovala crtane filmove i reklame.

Na pitanje kakav joj je utisak o dosadašnjem radu, odgovara:

Najbitnije mi je da kroz svaku predstavu koju spremam učim i napredujem. Pošto su sve do sada bile takve ne mogu da se požalim.

Zašto si odabrala glumu? Da li si ranije pokušavala na nekom drugom fakultetu istog profila?

Nemam drugo objašnjenje zašto sam upisala glumu, sem da je moralo tako da bude. Upisala sam iz drugog pokušaja. Pre upisivanja BK akademije polagala sam prijemni na FDU-u.

Da li bi išla da igraš u nekom manjem gradu i pod kojim uslovima?

Igrala bih u manjem gradu po projektu, zbog dobre uloge, a najbolje bi bilo kada bi to režirao dobar reditelj.

Imaš li još nekih talenata?

Završila sam osnovnu muzičku školu, odsek klavir. Sada redovno uzimam časove pevanja i naravno časove jazz baleta.

Da li bi volela da imaš svog menadžera koji bi ti pronalazio posao uz odgovarajući procenat?

Jako bih volela da imam svog menadžera pošto imam blagu paranoju od papirologije i ugovaranja poslova. Time bi trebalo da se bavi neko ko se u to razume.

Koja je tvoja omiljena predstava, film? Šta bi volela da igraš?

Najbolja predstava koju sam gledala je "Vojcek" Roberta Vilsona na Bitefu pre par godina. Od beogradskih, najviše volim predstave "Čikago" (Pozorište na Terazijama) i "Okamenjeni princ" (Pozorište 'Duško Radović'). Ne mogu da se odlučim za omiljeni film, ali recimo da volim filmove Tima Bartona, Felinija, Miloša Formana... Volela bih da igram Gesominu (La Strada).

A u lutkarskom pozorištu?

Probala bih.

Na pitanje da li bi želela još nešto da kaže što je nisam pitala, nije imala šta da doda.

M.J.

Jelena Angelovski

Milovan Filipović

KO RADI, MOŽE DA ŽIVI OD RADA

Milovan Filipović
 Roden: 8.10.1975/Užice
 Obrazovanje: AU u Novom Sadu, klasa Branka Pleše
 Visina/težina/boja kose/očiju: 184 cm/85 kg/crna/braon oči
 Dosadašnji angažman: U Srpskom narodnom pozorištu.
Utisak o dosadašnjem radu: Sve što radim smatram važnim, ali je pitanje šta je od toga značajno. Rad na mnogim predstavama bio je težak, ali su zato izvođenja bila lepa i laka a bilo je i primera da probe budu lake i prijatne, a izvođenja mučna.

Naš utisak: Idealan za komedije.

Imaju li diplomci svih umetničkih fakulteta podjednake šanse po završetku školovanja?

Nemaju, uvek su studenti FDU - zasluženo ili ne, ne bih da sudim - u velikoj prednosti, jer posla u Beogradu ima mnogo više i u javnosti se njihov učinak po pravilu smatra značajnijim.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse ili možda oni "politički povezani"?

Imaju utoliko što brže dobiju šansu, ali ukoliko je ne iskoriste - niko ih

PREVIŠE GLUMAČKIH ŠKOLA

Sanja Ristić - Krajnov
 Rođena: 10.01.1978/Zrenjanin
 Obrazovanje: diplomac AU u Novom Sadu od 1999. godine, klasa Petra Bačićevića

Visina / težina / boja kose / oči: 171cm / 56kg / plava / plava

Dosadašnji angažman: Pozorište "Toša Jovanović"-Zrenjanin, SNP, Istarsko narodno kazalište, trupa Sonje Vukićević, u predstavama: "Ukročena goropad", "Četvrta sestra", "Bogojavljska noć", "Skapenove spletke", "Višnjik", "Rasprava", "Kazanova", "Proces"... Bila asistent za pokret na ALU, trenutno asistent za glumu na AU u Novom Sadu.

Utisak o dosadašnjem radu: Bio je raznovrstan. Probala sam razne žanrove, različite rediteljske estetike. Svako iskustvo mi je bilo vrlo dragoceno.

Naš utisak: S ulogom uvek mudro i šarmantno izlazi na scenu.

Zašto si odabrala glumu? Kako si stigla na akademiju?

Nemam racionalno objašnjenje. Neko ima potrebu za hranom, pićem a glumac za glumom. Glumu sam napisala iz prvog puta, posle trećeg razreda gimnazije.

Imaju li diplomci svih umetničkih fakulteta jednake šanse po završetku školovanja?

Diplomci FDU-a su u prednosti, u većem se gradu, s više pozorišta, a u Beogradu je i cela filmska produkcija Srbije. Retko ko od reditelja ili upravnika dođe na ispite novosadske AU.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse, ili su možda "politički povezani"?

Naravno da su im mnoga vrata unapred otvorena, da lakše dobijaju šansu, tako je u svakoj profesiji. Suština je hoće li iskoristiti tu šansu, jer ako nisu dobri - ne pomaže ni roditeljski uspeh. "Političku povezanost" ne razumem, gnušam je se i smatram nedopustivom!

Jesi li pristalica audicija, odlaziš li na njih?

Veliki sam pristalica audicija, ali jako retko odlazim na njih. Malo ih je.

Da li bi radila "slobodan projekat", ili išla u manji grad?

Radila bih sigurno i nadam se da hoću kad budem imala malo više vremena. To bi bio neki manji projekat, s dvatri glumca. Igrala bih i igrala sam i u manjem gradu, išla tamo i zbog uloge, i zbog reditelja.

Da li je konkurencija među ženama veća?

Bez dileme, teže nam je! Ne zato što je više žena u poslu, to nije tačno, već zato što je mnogo više muških uloga u gotovo svakom komadu. I u Šekspiru je odnos muških i ženskih uloga 70:30, što je za razumeti - žene tada nisu glumile - ali danas...

Da li bi pokušala da igraš u inostranstvu?

Sada već više ne. Imala sam neke konkretne pozive, ali nisam imala hrabrosti da odem. Ili sam, pak, imala hrabrosti da ostanem.

Da li su reditelji i upravnici pratili

Sonja Ristić-Krajnov

rad tvoje klase?

Jako slabo! Kod nas nije nažalost praksa, ali pošto sad radim na Akademiji sigurno ću lično pozivati ljude na ispite jer znam kako je meni bilo. To, međutim, ne znači da će pozvani doći.

Mora li mlad glumac nešto sam da uradi na svom plasmanu ili treba da čeka da ga pozovu?

Mislim da mene pozivaju na osnovu urađenih poslova. Glumac najbolje radi na svom plasmanu ako svaku ulogu uradi najbolje što može. Mora da iskoristi svaku šansu, da daje sve od sebe.

Važno a nismo pitali...

Previše je glumačkih škola kod nas. Godišnje diplomira mnogo glumaca, a posla je malo. Čak bi i u Novom Sadu klasu trebalo primati svake druge godine, da ne pričamo o BK akademiji. Najbolje bi bilo da klasa bude od 5-6 ljudi.

S. M.

previše neće "gurati".

Da li bi radio "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu i šta?

Predstave "Poručnik sa Inišmora" i "The pillowman" radio sam sa nekoliko kolega baš tako. Ponosim se obema!

Da li bi išao u manji grad da igraš i pod kojim uslovima?

Išao sam i išao bih opet ako je uloga zanimljiva i ako imam vremena.

Imaš li još nekih talenata?

Mislim da bih bio dobar komedijograf.

Može li mlad glumac da preživi od svog rada?

Ako bi mladi glumci krenuli ka manjim gradovima, gde postoje pozorišta, bili bi i dalje glumci. Mene ne izdržavaju roditelji, nisam zvezda, bavim se samo glumom, imam dvoje dece i nisam nezadovoljan. Znači može!

Da li bi voleo da imaš svog agenta?

Nije mi potreban, ali što da ne.

Da li bi igrao u pozorištima za decu, u reklami?

Za decu sam već igrao, a igrao bih i u reklami.

Da li su reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase?

Pratili su nas. Neki su gledali našu diplomsku predstavu.

Mora li mlad glumac sam da radi na svom plasmanu, ili treba da čeka da ga pozovu?

Ako ne radi, a želi da radi i veruje u svoj talenat - ne sme da čeka. Neka nađe partnera, tekst, reditelja, neka uradi prvu predstavu bez novca, trud će se jednom isplatiti. Ovo je posao koji zahteva puno znanja, zato budimo prosvetljeni.

S. M.

VEZE SU VAŽNE, ALI NISU PRESUDNE

Emina Elor
 Rođena: 28.09.1982/Subotica
 Obrazovanje: AU u Novom Sadu, uskoro diplomac, klasa Šandora Lasla.

Visina / težina / boja kose / oči: 173, 63, smeđe / smeđe

Dosadašnji angažman: Član sam Novosadskog pozorišta od 2004, gde sam zahvaljujući mom profesoru već i pre dobijala lepe i teške uloge za početnika.

Ludus utisak: Uvek posvećena ulozi - kao zavodnica, seljančica, grčka heroina... U komediji, tragediji, vodvilju, mjuziklu...

Kako si dospela na Akademiju?

Posle gimnazije sam pokušala prijemni u Pešti, ali kako sam ispala u prvom krugu, odmah sam probala i uspela da se upišem u Novom Sadu.

Imaju li diplomci svih umetničkih fakulteta jednake šanse?

Šanse nisu jednake, radi se tu i o sreći, ali i o trudu i radu. Važne su i veze i poznanstva, ali to nije dovoljno, treba se i pokazati.

Da li bi zbog uloge otišla i u manji grad? Jesi li pristalica audicija?

Da, ako se to uklapa u "kućne za-

Emina Elor

datke", da vidim, učim, dobijem nove impulse, da se isprobam drugde. Audicije su važne, odlazila bih na njih da nemam stalni posao.

Da li bi radila "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu?

Volela bih, naročito jer naše pozorište omogućava da se radi i na sopstvenu inicijativu. Šansu dobijaju svi koji su vredni, mladi ili stari-svejedno.

Je li konkurencija među glumicama veća?

Teže nam je. U gotovo svakoj drami više je muških uloga i više je boljih uloga za muškarce.

Pozorište, televizija ili film? Da li bi pokušala da igraš u inostranstvu?

Sva tri su mi uzbudljiva, ali ako treba da biram - onda pozorište.

Inače, već igram u Mađarskoj i to naslovnu ulogu u mjuziklu "Laura" u "Jožef Katona" teatru u Kečkemetu. Volela bih takođe da zaigram na srpskom.

Šta mlad glumac može da uradi na svom plasmanu? Može li da živi od sopstvenog rada?

Treba uporno da radi, bude otvoren, da mu je stalo do onoga što radi, da stvara sam ako nema posao. Treba da ide, gleda i da čuje... Tako radeći može da preživi, ali nažalost ne i da izgradi sopstvenu egzistenciju.

Da li bi igrala u pozorištima za decu, na lutkarskoj sceni, na radiju, u reklami, bavila se nadsinhronizacijom?

Pet puta "da."

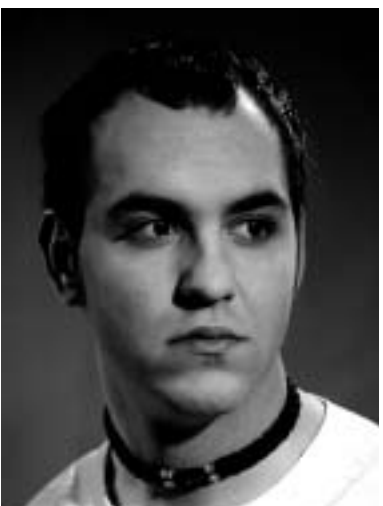
Šta čitaš? Šta bi volela da igraš?

Trenutno Hesea. Volela bih da igram što više mogu.

Jesu li reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase?

Da, ali obično samo upravnici i reditelji koji rade na mađarskom jeziku.

Snežana Miletić

Gabor Pongo

Gabor Pongo
 Roden: 27.10.1981/Novi Sad
 Obrazovanje: Diplomirao glumu na AU u Novom Sadu, osek na mađarskom jeziku, klasa Šandora Lasla.

Visina / težina / boja kose / : 183,5cm / 80kg / smeđa / braon.

Dosadašnji angažman: U Novosadskom pozorištu/Újvidéki Színház i u Sallaskom pozorištu/Tanyaszínház u predstavama: "Via Italia", "Medejini krugovi", "Knjiga o džungli", "Čikago", "Istorija

GLUMA, ISKRENA LJUBAV I DILEMA

komunizma', 'Nakostrešenost', 'Na dnu', 'Ludaš Maćika', 'Čičkovic', 'Doba dželata'...

Utisak o dosadašnjem radu: Stvaranje je bilo najvažnije...

"Ludus" utisak: Vredan, diskretan, a duhovit!

Zašto si izabrao glumu?

Trenutno je ona jedina iskrena ljubav u mom životu, bez obzira na svakodnevno dvoumljenje treba li njome da se bavim. Interesuju me transformacija, psihička i fizička, živeti tuđ život, makar i na sat vremena, dotaći blagi oblik šizofrenije.

Kako si stigao na Akademiju?

Na mađarskom osek klase sa prima tek svake druge godine, pa sam prijemni prvo pokušao kod Bora Draškovića. Kako nisam uspeo upisao sam meteorologiju - što je šala sudbine - ali sam već godinu dana kasnije postao student mađarskog glumačkog oseka.

Jesu li "veze i poznanstva", "političke povezanosti" važni u poslu? Šta misliš o audicijama?

Zavisio od osobe. Ne interesuju me "političke povezanosti" ali politika, nažalost, utiče i na umetnost... "Veze i poznanstva" - ne u negativnom smislu - važni su i u našem poslu. Važno je kretanje u raznim umetničkim krugovima, komunikacija, sklapanje prijateljstava. Idem na audicije kad znam za njih, ali to su dosta zatvoreni krugovi...

Da li bi radio "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu i šta?

Naravno! Već imam nešto u glavi, velika mi je želja da režiram jednog dana. Bio bi to sklop pokreta, muzike i slika, nešto na tragu Kinge Mezei...

Imaš li još nekih talenata?

Volim da sviram udaraljke i bubnjeve, obožavam da klizem, a nedavno sam odlučio da zapisujem neka svoja razmišljanja, ko zna kad će mi zatrebati...

Pozorište, televizija ili film? Reklame?

Trenutno pozorište. Prošlog leta sam snimao reklamu u Mađarskoj, a pokušaću svakako da zaigram na filmu.

PREMINULA NEVENKA URBANOVA

Najstarija srpska glumica, Nevenka Urbanova, preminula je prvog dana Božića, u Beogradu. Po izričitoj želji Urbanove, vest o njoj smrti saopštena je posle kremacije kojoj su prisustvovali samo članovi najuže porodice. Nevenka Urbanova preminula je u svojoj devedest osmoj godini.

Prvu ulogu Nevenka Urbanova ostvarila je 1925. godine u predstavi "Kod belog konja" Narodnog pozorišta, a poslednju 1965. u "Tangu" Jugosloven-

skog dramskog pozorišta. Tokom četrdeset godina neponovljive glume na sceni Narodnog pozorišta ostvarila je 150 likova: Lola Montez ("Opčinjeni kralj"), Vaska ("Koššana"), Rina ("Pokojnik") za koju je 1948. godine dobila nagradu Vlade Narodne republike Srbije, Ketij Zajdl ("Matura"), Barunica Kasteli ("Gospoda Glembajevi"), Gospoda Erlin ("Lepeza ledi Vindermir"), Ester Kolijer ("Duboko plavo more"), Julija ("Obožavana Julija"), Serafina ("Tetovirana

ruža"). Imajući u vidu njen doprinos razvoju srpske pozorišne umetnosti i neprolazan trag koji je ostao sačuvan kod mnogobrojnih poklonika njene glume, Muzej pozorišne umetnosti i Savez dramskih umetnika Srbije, dodelili su joj 1984. godine Nagradu za životno delo – Dobričin prsten. Objavila je 2001. godine knjigu uspomena i portreta o kolegama savremenici – "Svici koji slovima svetle".

SAVEZ DRAMSKIH UMETNIKA SRBIJE

IZ SVETA

U SLAVU VIKTORA IGOA

Festival posvećen slavnom francuskom piscu Viktoru Igo (1802-1885) održava se od sredine januara u Parizu, Londonu, Luksemburgu i Madridu. Sve do 7. februara kada se završava festival, publika će imati priliku da vidi pozorišne predstave i prisustvuje književnim i filmskim večerima. Uz Viktora Igoa ove godine će biti predstavljen i Marsel Prust, čime se realizuje još jedan cilj ovog festivala, a to je da se uz Igoa, predstavi još jedan genijalan pisac.

Arno Laster, predsednik festivala, je rekao da 'Englezi imaju festival posvećen Šekspiru, Nemci Geteu, a Italijani Danteu', pa je 'krajnje vreme da i Francuzi osmisle nešto slično'.

U Madridu i Luksemburgu najavljene su predstave za septembar i oktobar, dok će u Londonu 9. i 10. februara premijerno biti predstavljen engleski prevod 'Lukrecije Bordžije'.

M.J.

PROJEKTI, KONTAKT-PROGRAMI I KONCEPCIJE

Pozorište na radiju i radio kao pozorište

Među mnoštvom slušanja vrednih ostvarenja Dramskog programa Radio Beograda izdvojila se još jedna drama Ljubiše Vićanovića, premijerno emitovana početkom decembra. Ovoga puta nije bila reč o životu i delu neke ličnosti koja je zadužila ljudski rod, već je pod oštricu autorovog pera došla, rekli bismo, sveprisutna projektomanija. Ma šta vi u ovo zahuktalo doba preduzeli, ostvarili, napisali, proračunali – jedva da ima ikakvog značaja i ikakva izgleda da obezbedi makar za osnovne

troškove ako taj svoj poduhvat, ostvarenje ili proračun niste nazvali projektom. Karijera, brak i čitav život nazivaju se i posmatraju kao projekti. Ako vam projekti, flit-čart i fajlovi nisu deo svakodnevnog govora i nastojanja, vi kanda i ne znate da govorite i da živite. Nije Vićanović od onih što besomučno i ljubomorno osporavaju ljude i pojave.

Skoro svaka njegova radio-drama istinski je projekat. On samo ne pristaje na pomodarstvo i nekakav nagovor koji bi izopštavao i kamuflirao prave vred-

nosti. Ne može da se kaže da kontakt-programi nemaju draž. Oni svedoče o otvorenosti radija, pružaju šansu tzv. Običnom slušaocu da što rekne i da svojim mišljenjem i iskazom kritički sagleda neke događaje i težnje, da malo pročaska i prenese nam deo svoga raspoloženja, da nekom idejom prene sugrađane iz malodušja ili samoživošću uzrokovane užurbanosti. Pa ipak, ima nešto nepredvidljivo, rizično i jedva podnošljivo u tim kontakt-programima. Nikad ne znaš kakav će se nedoučeni razmetljivac, frustriran ili čak bolesno ambiciozan čovek javiti i hoće li te, i ne samo u tom

slučaju, više zamarati i gnjaviti slušalac ili usplahireni, neupućeni ili lažno nasmejani voditelj. Ponekad se ta uključenja i ti razgovori za slušaoca koji neće da se javi, već sve to samo sluša, pretvaraju u mučnu i odurnu dramu koja ga navodi na neverovatne grimase. Međutim, radio ne bi bio onaj dobri stari radio kad nam ne bi priređivao iznenađenja, pa i ona prijatna. Takvo jedno uistinu predstavlja subotnja ranoprednevna kontakt-emisija "Promenada" na Naksi radiju (96,9 megaherca). Najpre, ovu radio stanicu (koju ni najnoviji radio-difuzni rezovi nisu ukinuli) ne vezujemo za kontakt-programe.

Naksi prepoznajemo po obično prijatnoj zabavnoj muzici iz jugoslovenskih zemalja, po manje-više prijatnim pesmama i pesmicama što bude i sećanja na mladost i jugo-nostalgiju. Ako li pesma bude suviše bleđa i otrcana, ugasiš prijemnik ili promeniš stanicu – ta, uostalom, na skali je vrlo blizu kulturnim poslenicima tako drag i potreban Drugi program Radio Beograda. Naksi radio emituje dosta zanimljive reklame.

Kad ih čuješ prvi ili drugi put, zastaneš i lice razvučeš u osmeh i kad ti se neće, i kad baš nisi pomni slušalac tih potrebnih, ali često tako nametljivih i ispraznih reklama. Setiš se, može biti, onih istraživanja koja u savremenoj popularnoj muzici i u radijskoj reklami pronalaze neke bitne dodirne tačke sa radio dramom. Reklama ne bi imala posebnog dejstva ako se ne bi ponavljala više (učini ti se bezbroj) puta, pa te i ta brojna emitovanja mogu lako odvratiti od slušanja baš tog Naksi radija na kome se smenjuju pesme i reklame. Tačno je da se na različitim stanicama i u emisijama različitog profila i dometa dešava da voditelj ili gost ponude po jednu-dve ulaznice za neku pozorišnu predstavu za prvih 2-5 slušalaca koji se jave telefonom. Dešava se to, ali sporadično. Subotnja Promenada Naksijeva pravi je izuzetak. Najpre, traje dovoljno dugo. Voditeljka ima prijatan, zreo glas i odmeren nastup, pa joj nekako praštamo poneki izliv preterane ili lažne ljubavnosti koji joj se otme, jer može biti i opravdan kad ne želi da bude gruba prema dosadnom slušaocu koji nastoji i uspeva da se po više puta uključi u program. Za svaku od tih emisija obezbedi se, verujem, i po svih 50 ulaznica za različite predstave beogradskih pozorišta za nekoliko narednih dana. To je najmasovnije deljenje ulaznica slušaocima i skoro neverovatna i hvale vredna popularizacija pozorišta i umetnosti uopšte.

U epohi razvijene telefonske komunikacije slušalac mora pokazati dosta strpljenja, upornosti i veštine da bi dobio vezu i ulaznice. U središtu naše pažnje našle su se emisije "Promenada" koje su se mogle slušati 2. i 23. 12. 2006. Naročito su bila zanimljiva uključenja slušalaca u ovoj poslednjoj, jer se već osećalo praz-

U VOJVOĐANSKIM POZORIŠTIMA DO KRAJA SEZONE

Novosadsko pozorište/Ujvideki sinház je već 9. januara imalo prvu premijeru, "Doba dželata" Kornela Hamvaija, u režiji Šandora Lasla. Ovo pozorište planira do kraja sezone da izvede još tri nove predstave. U februaru će raditi predstavu "Hamlet je mrtav" Gabora Viraga, u režiji Zoltana Puškaša, a u aprilu ih očekuju probe komedije "Desetar i ostali" Imrea Doboziija, koju će režirati Ferenc Lavro. Za kraj sezone Novosadsko pozorište/Ujvideki sinház priprema komad "Audicija" savremenog ruskog pisca Aleksandra Galina, koji će režirati Georg Ivašku.

Premijeru "Audicije", Aleksandra Galina, u režiji Kokana Mladenovića, videla je publika NP "Toša Jovanović" u Zrenjaninu samo tri dana kasnije od Novosađana. Sledeća premijera koju najavljuju u ovom pozorištu planirana je za mart, a u pitanju je "Pop Ćira i pop Spira" Stevana Sremca u režiji Ljuboslava Majere. Do kraja sezone realizovaće i predstavu radioničkog tipa "Plava soba" Dejvida Hera.

Drama na srpskom jeziku Narodnog pozorišta/Kazališza/Nepsinhaza u Subotici najavljuju premijeru predstave "Mnogo vike ni oko čega" Viljema Šekspira, u režiji Olivera Đorđević, u martu mesecu. Sledeću premijeru će režirati Ana Đorđević, a u ovoj fazi još teku dogovori oko teksta. Za početak sledeće pozorišne sezone Subotičani planiraju dve predstave. Prva će biti po tekstu Dušana Kovačevića, u režiji Borisa Liješevića, a druga po komadu Tenesi Vilijamsa, koji će režirati mladi reditelj iz Hrvatske, Ivan Leo Lemo.

Kikindsko Narodno pozorište zakazuje premijeru za 10. mart. Reč je o postavci komada "Putujuće pozorište Šopalović" Ljubomira Simovića, u režiji Borisa Liješevića. "Čekajući Marčela" Stefana Ričija i Đanija Fortea, u režiji Filipa Markovinovića je sledeća premijera ovog pozorišta planirana za kraj aprila.

Sve je izvesnija i najavljena koprodukcija sa berlinskim teatrom "Forum", u kojoj će biti postavljen komad "Gde ti živiš" Ane Lasić, u režiji gosta iz Nemačke. Premijera ove predstave biće krajem maja.

Somborsko pozorište planira da do kraja sezone na svoju scenu postavi "Masku" Miloša Crnjanskog, u režiji Gorčina Stojanovića. Takođe i komad "O go my man" Stele Fili, u režiji mlade Ane Tomović, koji će premijerno biti izveden krajem marta ili početkom aprila. Nakon toga sledi rad na predstavi "Posetioci" Albera Kamija, u režiji Filipa Grinvalda.

M.J.

NABACILA 15 KILA ZBOG ULOGE

bolesti mog profesora Ejdusa, klasu je preuzeo profesor Jevtović), shvatila sam da je sasvim nebitno u kojoj ste školi, već je bitno koji vas profesor vodi i na koji način'.

Nesaradnja između svih umetničkih škola i nerazmenjivanje ideja i iskustva u radu sa studentima dovode do "podeljenosti". Diplomci državne akademije su u prednosti jer iza njih stoji institucija, koja zaista jeste institucija. Pružajući šansu, obezbeđujući mogućnost iskušenja, kako rada u pozorištu, tako i rada na filmu, FDU pokazuje da brine za mladog umetnika koga je upravo "napravio". Festivali, razmene studenata, gostovanja stranih predavača, su samo neki od razloga zbog kojih je FDU jedina ozbiljna škola. Većina profesora sa FDU-a takođe predaje i na privatnim školama (gde studentima zaista pružaju svoj maksimum). Ukoliko ste talentovani, vredni, radoznani, pružena vam je mogućnost da učite na mnogim školama. Jedino što vam preostaje da shvatite je, da vam škole koje nisu FDU, neće obezbediti mogućnost da na pravi način pokažete šta ste zaista naučili.

Da li bi išla da igraš u nekom manjem gradu i pod kojim uslovima?

DA. Volela bih da su pozorišta i u malim i u velikim gradovima jednako moćna i velika, kao i najbolja beogradska pozorišta. Dok se taj moj san ne ostvari, volela bih da radim ma u kom malom i siromašnom pozorištu, jer ovaj poziv sam izabrala i on je mene izabrao zbog uloga, neprestanog učenja, izazova i igranja, a ne zbog slave, novca i "glamura" u beo-

gradskim žutim listovima.

Da li se približavamo 'američkom snu' gde se glumci godinama have 'svim i svačim' dok čekaju šansu'?

Glumci koji čekaju šansu, radeći kao konobari, monter, šoferi... i dalje rade na sebi. Velika razlika je u tome što u 'američkom snu' glumci bilduju mišiće, nadograđuju kosu, izbeljuju zube, ali bilduju i mozak. Dok kod nas glumci mnogo rade na svom intelektu, neprestano uče, ali nisu svesni da u današnje vreme i kvalitetan sadržaj prodaje dobra ambalaža. Nisam ni u kom slučaju za praćenje holivudskih tendencija (preplanulih junakinja u 80% kompjuterski animiranom filmu), ali moramo priznati da je Zapadna Evropa u pravu kada traži glumca koji je radio na sebi i spolja i iznutra. Naši profesori su izuzetno moćni pedagozi, ali po neki novitet bi prijao.

Da li bi bilo dobro da imamo menadžerske agencije (menadžere) koje bi se bavile pronalaženjem poslova uz odgovarajući procenat i da li bi ti volela da imaš svog agenta?

Ideja o agencijama koje "menadžerisu" za mladog glumca, traže mu poslove i od njegovih poslova zarađuju deo, je sasvim ispravna. Imamo mnogo nezaposlenih glumaca, imamo obrazovane menadžere koji znaju kako se prodaje proizvod, ma kakav bio. Zašto ne obezbediti posao i jednima i drugima? Toliko smo željni posla, da pristajemo i na cenu 50-50. Takve agencije bi napravile korak napred.

Da li bi igrala u reklami?

Igranje u reklami, za glumca, je "lepa tezgja" i "laka lova". Na svu sreću, reklamni spotovi koji se poslednjih godina pojavljuju izgledaju sasvim pristojno. Dobar reklamni spot za glumca može biti podjednako zanimljiv izazov, kao i uloga u nekoj seriji. Pristala bih da igram u reklami, ako i privatno imam slično mišljenje o proizvodu koji reklamiram. Konkretno: nikada ne bih snimila reklamni spot za SPS-ovu predizbornu kampanju, niti bih pitala za cenu ako mi reklamu ponude Becks i Amstel, Simka ili Štark.

Da li mlad glumac mora sam da uradi nešto na svom plasmanu, ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu?

Mora da zna šta hoće, koliko je spreman da se bori, koja su pravila igre. Rad na sebi, velika ljubav prema poslu, upornost i strpljenje će nas dovesti na pravi put. Nijedan reditelj neće pokucati na vaša vrata, izvući vas iz kreveta, molećivim glasom objašnjavajući kako ste baš vi za tu ulogu. Niti bilo koji glumac treba da uništi svoje glasne žice vičući: "Ej, ljudi, ja sam najbolji".

Šta te nisam pitala, a htela bi da kažeš?

Supruga Predraga Ejdusa je jednom prilikom rekla: "Gluma nije poziv, to je dijagnoza". I dok čekamo radeći po kaficima, restoranima, buticima i kladionicama, mi i tada jesmo glumci. Glumci koji igraju ulogu čoveka koji dok zarađuje za život čeka da mu se pruži šansa da pokaže šta zna. Pravi umetnik je onaj koji nikada ne odustaje.

M.J.

Nataša Miljuš

Nataša Miljuš, mlada glumica, Beogradanka, rođena 07. februara 1981. godine.

Diplomirala je 2004. u klasi profesora Predraga Ejdusa na akademiji BK sa prosečnom ocenom 9,47. Plavokosa i zelenooka Nataša visoka je 172 cm i ima 80 kg. A treba da dobije još 5 kg za ulogu u filmu za koji se sprema!

Na pitanje reditelja da li do marta može da "nabaci" još 5 kg, odgovorila je:

"Mogu! Do iduće nedelje!"

O svojim dosadašnjim glumačkim utiscima kaže: 'Posle fakulteta sam radila u pozorištu Đadov u predstavi 'Viktor ili deca na vlasti', u režiji prof. dr Vladimira Jevtovića. Rad sa tim pedagogom mi je u potpunosti razjasnio sve dileme na temu koju glumačku školu završavati i zašto, koje su razlike? Upoznajući na mojoj 4-oj godini fakulteta, kakav je rad prof. Jevtovića (zbog teške

NE ŽIVI OD, NEGO ZA GLUMU

Nebojša Zagorac, kao glumac

I kao civilni vojnik

Nebojša Zagorac, 27 godina, diplomirao glumu, pre dve godine, na ALU u klasi Olivere Ježine, sa desetakom. Pre studija proveo jednu sezonu u Dečijem pozorištu u Subotici, gde je ostvario pet projekata. Ispitna predstava, sa treće godine glume, 'Sumnjivo lice' u kojoj je igrao Jerotija izvedena je redovno na sceni Teatra Slavija. Samostalne projekte: 'Magbet', 'Čekajući Godoa', 'Otelu protiv Jaga', u sopstvenoj adaptaciji i režiji igrao je na sceni Kult teatra. U Pozorištu 'Boško Buha', odigrao Edija u predstavi 'Hogar strašni'. Trenutno je na civilnom odsluženju vojnog roka u Narodnom pozorištu. Visok, miran, ni malo pričljiv, ali kaže da veruje u sutra.

Da li si pristalica audicija i odlaziš li na njih?

Da. Nije lako za tri minuta pokazati se u najboljem svetlu. Pogotovo ako je svetlo loše... Šalim se... Nekad su te audicije pod radnim svetlom koje je stvarno slabo... Posle se pojavi poznati glumac i kaže "Ja u ovom teatru igram 20 godina i želim ovu ulogu." Normalno, da je on dobije... Ipak, ulogu u 'Hogaru' sam dobio na audiciji na koju je došlo 130 mladih glumaca i glumica. Bilo je samo tri uloge za mlade, pa su angažovali nas šestero. Igrali smo u alternaciji Ivan Ivanov sa BK Akademije i ja. Bilo nas je bukvalno sa svih akademija u zemlji, FDU, BK prištinske, novosadske... Baš ta različitost je bila simpatična. Alternacije su ispale super rešenje jer je to bila novogodišnja predstava, izvedena po pet puta dnevno.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse, ili možda "politički povezani"? Misliš da su "veze i poznanstva" važni u poslu?

Nisam iz umetničke porodice, niti sam politički povezan, a nemam ni veze i poznanstva, tako da ne znam da li je i

koliko to važno u poslu. Možda je talenat nasledan, kao kumstvo... (osmeh)

Bi li radio "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu i šta?

Radio. Slobodni projekti imaju ozbiljne probleme oko opreme, pripreme, a pogotovo oko plasmana. Lepše je i lakše raditi u profesionalnom pozorištu gde svako radi svoj posao, a ti se posvetiš samo glumi. Dugo sam spremao 'Prosjaku operu', u nameri da sa tim diplomiram, ali je ekipa bila prevelika, stalno smo imali izmena u podeli i kretali iz početka, pa je nismo završili. Žao mi je... Kad je manja podela, projekat lakše opstane. Trenutno takođe radim slobodan projekat, Čehovljevog 'Medveda', sa Milicom Gutović, koju sam upoznao dok smo radili Hogara. Premijera će biti u februaru.

Preferiraš pozorište, televiziju ili film?

Volim sve, ili mislim da bih voleo. Neke stvari još nisam probao...

Da li se približavamo "američkom snu" gde se mladi glumci have kelterisanjem dok čekaju šansu? Može li se živeti od glume?

Nisam se bavio kelterisanjem, samo građevinom, dok sam čekao Godoa (smeh)... Ja, za sada ne mogu da živim OD glume, samo ZA glumu. Roditelji mi daju još dok sam kao u vojsci, ali bih više voleo da mi daju reditelji...

Da li bi igrao u pozorištima za decu, u lutkarskim, na radiju, u reklami ili se bavio sinhronizacijama?

Naravno, ako postoji zanimljiv glumački zadatak. Ne smatram da su neki poslovi manje vredni, mada neki jesu manje atraktivni...

Omiljena predstava? Omiljeni film? Šta čitaš? Šta bi voleo da igraš?

'Kabares kabarei', 'Mileva Ajnštajn', koju sam gledao pet puta zbog fenome-

Obaveštavamo sve članove SDUS-a da je SAVEZ DRAMSKIH UMETNIKA SRBIJE sa SINGIDUNUM MEDIA GROUP, poslovna jedinica BUSSINESS CLUB THEATAR "Srpska kafana" iz Beograda, potpisao Ugovor o realizaciji zajedničkih programa i projekata.

U sporazumu o saradnji, članovima Saveza dramskih umetnika Srbije data je mogućnost da, u prostorijama Bussiness club theater "Srpska kafana", Svetogorska 25, koriste ugostiteljske usluge sa komercijalnim popustom od 20% prilikom plaćanja računa, uz člansku kartu Saveza.

Članske karte mogu se dobiti u Savezu uz dve fotografije formata slika za ličnu kartu.

Savez dramskih umetnika Srbije

nalne Anite Mančić, zatim sve smejurije Dragana Jovanovića. Čitam mnogo i svašta, a o tome šta bih voleo da igram mogu da ti pričam do prekosutra (smeh)...

Da li mlad glumac mora da uradi nešto na svom plasmanu ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu?

Kažu da bi morao, ali ja ne znam šta i kako. Da odeš kod nekog direktora i kažeš "Dobar dan, ja sam talentovan, igrao bih Hamleta, ako Vam ne smeta." mislio bi da si lud. Probao sam, ne baš ovako blesavo, ali sam ipak ispao... hm... naivan. Reditelji još i mogu da odu sa

predlogom projekta, sa nekom idejom... mada ne verujem ni da oni tako prolaze... Moja profesorka smatra da je lakše studentima FDU i BK zato što tamo postoje i klase režije i dramaturgije, pa se studenti upoznaju i prepoznaju po afinitetima još u toku školovanja, dok rade ispitne predstave i filmove. Oni posle nastupe generacijski, a mi izademo iz škole kao guska u maglu...

Šta smo propustili da pitamo, a ti bi želeo da kažeš?

Mnogo toga bih želeo da kažem... ali sa scene.

D.K.

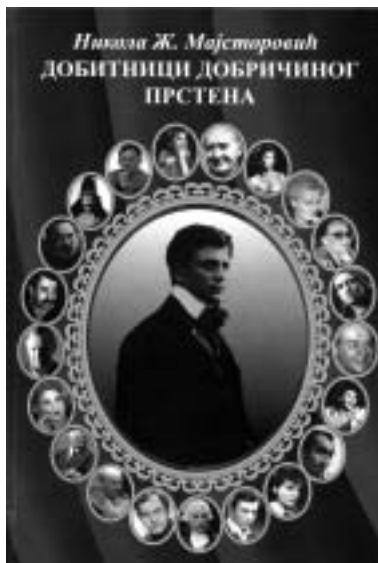
VELIKI GLUMCI U ANEGDOTAMA

Dugogodišnji pozorišni poslenik Nikola Ž. Majstorović svoju privrženost teatru dokazuje i sakupljanjem i publikovanjem anegdota o glumcima, rediteljima i drugim pozorišnim stvaraocima. Prvu knjigu anegdota „Smeh i suze“ objavio je 1986, da bi još u dva maha dopunjavao i proširivao ovo osnovno izdanje.

Anegdote koje je prikupio Nikola Majstorović pripadaju pozorišnoj svakodnevnici i prikazuju glumce u nešto drugačijem osvetljenju od uobičajenog. Lišeni pozornice, aplauza, ponesenosti i uzbuđenja koje pruža scenski nastup, glumci se u anegdotama predstavljaju kao osobe koje su svesne svojih ljudskih i profesionalnih svojstava, nedostataka i grešaka, ali koje dosledno zadržavaju odabrani način ponašanja, negujući koliko svoje umetničke osobnosti, toliko i sliku koja je u javnosti stvorena o njima.

Mata Milošević zapisao je povodom prve Majstorovićeve knjige: „Pozorišne anegdote na najbolji mogući način čuvaju značajne glumce od zaborava. One ništa efemernost glumačke umetnosti i prenose s generacije na generaciju legende o velikanima scene. Anegdote o velikim pozorišnim kreatorima su jedna vrsta stenografa ljudskog duha. One strelovito ulaze u samo jezgro glumačkih karakterata otkrivajući duhovito njihovu životnu i umetničku originalnost i neponovljivost.“

Dobronamerne reči Mate Miloševića sugerišu nam da postoji – osim znanog nam pozorišnog rituala koji se odigrava na sceni – i onaj manje poznati koji se odvija iza scene, u pozorišnim kafanama, na gostovanjima i, razume se, u privatnom životu. Pozicija popularnog glumca uvek je istaknuta budući da je reč o javnoj ličnosti čija se svaka pojava s

Izdavači: Altra Sofija – Herceg Novi, Savez dramskih umetnika Srbije, BELPAK, Beograd, 2006.

pažnjom i radoznalošću prati. Otuda su istaknuti glumci često izloženi interesovanjima ali i provokacijama javnosti koje su vanumetničke prirode, pa se u takvim

situacijama stvara dodatni pritisak na stvaraocima. Svih tih okolnosti duboko je bio svestan i Nikola Majstorović pripremajući novu knjigu anegdota o glumcima kojoj je dao ime „Dobitnici Dobričinog prstena“.

U ovoj knjizi nalaze se kratki biografski priloz i velikanima srpske scene začinjeni anegdotama. Majstorović, dakle, predstavlja glumca najznačajnijim elementima umetničke i životne biografije, potom objavljuje odluku žirija nagrade „Dobričin prsten“, reč zahvalnosti nagrađenog glumca i izbor karakterističnih anegdota koje se vezuju za umetnika.

Knjigu Majstorović počinje, kako i dolikuje, predstavljajući Dobricu Milutinovića kao omiljenog glumca koji je odredio najviše standarde u glumačkoj umetnosti i u čiju se slavu dodeljuje najznačajnija glumačka nagrada u nas. Autor zatim predstavlja sve dosadašnje dobitnike ovoga priznanja: Ljubu Tadića, Miru Stupicu, Miju Aleksića, Zorana Radmilovića, Nevenku Urbanovu, Rahelu Ferari, Branka Plešu, Danila Stojkovića, Mariju Crnobori, Matu Miloševića, Ljiljanu Krstić, Petra Kralja, Oliveru Marković, Radeta Markovića, Stevana Šalajića, Miru Banjac, Vlastimira Stojiljkovića, Stevu Žigona, Mihaila Jankećića, Petra Banićevića i Svetlanu Boj-

ković. Osnovne portrete odabranih glumaca Majstorović je upotpunio anegdotama koje su dodale životnost i sočnost teatrološkim podacima i hronološkom nabranjanju umetničkih dometa. Majstorović je objavio ukupno 303 anegdote o glumcima.

Ovaj veliki i zamašan posao sabiranja anegdota, Majstorović je obavio savsesno uvek s plemenitom idejom na umu da su glumci ličnosti koje utiču na način ponašanja i mišljenja široke javnosti, pa je otuda i njihova odgovornost veća. Vodeći računa upravo o toj povećanoj odgovornosti za iskazanu reč ili javni gest, Majstorović je objavio one anegdote koje ne dovode u pitanje autoritet i moralni integritet umetnika. Istovremeno, anegdote koje je sakupio i publikovao Nikola Ž. Majstorović predstavljaju nam istaknute glumce u jednostavnoj ljudskoj dimenziji, kao duhovite i domišljate osobe koje su uspele da očuvaju jednostavnost, spontanost pa čak i određenu naivnost, bez koje nema čvrstog verovanja u smisao svog umetničkog delanja.

Radimir Putnik

POTVRDA VREDNOSTI

Pre pet godina objavljena je prva knjiga izabranih drama Miladina Ševarlića koju je pratio opsežan predgovor Raška V. Jovanovića. Posle pauze koja je uzrokovana, verovatno, materijalnim mogućnostima izdavača, pred nama je druga knjiga Ševarlićevih dramskih tekstova.

Miladin Ševarlić je uspešan i plodan dramski pisac koji je kontinuirano prisutan u našim medijima tridesetak godina. S istom revnošću piše za radio i televiziju, ali njegova osnovna opredeljenost je pisanje za teatar.

U drugoj knjizi Izabranih drama nalaze se sledeći pozorišni komadi: 'Kosovo', 'Vuci i ovce ili Srbija na Istoku', 'Odlazak Damjana Radovanovića', 'Smrt pukovnika Kuzmanovića', 'Zavodnik' i 'Divljač je pala'. Dve drame, 'Vuci i ovce ili Srbija na istoku' i 'Divljač je pala' još uvek nisu izvedene.

I ova knjiga drama potvrđuje već ustanovljene vrednosti Ševarlićeve poetike i njegovog stvaralačkog rukopisa. Već je konstatovano – prilikom pojave prve knjige Ševarlićevih drama – da ovaj autor ima tri interesna područja, odnosno tri poetičke celine. Prvom tematsko-žanrovskom krugu pripadaju dela posvećena analizi raslojavanja i dekadencije građanske porodice u novim socijalnim i političkim prilikama koje je u Srbiju doneo komunistički sistem. U drugom korpusu nalaze se *ironične parabole*, to jest drame u kojima se pisac bavi realnom i mitskom prošlošću Srbije, a u trećem komedije u kojima se slikaju savremena zbivanja koja su istovremeno proizvod tekućih prilika i svojstava mentaliteta koji se plastično iskazuje upravo u tim i takvim prilikama.

U najnovijoj knjizi Miladina Ševarlića nalaze se komadi koji reprezentuju prva dva poetička principa – načelo ironične parabole i načelo dekadencije građanske porodice. Razume se, u ovim komadima ima i elemenata groteske, humora pa i cinizma, što ukazuje na činjenicu da ni jedna klasifikacija nije savršena, pa ni daleko manje od toga – celovita – budući da Miladin Ševarlić, uvek nastoji da prevaziđe uske okvire žanrovskih podela i da u svakome tekstu osvoji nove elemente dramskog prosede. Otuda se i podela na tematsko-žanrovske krugove mora prihvatiti samo kao pomoćno sredstvo koje nam omogućava

da se lakše krećemo kroz složeni svet ideja i likova kojima obiluje Ševarlićeva dramaturgija.

U drami 'Kosovo' pisac se bavi jednim mogućim pristupom problematiki Kosovskog boja; dakako, drama nije istorijska niti dokumentarna iako se u njoj pojavljuju istorijske ličnosti, već bi se pre moglo reći da je komad 'Kosovo' varijacija na temu političkih igara ili političke kombinatorike koja zavisi od konkretnih političkih interesa zainteresovanih lica. Centralna ličnost drame je knez Lazar koji pokušava da objedini srpske vođe ne bi li se suprotstavili turskoj sili koja nadire s istoka. Ševarlić pomoću ironijskog senčenja pokazuje da je neumitnost različitih interesa uzrokovala slom srpske države, pri čemu su značajan doprinos dale i lične sujete velikaša i odsustvo ideje o jakoj i moćnoj Srbiji.

U komadu 'Vuci i ovce ili Srbija na Istoku', gde već samim naslovom ironično parafrazira dramatičara Ostrovskeg i političara Svetozara Markovića, Miladin Ševarlić pruža isečak iz prilika koje su vladale u okruženju Miloša Obrenovića u vreme učvršćivanja njegove vladavine u malenoj Srbiji. Ševarlić sagledava situaciju u širem kontekstu, gde je Srbija samo jedna od karata u kockarskoj partiji koju sa velikim evropskim silama igra Austrougarska carevina. Pa i u takvoj vazalnoj zemlji koju vodi nepismeni despot, naziru se obrisi potrebe da se formiraju neke institucije koje nose atribute državnosti. Vuk Karadžić, pritisnut nemaštinom ali i izazovom stvaranja srpske istorije i književnosti, istrajava trpeći poniženja Miloševih telohranitelja, odvajajući lični od viših interesa.

Drame 'Odlazak Damjana Radovanovića', 'Smrt pukovnika Kuzmanovića' i 'Zavodnik' posmatraju ponašanje građanske klase u kriznim situacijama. Prve dve događaju se za vreme Drugog svetskog rata, a treća u vreme građanskog rata na teritoriji pređašnje Jugoslavije. I dok u prvim dvema dramama pisac nalazi razloge da se njegovi junaci iz naslova komada suprotstave fašizaciji koja preti da premreži okupiranu Srbiju i ličnim primerom i ličnom žrtvom pozivaju na otpor, dotle u komadu 'Zavodnik' pisac pokazuje da je uzaludan svaki smisao otpora i pobune. U vremenima u kojima su sve iluzije razbijene, čovek se

Izdavači: Udruženje dramskih pisaca Srbije, Beograd, 2006.

mora prilagoditi nastalim prilikama – pokazuju svojim ponašanjem dvoje od četvorog junaka drame. Kriterijuma i morala nema, dakle, nema ni Boga ni autoriteta, pa je jedini izlaz za pojedinca da se pridruži moćnima. U drami 'Zavodnik' do kraja je dovedeno raspadanje građanske porodice, odnosno njenog privida koji je bar zadržavao izvesnu formu u ophođenju dramskih junaka. Posle toga preostalo je još samo međusobno ubijanje ili iskorenjivanje o čemu svedoči drama 'Divljač je pala'.

Ovaj komad se, otuda, ne može lako smestiti u tri osnovna toka koja neguje dramski pisac Miladin Ševarlić. Pisano u žanru groteske, ovo delo prikazuje šta se dešava kada su rastočene sve norme, sva pravila ili svi oblici iole organizovanog društva. Otac i sin – uspešni biznismen i junosha koji se uspinje lestvicom političke nomenklature – žrtve su beskrupuloznog novokomponovanog tajkuna, a izvršilac ubistva je mlada i cinična devojka. Ako pokušamo da nađemo zrno optimizma koje bi nagovestilo da ipak ima smisla živeti i boriti se za humanističke ideale – ili barem za uslove života – nećemo u tome uspeti. Miladin Ševarlić nam veli da je društvo već duboko zakoračilo u entropiju, u raspad svih vrednosti.

Pisane pouzdanom rukom, odnegovanim rečenicom, drame Miladina Ševarlića predstavljaju svoga tvorca kao zabrinutog humanistu koji se bavi dijagnostikom društvenih okolnosti i koji istrajava u tome poslu iako je svestan njegove uzaludnosti.

Korištan predgovor u kome razložno tumači Ševarlićeve drame napisao je Boško Suvajdžić.

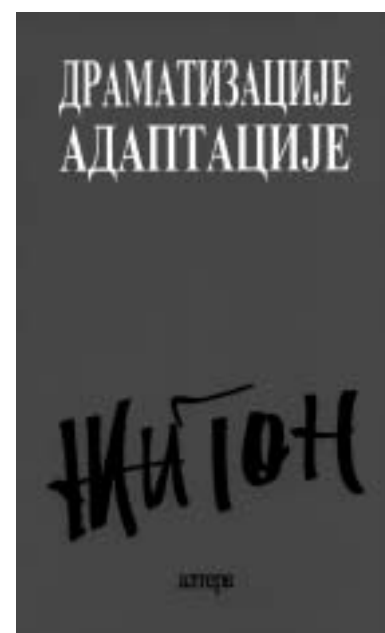
Radimir Putnik

KNJIGE IZ ALTERE

Izdavačko-štamarska kuća *Altera* iz Beograda redovno se, između ostalog, bavi dramom, teatrom i pozorišnom teorijom. Ludus je već pisao o nekim njihovim izdanjima, a sada želimo da obratimo Vašu pažnju na *ANTOLOGIJU - JAPANSKI KLASIČNI TEATAR - 12 NO DRAMA*, koja je izašla krajem prošle godine. Ovo je ozbiljan izdavački poduhvat. Uz 12, od 300 klasičnih, srednjovekovnih NO drama koliko se još uvek izvodi u Japanu, u knjizi možete naći izvanredne ilustracije, fotografije i detaljna objašnjenja, sa komentarima, koji mogu pomoći u razumevanju jedne sasvim drugačije kulture i civilizacije. Jednog teatra sa strogim kodeksima, preciznim znakovnim sistemom, tipiziranim kostimima, scenom, maskama, likovima i specifičnim načinom igre, koji je možda bliži klasičnom grčkom teatru nego savremenom pozorištu kakvo mi poznajemo. U svakom slučaju zanimljivo i sigurno potrebno svima koji se bave proučavanjem svetskog teatra. Knjigu je priredio Radoslav Lazić. Prevodioci su Veselin Mrđen, Ljiljana Marković i Milan Duškov, a recenzenti Prof. dr Tvrtko Kulenović i Prof. dr Ljiljana Marković.

Objavlivanje Antologije pomogla je Japanska fondacija *The Japan Foundation Publication Assistance Program*.

U *Alteri* takođe još uvek možete naći (E-mail kizalter@eunet.yu) i tri obimne knjige vezane za stvaralaštvo *Steve Žigona*, našeg poznatog glumca i reditelja izdate još 2003, 2002. i 1998. godine. U jednoj se nalaze *DRAMATIZACIJE (Mladic, Zli dusi, Idiot, Roman o Londonu i ADAPTACIJE (Hamlet, Platonov, Varvari i Tuce svilenih čarapa (Karijera))*. U drugoj, *MONOLOG O POZORIŠTU*, nalazi se estetika i etika poznatog umetnika, delom dnevničkog, a delom analitičkog i studijskog karaktera. Svi tekstovi vezani su za Žigonov rad na određenim predstavama i projektima. Knjiga je ilustrovan fotografijama iz predstava i scenografskim skicama. Treća, odnosno prva po redosledu izlaženja (1998.) koji nosi jednostavan naslov *ZIGON* je neka vrsta hronologije stvaralaštva *Steve Žigona* i dnevnik njegovog umetničkog života. Tu je tok i razvoj jedne velike karijere. Sa fotografijama, afišama, izvodima iz kritika i članaka, jubilejima, razmišljanjima... U njoj se odslikava, iz ugla glavnog glumca, jedno vreme i životna drama koja je prošla... D.K.

PRVI PUT "PREKO VEZE" - PA U RIM

Marko Petrović

Marko Petrović, rođen 9. marta 1974. godine, završio je glumu na BK Akademiji u klasi profesora Predraga Ejduša. Visok 186 cm, ima 85 kg, zeleno plave oči i crnu kosu. Tečno govori engleski. Za sobom ima šareno i bogato glumačko iskustvo: 1997. JDP u predstavi 'Saloma' Oskara Vajlda igrao je Tigelijusa, 1998. u Teatru T, Fortinbrasa u predstavi 'Hamlet remake'; 1999. je glumio đavoljeg šegrtu u 'Mrtvim dušama'; sobara u 'Leons&Lena' u JDPu, glumio je u sedam filmova, od čega su samo dva domaća i bio angažovan na televiziji, u skrivenoj kameri, reklamama i u jednom tv šou. Dinamičan, obožava motore, ali i konje, svira gitaru, a voli i ekstremne sportove.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse? Ili možda veće šanse

imaju "politički povezani"? Misliš li da su "veze i poznanstva" važni u poslu?

Naravno! Jednom mi je baš super krenulo dok sam se zabavljao sa nečijom unukom. (smeh). Naravno da kolege, deca glumaca ili reditelja, imaju veće šanse. Ne kažem to u lošem kontekstu. Oni su jednostavno od rođenja tu, u centru zbivanja u pozorištu ili na setu i to je to. Oni talentovani sami upiju sve, ostalima neko to nametne. Samim tim su u prednosti. Imaju više znanja, opušteniji su, a to što su im Peca, Gaga, Voja ili Cveja kućni prijatelji donosi mnogo samopouzdanja. Ovdje pre svega mislim na sam opis na akademiju. Kod nas, što mi je totalna glupost, reditelji vole da rade sa istom ekipom, sa ljudima koje već poznaju. Fala bogu da njih poznaju od malena. Nisu oni krivi. Što se tiče ovih

"političara" mislim da oni ne bi ni trebalo da se bave ovim poslom i o njima ne želim ni da govorim.

Da li bi radio "slobodan projekat" na sopstvenu inicijativu i šta bi to bilo?

Bilo je toliko dobrih projekata koji su iz raznih razloga propadali. Kad kreneš tako nešto da radiš uložiš sve što imaš. Entuzijizam, talenat, vreme, sve. Nekoliko puta sam i sam vodio takve projekte. Sve krene savršeno. Onda polako nailaze problemi, nedostaje love i sve se neslavno završi. Razočaraš se. Znam da monodramu nikada ne bih radio. Ako se neko pojavi sa dobrom idejom, tu sam!

Da li preferiraš pozorište, televiziju ili film?

Pozorište obožavam i iskreno patim što sam već nekoliko godina sa druge strane rampe. U JDP-u sam zaigrao na drugoj godini akademije. Mojoj sreći nije bilo kraja. Predstava "Saloma" Oskara Vajlda u režiji velikog Romana Vajtjuka. U tom trenutku to nisam mogao ni da poželim. Velika sreća još veći šok. Zatim, nekako spontano par epizoda u "Mrtvim dušama" i "Leonsu i Leni" Dejana Mijača... Tu dolazi do promene vlasti u pozorištu i naravno da nas mlade novi upravnici više nikada nije pozvao. To je ta tužna priča. Počeo sam da radim neke emisije na tv-u, pa onda i nekoliko naših filmova. Moj profesor je i ovako uvek govorio da sam ja filmska faca, previše urbana za pozorište.

Radio si u inostranstvu?

Imao sam sreće da se 2000. godine upoznam sa Pjerom Amatijem vlasnikom

"Filma 87". Za šest godina snimio sam šest filmova što kod nas, što u Italiji. U filmu "I ubija ga smejući se" Florestana Vancinija igrao sam jednu od glavnih uloga. Rad na tom filmu je nešto najlepše što mi se desilo u životu. Taj film je otvorio dane Italijanskog filma u Beogradu. Inače, za njega je muziku pisao veliki Morikone i odlično je prošao u Italiji. Za ovih par godina saradnje sa Amatijem imao sam sreću i čast da se upoznam i zaigram sa glumcima veličine Džeremi Ajronsa, Kristofera Vokina, Deni Hjustona, Natanijela Parkera, Paz Vege...

U ovom trenutku, više nego ikad, razmišljam o odlasku u Italiju. Radi se o tome da moj najbolji prijatelj, Marko Žižić, koji upravo završava filmsku režiju u Rimu, snima svoj prvi film. Naravno da ću mu ja igrati glavnu ulogu. Baš me briga, jednom i ja da imam vezu!!!

Da li bi igrao u lutkarskim pozorištima?

Sa agencijom "Prizor" odigrao sam širom bivših republika oko 200 predstava "Moćnih rendžera" i "Nindža kornjača". Neverovatno iskustvo.

Da li mlad glumac mora da uradi sam nešto na svom plasmanu, ili je dovoljno da čeka dok ga ne pozovu? Na osnovu čega misliš da će tebe neko da pozove?

Kada bih znao šta, ja bih uradio. Na nesreću, nemam te mehanizme. Nadam se da će se pojaviti novi ljudi sa željom da istražuju i pronađu nove talente. Uopšte se ne plašim, takvi ljudi će me sigurno pronaći i ja ću sa velikim oduševljenjem raditi sa njima. Kad tad i za 'Dž'.

GODIŠNJA PRIZNANJA BEOGRADSKOG UNIVERZITETA UMETNOSTI

Godišnja priznanja beogradskog Univerziteta umetnosti uručena su dobitnicima na svečanosti u Rektoratu UU. Rektor, Čedomir Čupić, je u obraćanju prisutnima naglasio značaj ovog Univerziteta, pre svega u međusobnoj povezanosti fakulteta umetnosti koje objedinjuje, a zatim u njegovom centralnom i važnom mestu u regionu. Za 30 godina koliko postoji ovaj Univerzitet je dao mnoga značajna imena iz sveta umetnosti i kulture.

Nagrade su dobili: Vlatko Ilić, student generacije sa Odseka za pozorišnu i radio režiju Fakulteta dramskih umetnosti.

Srebrne medalje UU, za značajan doprinos radu pojedinih fakulteta u prošloj godini dobila je Olivera Trajković - službenica FDU.

Velike plakete UU sa poveljom dodeljene su istaknutim profesorima koji su svojim radom obeležili rad i razvoj fakulteta UU i Univerziteta u celini. Među tim dobitnicima je i Filip David - redovni profesor FDU.

M.J.

Šta bi još želeo da kažeš, a nisam te pitala?

Sve si me pitala.

M. Jurčić

VERUJE U SEBE, SUDBINU I FORTUNU

Marko Marković, rođen 27. 10. 1979. u Šapcu. Nakon gimnazije i muzičke škole, završio Akademiju umetnosti "Braća Karić" 2003. god. Diplomirao predstvom Lj. Simovića "Putujuće pozorište Šopalović" sa ocenom 10, sveukupnim uspehom 9,18 u klasi prof. Ivana Bekjareva. Visina 187 cm., težina 78 kg., boja kose i očiju tamno smeđa...

Do sada igrao u Narodnom, Po-

zorištu na Terazijama, BDP, 'Boško Buhi', NP Šabac, 'Pinokio', kao i u nekoliko tv serija i uvek je davao svoj maximum. Odigrao preko 30 uloga u raznim pozorištima, od čega desetak uskakanja. Kolege i reditelji koji su mu dali šansu bili su zadovoljni njegovim radom i zalaganjem. Optimista? Pred svaku audiciju, kasting ili razgovor. Samouveren? Kada izade na scenu. Zbunjen? Kada mu kažu: "Polako, doći će tvoje vreme!" Razočaran? Kada mu to kaže stariji kolega(nica) koga ceni. Veseo? Često. Depresivan? Sve češće.

Kako si prošao prijemni?

Iz prvog puta. Nisam imao hrabrosti da probam na FDU, jer sam tada bio strašno uplašen da ako padnem, neću više nikada ni pokušati (odnos tipa 'Ne, nemoj mi prići'). Inače, do sudbonosnog dana bio sam student Pravnog fakulteta.

Da li mladi iz umetničkih porodica imaju veće šanse, ili možda "politički

povezani"?

Koliko god činjenica da biti dete (unuk, sestrice, kumče) umetnika (pa još i poznatog) može da bude ogroman pritisak, beneficije i head start su značajne, čak drastične u nekim slučajevima. Ne, nemaju svi iste šanse.

Da li si pristalica audicija i da li odlaziš na njih?

Da. Jer verujem u sebe, kvalitet, usud, fortun i mnogo dobrih stvari koje odatle mogu proisteći. Jednom su mi na audiciji rekli da sam premlad i prelep. Pa dobro, svratiću kad budem mator i ružan.

Da li bi radio slobodan projekat?

Da. Za vreme studiranja sam, u Studentskom gradu, učestvovao u predstavi 'Udar iz prošlosti', koju smo sami postavili i finansirali.

Da li bi igrao u nekom manjem gradu?

Pošto sam poreklom iz Šapca gde sam već igrao, nemam nikakve averzije prema pozorištima izvan metropole.

Da li diplomci umetničkih fakulteta imaju manje ili više šanse nego diplomci nekih drugih fakulteta?

Pa možda postoje 'traženiji profili' na birou i 'zagarantovana radna mesta'. Gluma svakako nije među njima, kao što ni umetnost više nije tražena. Sve počiva na zakonu ponude i potražnje. Koliko god mi zatvarali oči pred tim, umetnost je, sem u reeetkim slučajevima, žrtva ekonomije.

Imaš li još nekih talenata?

Imam osnovno muzičko obrazovanje i godine pevanja u horu kao i u bendu. Trenutno se usavršavam u Pozorištu na Terazijama u baletu i jazz baletu.

Preferiraš pozorište, televiziju ili film?

"Svako voće ima svoju slast". Samo mi dajte priliku.

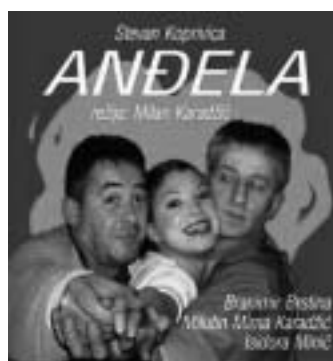
Da li bi se bavio i nekim srodnim poslom, npr. voditeljskim ili sl?

ZVEZDARA TEATAR U TORONTU

Početkom februara, 2. i 3., Zvezdara teatar gostuje u Kanadi, Toronto, u Isabel Bader Teatru, sa predstavom 'Anđela', po tekstu Stevana Koprivice, u režiji Milana Karadžića.

Priču, o tzv. malim ljudima koji se slučajno sreću u zajedničkoj bolničkoj sobi, komediju o umiranju i prolaznosti, za publiku teatra u Torontu izvešće Branimir Brstina, Milutin Mima Karadžić i Isidora Minić.

M.J.

SOMBORSKO NP GOSTUJE

Narodno pozorište iz Sombora sa predstavom 'Poslednja smrt Frenkija Suzice' Slobodana Vujanovića, u režiji Kokana Mladenovića, gostovalo je u JDP na sceni 'Bojan Stupica'. Predstava se bavi posledicama naših jezivih petnaestak godina i to na onom uzorku društva gde se najjasnije i najjezivije vide - a to je porodica' rekao je o predstavi reditelj.

Sa svojom 'Staklenom menadžerijom', T. Vilijamsa, u režiji R. Čupića, NP iz Sombora gostovalo je u NP Subotica.

M.J.

Marko Marković

Već jesam. Bio sam voditelj na Trećem programu Radio Beograda i Nazi radiu.

Približavamo li se "američkom snu" gde se mladi (a i stariji) glumci bave kelnerisanjem ili drugim poslovima, godinama dok "čekaju šansu"?

Stigli smo zapad, eto po još jednoj lošoj stvari.

Da li bi pokušao u inostranstvu?

Naravno. Tečno govorim engleski, natucam francuski i španski, tako da bih to čak i voleo da mi se dogodi.

Da li si član SDUS-a ili UFUS-a ili SINGLUS-a?

Ne, nisam. Ne mogu da se odlučim, ne znam da plivam ni u sindikalnim, ni u političkim vodama.

Da li mlad glumac može da preživi od svog rada ili mu je potrebna već osigurana egzistencija?

Ne može, ili jedva sastavlja kraj s' krajem. Još ako je podstanar...

Da li bi bilo dobro da imamo menadžerske agencije koje bi se bavile pronalaženjem poslova uz odgovarajući pronalat i da li bi ti voleo da imaš svog agenta?

To je dobar način da anonimusi dođu do šanse. Naravno da bih voleo, jel' znate nekog?

Da li bi igrao u pozorištima za decu?

Sa zadovoljstvom. Već jesam.

A u lutkarskim pozorištima?

Tamo sam i počeo tako da da, vrlo rado.

Da li bi igrao na radiju ili se bavio sinhronizacijama?

Trenutno se bavim sinhronizacijama crtanih filmova, i mada mislim da se uz titlovanje filmove usavršava strani jezik, za najmlađe to je ipak jedina opcija i pozdravljam je.

Igrao bi u reklamama?

Svakako. Ništa zabavnije od - duhovite, visprene i inteligentne reklame. Šteta što ih retko snimaju TAKVE.

Da li su reditelji i upravnici pratili rad tvoje klase? Jesu li gledali bar diplomsku predstavu?

Profesor Bekjarev se trudio da obavesti reditelje i upravnike o rasporedu naših ispita. I u nekom skromnom broju bili su u publici. Mada ako ti grad (osnivaž, finansijer) kaže da smanjiš broj zaposlenih i da više nikoga ne primaš u stalni radni odnos - čemu sve to gledanje budućih mladih glumaca?

Šta smo propustili da pitamo, a ti bi želeo da kažeš?

Zdrava, sveža krv je najbolji lek za svaku bolest. Pustite je da izleči ovu zemlju.

M. Dragaš

SPECIFIČNA NIŠKA SITUACIJA

Dragana Plavšić. Glumica iz Niša, rođena je 15. maja 1977. Završila AU "Braća Karić" u Nišu 1999. godine diplomskom predstavom-monodramom "Billie Holiday", ocenom 10 u klasi profesora Ivana Bekjareva. Visina-178cm, težina- 64kg., kosa i oči boje kestena. Nakon diplomiranja 2000. godine na poziv rediteljke Ljiljane Todorović (koja je bila i jedan od njenih profesora), i pozorišta "Dobrica Milutinović" (Sremska Mitrovica), dobila je ulogu Mare u predstavi 'Beogradska Trilogija' Biljane Srbljanović. Posle predstave usledile su ponude za sledeću sezonu, ali se sve izjalovilo dolaskom nekih drugih ljudi pred kojima je trebalo tek da se dokazuje. Novi ljudi nisu želeli da rade već da pozorište pretvore u dom kulture.

Tako su svi mladi glumci koji su u pozorište ušli u toku rada na predstavi 'Beogradska trilogija' i koje je Feliks Pašić u "Ninu" 27.4.2000. godine napisao "... darovita glumačka generacija, čiji je nastup ostavio jak utisak...i" nakon isteka ugovora, otišli kud koji... Dragana se vratila u rodni Niš. Imala je diplomu akademske glumice, 22 godine i male šanse za posao. Na Zmajevim dečijim igrama 2000. igra monodramu Dobrice Erića 'Cica -Mica čačkalica'. Uskače u ulogu princeze u predstavi 'Tajna čarobne muzike' u režiji Miška Danulovića u Kruševačkom pozorištu. U međuvremenu, odigraće malu ulogu u filmu 'Zona Zamfirova' (Kostadinka) i u TV seriji 'Jelena' epizodu, da bi joj 2006. godine reditelj Miroslav Benka u

niškom Narodnom pozorištu poverio ulogu Ane Gutjar u Lazarevićevoj 'Švabici'. Pruženu priliku je na najbolji način iskoristila i sebi trasirala lep pozorišni put.

Da li diplomci svih umetničkih fakulteta imaju podjednake šanse po završetku školovanja?

Nemaju svi iste šanse. Mi smo bili prva generacija na privatnom fakultetu i svi su na nas gledali sa podozrenjem, iako je profil profesora isti kao i na drugim akademijama. Još uvek studenti državnih akademija imaju veće šanse, pogotovu oni koji su akademiju završili u Beogradu, ali sada se ipak daleko bolje gleda na studente privatnih akademija.

Da li mislite da su veze i poznanstva važni u poslu?

Danas je sve drugo bitnije od onoga što je zaista bitno. Ipak je manja šteta primiti slabijeg, partijski podobnog, glumca u angažman, nego hirurga koji treba da vam operiše slepo crevo, a ne zna ni na kojoj se strani nalazi. Veliki sam optimista pa se nadam da će doći bolje vreme i da će se neko setiti i nas običnih neopredeljenih smrtnika.

Da li odlazite na audicije?

Bila sam na malo audicija, ali sam posle svake dobila bar epizodnu ulogu. Mislim da su audicije postale više izbori za "mis", gde vam gledaju profil i anfas, nego ono što ste spremili. Ni šuster u dva minuta ne može da pokaže šta zna, a pogotovu ne glumac. Nisam protivnik audicija, one treba da postoje pa makar i u ovom obliku. Problem nas izvan Beograda je što do nas informacije o audicijama ili stignu sa zakašnjenjem, ili uopšte ne stignu.

Radili ste samostalan projekat?

Radila sam par samostalnih manjih projekata. Nisam osoba koja sedi skrštenih ruku, ali o većim projektima nisam ni razmišljala, jer znam da nemam mogućnosti za tako nešto.

Pod kojim uslovima želite da igrate u drugom gradu, odnosno pozorištu?

Do skoro sam bila spremna da uđem u angažman i u drugim gradovima. Sada se situacija promenila. Udala sam se, imam dete pa o stalnom angažmanu van Niša i ne razmišljam. Ali po projektu, zbog dobrog reditelja i uloge, rado bih bila gost pozorišta.

Diplomci umetničkih fakulteta teže dolaze do posla od pravnika, doktora, lingvisti...?

Svim mladim ljudima je danas teško da se zaposle, ali mi se čini da kada bi rangirali struke od najtraženijih do najmanje traženih, verovatno bi umetnički fakulteti bili ako ne na kraju, onda pri kraju lestvice. Studenti drugih fakulteta mogu da pokušaju van granica naše zemlje, gde su često vrlo uspešni. Naši glumci koji se i odluče za taj potez ili nikada ne zaigraju, ili igraju neke nevažne strance.

Koji medij preferirate i da li biste se bavili i nekim srodnim poslovima?

Rad u pozorištu, na filmu i televiziji se mnogo razlikuje. Moja iskustva su mala, ali za mene lepa i dragocena. Pozorište najviše volim jer je najživotnije, a možda i zato jer sam najviše radila u pozorištu do sada, ali volim sve medije.

Par puta bila sam konferansije na važnijim niškim događajima (Filmskim susretima i Sretenju). Imam lepa iskustva sa tih manifestacija. Vodila sam i nedeljno popodne na jednoj lokalnoj televiziji. Ali i televizije koriste nezaposlenost mladih ljudi. Izrabljuju. Radila sam od jutro do mraka za samo 50 maraka mesečno. O stažu da i ne govorim. Par puta sam se bunila, ali sam bila jedina čija egzistencija nije zavisila od televizijske plate, pa sam kao jedinka i

Dragana Plavšić

napustila televiziju. Vidim da u Beogradu dosta glumaca radi na televiziji, u Nišu to nije slučaj. Razlog sigurno postoji.

Približavamo li se američkom snu u kome glumci kelnerišu dok čekaju šansu?

Nažalost, da. Moja koleginica sa klase radi u čevabdžinici, pravi i peče pljeskavice. Strašno! Talentovane, mlade, školovane osobe primorane su da rade poslove za koje ne treba ni osnovna škola, dok pozorišta primaju glumce sa raznoraznim srednjim školama. "Američki san" nam je pred vratima, s tim što Amerikanci praveći hamburgere mogu da se nadaju, dok naši ljudi moraju da razmišljaju praveći pljeskavice da li će moći da prežive čekajući šansu, ili im je bolje da se prešaltuju na hamburgere. Put do hamburgera je dug, puno košta, a o komplikacijama oko zelenog kartona da i ne govorim. Mnogi mladi glumci se sve više odlučuju za takvu soluciju u nedostatku posla. Biti konobar na Zapadu je ipak isplativije nego kod nas.

Da li biste voleli da imate svog agenta?

Ja bih volela da ga imam. Najteže mi pada kada treba da ugovorim posao jer to podrazumeva samohvalu i cenjanje. Ja prosto nisam taj tip i mislim da bi to mnogo bolje uradio neko ko je stručan za to, a ja ne bih gubila vreme.

Koliko ste voljni da igrate u pozorištima za decu, u lutkarskim teatrima?

Nikada se ne bih odrekla Šekspira, Molijera ili Čehova u korist dečijih predstava, ali obožavam da radim za decu. Deca su najbolji kritičari i podjednako su važni za uspeh predstave kao i glumci. Njihove reakcije su spontane, iskrene, ako vam ne veruju ili im se predstava ne dopada, jasno vam daju do znanja. Nema lepše stvari za mene od trenutka kada osetim da mi deca veruju i da im držim pažnju. Lutkarsko pozorište u Nišu je vrlo zanimljivo. Da bi ste prošli njihovu audiciju, kao već diplomirani glumac, treba dosta živaca. Ja sam prvi i jedini put probala pre dve godine. Do tada su sve moje koleginice sa klase izlazile na audicije lutkarskog pozorišta i zamislite, ni jedna nije primljena! Čak su i tužile pozorište. Akademski obrazovani članovi komisije u znak protesta napuštali su pozorište, ali ništa nisu postigli. Oborili su konkurs, ali su neškolorani ljudi, sa kojekakvim srednjim školama, ipak posle izvesnog vremena primljeni. Doduše, nedavno je došao novi upravnik, akademski obrazovan čovek i već jedna koleginica igra kod njih.

Da li bi se bavila nadsinhronizacijama i reklamama?

Dok sam studirala jedan od profesora nam je rekao da je najgora glumačka kletva: "Dabogda igrao u crtanom filmu." Obožavam crtane filmove i ne slažem se sa tim. Dizni angažuje dobitnike Oskara da pozajme svoje glasove crtanim junacima, pa oni rado na to pristaju. Zašto onda ne bih pristala ja?

Kao student igrala sam u dve reklame i jednom reklamnom filmu. Lako

je, zanimljivo i isplativo. Igrala bih opet ako me neko pozove.

Šta rado gledate, a šta biste rado igrali?

Ako sam raspoložena za komediju i najbolja drama će na mene ostaviti lošiji utisak. Sada su moje želje za igranjem prevelike pa bi mi trebalo puno vremena da nabrojim.

Slobodan Krstić

LUDUS

Pozorišne novine

YU ISSN 0354-3137
COBISS.SR-ID 54398983

Izlazi jednom mesečno (osim u julu i avgustu)
Tiraž: 1500 primeraka
Prvi broj objavljen 5. XI 1992.

Izdaje

Savez dramskih umetnika Srbije
Beograd, Studentski trg 13/VI
Telefoni: 011/2631-522,
2631-592 i 2631-464; fax: 2629-873
http://www.sdus.org.yu
e-mail: sdus@net.yu
PIB 100040788

Tekući račun: 255-0012640101000-92
(Privredna banka a.d.)
Devizni račun: 5401-VA-1111502
(Privredna banka a.d.)

Predsednik

Milan Gutović

Glavna i odgovorna urednica

Mirjana Ojdanić

Redakcija

Stevan Koprivica, Ivan Bekjarev,
Dragana Bošković, Vladimir Arsić,
Mr Milovan Zdravković,
Isidora Masniković, Dragan Vujić,
Sloboda Mićalović, Žak Kukić

Lektura i korektura

Mirjana Jurčić

Sekretarica redakcije

Aleksandra Jakšić

Tekstove i informacije slati na:

ludus_mir@yahoo.com

Fotografije, sa potpisom, slati na:

sdus@net.yu

Grafički dizajn i priprema za štampu

AXIS studio, Beograd
e-mail: office@axis.co.yu

Dizajn logotipa „LUDUS“

Đorđe Ristić

Redizajn logotipa „LUDUS“

AXIS studio

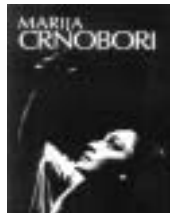
Štampa

Preduzeće za grafičko izdavačku
delatnost i usluge d.o.o. BRANMIL,
Beograd, Borisa Kidriča 24

Rešenjem Ministarstva za informacije

Republike Srbije Ludus je upisan u
Registar sredstava javnog
informisanja pod brojem 1459

MONOGRAFIJE

MARIJA CRNOBORI

Priredio Aleksandar Milosavljević
cena: 500 dinara

LJILJANA KRSTIĆ

Priredila Ognjenka Milićević
cena: 500 dinara

OLIVERA MARKOVIĆ

Priredio Feliks Pašić
cena: 500 dinara

STEVAN ŠALAJIĆ

Priredio Petar Marjanović
cena: 500 dinara

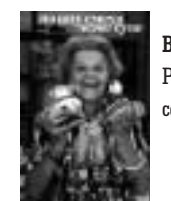
VLASTIMIR ĐUZA STOJILJKOVIĆ

Priredio Zoran T. Jovanović
cena: 500 dinara

PETAR BANIĆEVIĆ

Priredio Raško V. Jovanović
cena: 500 dinara

BRANKA VESELINOVIĆ

Priredio Zoran T. Jovanović
cena: 500 dinara

MATA MILOŠEVIĆ

Priredile:
mr Ksenija Šukuljević - Marković i Olga Savić
cena: 500 dinara

RADE MARKOVIĆ

Priredio Zoran T. Jovanović
cena: 500 dinara

MIRA BANJAC

Priredio Zoran Maksimović
cena: 500 dinara

STEVO ŽIGON

Priredio Zoran T. Jovanović
cena: 500 dinara

IVAN BEKJAREV

Priredio Zoran T. Jovanović
cena: 500 dinara

Sve informacije možete dobiti i porudžbinu izvršiti telefonskim putem.

Savez dramskih umetnika Srbije, Beograd, Studentski trg 13/VI,
2631 464, 2631 522, 2631 592;